საქართველოს რესპუბლიკა

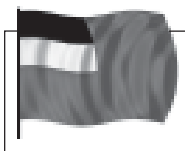

დაარსებულია 1918 წელს.

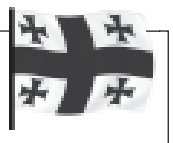

სამშაბათი, 21 მარტი, 2006 წელი.

№ 56 (5394)

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვური სიტყვაა, ტყვილებით და ჭორებით ბუთის გაფანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

ვილაცა უჯიტაჯში

იხ. მე-2-3 გვ.

„კონსერვატორებმა“ ბაბუები გამოიჭირეს!

„საქართველოს კონსერვატიული პარტია“ სამშობლოს ღალატის ბრალდებით ექსპრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძის დაპატიმრებას და გასამართლებას მოითხოვს.

საქმე ეხება ედუარდ შევარდნაძის და ასლან აბაშიძის სატელეფონო აუდიოჩანაწერს, რომელშიც ყოფილი პრეზიდენტი აჭარის ავტონომიის ლიდერს მოუწოდებს: თუ ხელისუფლების სათავეში ოპოზიციური ძალები მოვლენ, თქვი, რომ აჭარა დანარჩენ საქართველოს გამოეყოფა!

ეს აუდიოკასეტა გუშინ „კონსერვატიული პარტიის“ ლიდერებმა კობა დავითაშვილმა და ზვიად ძიძიგურმა საგანგებო პრესკონფერენციაზე წარმოადგინეს და განაცხადეს, რომ სატელეფონო საუბარი 2003 წლის 2 ან 3 ნოემბერს არის ჩაწერილი.

მათ არ დააკონკრეტეს, საიდან ჩაუვარდათ აღნიშნული კასეტა ხელში, თუმცა განაცხადეს, რომ კასეტას გენპროკურატურას გადასცემენ და იგი სამხილად აუცილებლად გამოდგებაო.

რაღა გვეშველება? შევარდნაძე – მოღალატე, აბაშიძე – მოღალატე, სააკაშვილი – მოღალატე...

ვინ იქნება შემდეგი?

ჰანიბალი კარიბჭეზეა!

იხ. მე-4-5 გვ.

ქახეთში ვაზი აფირდა...

ცრემლის მომწმენდი კი არ ჩანს

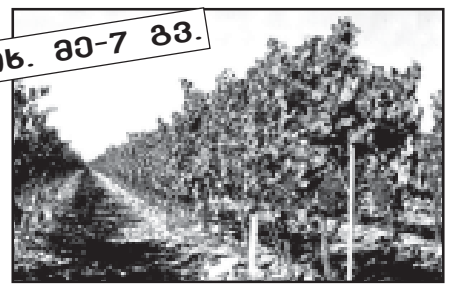

იხ. მე-7 გვ.

დავინყებამის ჯირნი

იხ. მე-4-5 გვ.

ირაკლი ბათიაშვილი: უტყუარი ინფორმაცია მაქვს, რომ „ვარდების რევოლუცია“ ამერიკასთან ერთად რუსეთმაც დააფინანსა

იხ. მე-2 გვ.

რატომ გვაცლიან ვირიღან ღუჯმას?

იხ. მე-7 გვ.

◎ ოპოზიცია

ირაკლი გათიაშვილი: უტყუარი ინფორმაცია მაქვს, რომ „ვარდების რევოლუცია“ ამერიკასთან ერთად რუსეთმაც დააფინანსა

ამ რამდენიმე დღის წინათ ტელეკომპანია „202“-ის ეთერში უშიშროების ეს-მინისტრმა და ახლა მოძრაობა „წინ საქართველოს“ ერთ-ერთმა ლიდერმა ირაკლი გათიაშვილმა ნუსხა ააფრიალა, სადაც საქართველოს ამჟამინდელ ხელისუფალთა მომხვეჭელობითი საქმენი საგმირონი იყო ჩამოთვლილი. გათიაშვილის ექსკლუზიურ სიაში იმ ჩინოსანთა გვარ-სახელები ეწერა, რომელთაც „მოუსწრიათ“ და ძალაუფლებაში ყოფნის ამ მცირე ხანში ერთოგ დიდი მოძრავი თუ უძრავი ქონება „მოუქცესთავთ“.

გატონი ირაკლი ამ სიის გადმოცემაზე თავიდან ხალისით კი დაგვთანხმდა, მაგრამ შემდეგ, რატომღაც (ალბათ, თავისთვის საპატიო მიზეზთა გამოძ, ნუსხა ვერ მოგვაწოდა.

სამაგიეროდ ინტერვიუზე არ დაგვზარდა. „წინ საქართველოს“ ერთ-ერთ ფუძემდებელს ქვეყანაში ბოლო ხანს მიმდინარე პროცესებზე ვესაუბრეთ.

— დაგეჭიროთეგით ამგოგენ, რომ ქვეყანაში პოლიტიკური პროცესები ნელ-ნელა ჩიხში შედის. სოციალური უკმაყოფილება პარლამენტის შენობის წინ პოლიტიკურ საპროტესტო აქციებში გადაიზარდა. როგორ ფიქროთ, ეს პროცესები შეუქცევად ხასიათს მიიღებს?

— ადვილი შესაძლებელია, ასე მოხდეს, თუმცა, სიმართლე გითხრათ, საქართველოში ახალი კატაკლიზმების დაწყებას სულაც არ მივესალმები. მაგრამ თუ მოვლენები ამგვარად განვითარდება, ეს სააკაშვილისა და მისი გარემოცვის არაგონივრული მმართველობის ბრალი იქნება.

დღეს ქვეყანაში განუკითხაობაა და ეს სწორედ ამ ხელისუფლების ბრალია. კრიმინოგენული ვითარება არნახულად არის გაუარესებული და ამის მისაჩქმალავად სტატისტიკურ მონაცემებს აყალბებენ. მარტო 2005 წელს თბილისსა და რაიონებში დანაშაულის რიცხვი 100 პროცენტით იყო გაზრდილი. აღმოჩნდა, რომ ამაში ლომის წვლილი თავად ჩვენს სამართალდამცველებს მიუძღვით, რომლებიც ადამიანებს სცემენ, კლავენ და იტაცებენ, მათ კი ვანო მერაბიშვილი ხელმძღვანელობს.

ხელისუფლება მეწარმეების რეკეტს ეწევა და ამას ადმინისტრაციულ ღონისძიებათა გაუმჯობესებას უწოდებს. ტოტალური სოციალური უბედურების პიროგებში საპროტესტო მღელვარება შეუქცევად ხასიათს მიიღებს და სააკაშვილის ხელისუფლების გაქცევებით დამთავრდება.

— კიდევ ერთი რევოლუცია, თან ასეთი მცირედი ინტერვალით, ქვეყნისთვის უბედურების მომტანი იქნება.

— დამღუსველი იქნება და ამიტომაც არასდროს ვყოფილვარ და არც ახლა ვარ რევოლუციის მომხრე, მაგრამ ირთვება მანქანა, მექანიზმი, რომლის შეჩერებაც ერთ და ორ ადამიანს, მხოლოდ კეთილი სურვილებით, აღარ შეუძლია.

სააკაშვილი ხელისუფლებაში სახელმწიფო შეთქმულების, გადატრილებისა და უცხო ქვეყნების დახმარებით მოვიდა. უტყუარი ინფორმაცია მაქვს, რომ „ვარდების რევოლუცია“ ამერიკის გარდა, რუსეთიდანაც ფინანსდებოდა.

იმ დროს აშშ-სა და რუსეთის ინტერესები თანხვდებოდა, რადგან შევარდნაძე არც ერთს აღარ უნდოდა.

როცა ადამიანი ქვეყნის სათავეში პარლამენტში შევარდნითა და იქ სკამეგზე სირგილით მოდის, ეს არასდროს კარგად არ მთავრდება. პირველყოვლისა ქვეყანა და ხალხი ზარალდება.

— მიმდინარე საპროტესტო აქციებისას განხხავებული „წარმომავლობისა“ და მრწამსის ოპოზიციური პარტიები ერთ პოზიციაზე დგანან. რამდენად პოზიტიური ფაქტია ეს და უერთდება თუ არა ამ ალიანსს „წინ საქართველო“?

— ოპოზიციის ერთობას მივესალმები და ამ ფერხულში ჩვენი მოძრაობაც არის ჩართული, მაგრამ ერთი მნიშვნელოვანი უარყოფითი ფაქტორია. ისინი გაერთიანდნენ არა იდეურად, არამედ ამ ხელისუფლების სიძულვილის გამო. გასაგებია, რომ მათ არ მოსწონთ სააკაშვილის პოლიტიკა და ა. შ. მაგრამ ნეგატიური მომენტის გარდა, როცა იმიტომ ვერთიანდებით, რომ ვილაც არ მოგვწონს, უნდა იყოს პოზიტიური მომენტიც, რის გამოც ერთად ვართ, სხვანაირად ოპოზიციის ამგვარი ერთობა ყოველთვის მყიფეა.

გარდა ამისა, იქ არიან ისეთი პოლიტიკური ორგანიზაციები, რომლებიც ნაცმოძრაობის განუყოფელი ნაწილი იყვნენ, მან მოიყვანა ყველანი ხელისუფლებაში, ამიტომ გამორიცხული არ არის, ისინი დღესაც იგივე წყაროებიდან ფინანსებოდნენ, საიდანაც თავის დროზე „ვარდების რევოლუცია“ დაფინანსდა.

— დაგოლოს, გატონო ირაკლი, ხელისუფალთა ასე მცირე ხანში გამდიდრების მამხილებელ სიაზეც ვთქვათ, რომელიც თქვენ გაქვთ. ვინ არიან მისი მთავარი პერსონაჟები და რამდენად სანდოა ეს სია?

— ინფორმაციის რაღაც ნაწილი ლეგალური წყაროებიდან მოვიპოვე, გარდა ამისა, მაქვს ჩემი არხებით მოლებული ინფორმაციაც. მე არანაირი საიდუმლო სამსახური არ გამაჩნია, ოპერატიულ რესურსებს არ ვფლობ, მაგრამ ჩემამდე რაღაც ინფორმაციები მოდის, რომლებსაც აუცილებლად ვამოწმებ და მხოლოდ მერე ვაძლევ თავს უფლებას საჯაროდ გავახმაურო.

სიის „მთავარი გმირები“ სააკაშვილის უახლოესი სანათესაო — მისი ძმები, ბიძა არიან, ასევე ნინო გურჯანაძის ოჯახი, მიხეილ მაჭავარიანი, გიგა ბოკერია, კობა ბექაური, ასევე სკანდალურად ცნობილი გურამ დონაძე, რომელიც კომპანია „ეკო-ფუდს“ მფარველობდა.

თუმცა ეს სია ზღვაში წვეთია და ის, უბრალოდ, მაგალითად მოვიყვანე, თორემ იმ ნუსხას რომ ჩამოვყვეთ, რაც ამ ხელისუფლებამ ორი წლის განმავლობაში მოიხვეჭა, ერთი თვის მანძილზე მთელი საგაზეთო ფართობი არ ეყოფა.

სააკაშვილის ხელისუფლებამ ორი წლის განმავლობაში იმაზე მეტი მოიხვეჭა, რამდენსაც შევარდნაძის გარემოცვა მთელი 10 წელი იხვეჭდა.

ესაუბრა
ჯაბა ხუბუა

◎ ინფორმაცია

ახალი ელჩების კანდიდატურები

საქართველოს პარლამენტი მომავალ კვირას დიდ ბრიტანეთში საქართველოს ელჩად პრეზიდენტის პრეს-სპიკერს გელა ჩარკვიანს დაამტკიცებს.

საქართველოს პრეზიდენტმა გუშინ პარლამენტს ოთხი ელჩის დამტკიცებების მოთხოვნით მიმართა. მათ შორისაა მოთხოვნა დიდ ბრიტანეთში, ჩრდილოეთ ირლანდიასა და ირლანდიის რესპუბლიკაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩად გელა ჩარკვიანის დანიშვნის შესახებ.

დიდ ბრიტანეთში საქართველოს ელჩი ამირან კავაძე კი შვედეთის საგეფოსა და ფინეთში საქართველოს ელჩად დანიშნება.

საქართველოს პრეზიდენტმა საკანონმდებლო ორგანოს დანიასა და ნორვეგიის საგეფოში ელჩის პოსტზე — დავით კერესელიძის, ხოლო ესპანეთში საქართველოს ელჩად - ზურაბ პოლოლიკაშვილის კანდიდატურა წარუდგინა.

ირაკლი ალასანია პრეზიდენტის მრჩეველი გახდა

აფხაზეთის მთავრობის თავმჯდომარის პოსტი ვაკანტურია. საქართველოს პრეზიდენტმა ირაკლი ალასანია კონფლიქტების მოგვარების დარგში საკუთარ მრჩევლად დანიშნა.

ამის შესახებ განცხადება გუშინ პრეზიდენტის პრეს-სპიკერმა გელა ჩარკვიანმა გააკეთა.

როგორც ჩარკვიანმა განაცხადა, საქართველოს პრეზიდენტმა საკადრო გადაწყვეტილება კონფლიქტების მშვიდობიანად დარეგულირებასთან დაკავშირებით მიმდინარე მოლაპარაკებების კოორდინაციის ამალლების მიზნით მიიღო.

ინტერპრესნიუსი

◎ „ძმამ მოუდო ძმასა ყისტი“...

ვიღაცა უნიტაზში ჩაირეცხება!..

რაც გინდა თქვი და, ოპოზიციამ მაინც მიაღწია თავის პროგრამა-მინიმუმს — ხელისუფლება წონასწორობიდან გამოიყვანა.

მათ შორის ურთიერთობა უკიდურესად გამწვავდა. ოპოზიცია ხელისუფლებასთან დიალოგისთვის არ მიდის „გამარჯვებული ხალხის ტელევიზიაში“, ხელისუფლება კი — „იმედში“. ერთმანეთს ისეთ რამეებს აბრალებენ, მართალი რომ იყოს, ორივე გაწარში უნდა უყრიდეს თავს.

ხელისუფლება: ოპოზიცია მიტინგებით ახალი რევოლუციის აგორებას ცდილობს, უცხოეთის, კერძოდ, რუსეთის ფულით საზრდოობს, მოსკოვისგან არის მართული, საქართველოს მტრების ინტერესებს ემსახურება, ქვეყანა არეულობისკენ, სამოქალაქო დაპირისპირებისკენ მიჰყავს.

ოპოზიცია: ხელისუფლებამ არ იცის, არ შეუძლია მართვა. იგი საგანგებოდ, გარედან დავალებით, დაღუპავს ქვეყანას. ერთეულები მდიდრდებიან, მილიონები ღატაკდებიან...

ეს სწორედ ის ბრალდებებია, როცა პლუს-მინუსების მიმატება-გამოკლებით, „ჰოს“ და „არას“ აწონ-გაზომვით ჭეშმარიტებას ვერ დაადგენ.

ერთადერთი ვარაუდი და იმედი ეს გვრჩება: ღმერთმა ხომ იცის, არც ერთია ამერიკის შპიონი და არც მეორე — რუსეთისა, ორივენი გედკრული საქართველოს შვილები არიან!

თუმცა, თუ გავითვალისწინებთ, რომ იმ არაეგვიპტელმა და არავენეციელმა, და, შესაბამისად, გედკრული საქართველოს შვილებმა, ერთმანეთს შეაკლეს თავი, არც ეს არის მდგომარეობიდან გამოსავალი.

შაბათს ოთხივ კუთხივ წაეკიდა ცეცხლი თბილისის 84-ე სკოლას, რომელიც აგერ უკვე 105 წელიწადია მკვიდრად დგას ავლაბარში, იმ მიდამოებში, სადაც საპრეზიდენტო სასახლე შენდება და სადაც ყოველ გოჯ მიწას უკვე დღეს ოქროს ფასი ადევს, ხვალ კი 500-კარატიანი ბრილიანტისა დაედება.

ხანძარი ისეთი რამ გახლავთ, მისი გამომწვევი მიზეზების დადგენას სულ ცოტა ნახანძრალში ქექვა და ქექოს მოუხანავ მაინც სჭირდება.

თბილისის მერმა გიგი უგულავამ კი, აალებულ სკოლას მიეფიცხა თუ არა, მაშინვე უალტერნატივოდ მიაკვლია დამნაშავეს — სკოლის გადაწვა პარლამენტარისა და ბოგოლა მეწარმის ვალერი გელაშვილის საქმეაო. სკოლას სამი თვე სვავივით უტრიალებდა მისი სამშენებლო ფირმა „ევრა“, თხოულობდა, მოშორებით უკეთეს სასკოლო შენობას წამოვჭიმავ, ოღონდ ეს ადგილი დამითმეთო.

ბატონი გიგი იმდენად დარწმუნებულია ვალერი გელაშვილის ცეცხლისწამკიდებლობაში, რომ დიდი შეცდომა დაუშვა: ცხელ კვალზე ექსპერტები არ გაგზავნა იმის დასადგენად, ეჭვმიტანილს ხელებზე ნავთის სუნი ასდიოდა თუ არა.

ბატონმა ვალერიმ, სავარაუდოა, რომ ამით ძმვენივრად ისარგებლა და რაკილა საშიში „ნივთმტკიცება“ უკვალოდ მოიცილა, გიგი უგულავას ცილისწამებისთვის სასამართლოთი დაემუქრა.

ხუმრობა იქით იყოს და, დამნაშავის თუ დანაშაულის წარმომავლობის ასე უმალ მიკვლევა პირდაპირ დაგედებული გვაქვს.

ჯერ იყო და, მთელი ჯოგის მიერ იმავე ვალერი გელაშვილის ცემით მისიკვდილება მყისიერად გაფორმდა მძარცველების თავდასხმად.

პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიას სიკვდილიც, კაცი ჯერ გაციებული არ იყო, შინაგან საქმეთა მინისტრმა ვანო მერაბიშვილმა უბედურ შემთხვევად გამოაცხადა.

ახლა, როგორც ვხედავთ, გატონ გიგი უგულავას ეწვია ზეშთაგონება.

თუ არ ზეშთაგონება, ისეთი მწირი მონაცემი, როგორიც მეხანძრეთა ვარაუდია, განგებ წაკიდებულს ჰგავს, ოდენ დედუქციური გააზრებით ასეთ ფუძემდებლურ აღმოჩენამდე ვერ მიიყვანდა.

ბატონმა ვალერი გელაშვილმა, როგორც ვთქვით, გიგი უგულავას ნასროლი ხელთათმანი აიღო და თემიდას სასწორის პინაზე დადო.

ბატონმა მერმა უკან არ დაიხია, გინდ სასამართლოში მიჩივლოს და გინდ — მარსზეო.

ისე რომ, უგულავა-გელაშვილის დაპირისპირება შეიძლება სრულიად კოსმოსურ ომში გადაიზარდოს, როგორც კი ვილნიუსში გაფრენილი ეჭვმიტანილი დაბრუნდება (არადა, რა ცირკი დატრიალდება, რა სალაპარაკო მიეცემათ ოპონენტებს, დაბრუნება თუნდაც ცოტა ხნით რომ დაგვიანოს!ძ. თუმცა საფიქრებელია, რომ ამ ომს მანამდეც ააგოლებს ოპოზიცია, რომელსაც გატონი უგულავა „ჩარეცხვა“ და „მოშორება“ დაპირდა.

სიტყვა „ჩარეცხვა“ თავისი ეტიმოლოგიით ძალაუნებურად გაფიქრებინებს, რომ ლაპარაკი უნიტაზში ჩარეცხვაზეა.

უნიტაზში კი, მოგეხსენებათ, რასაც ჩარეცხავენ ხოლმე.

ჩარეცხვას, სრული სიმართლე რომ ვთქვათ, ძალაქის თავი, პრინციპში, ოლიგარქებს დაპირდა, მაგრამ იმდენად, რამდენადაც ხელისუფლება ოპოზიციას მყარად მიიჩნევს ოლიგარქების მსახურებად (გატონი პრეზიდენტისა და გიორგი არველაძის მიგნება საავტორო უფლებითძ, სავარაუდოა, რომ, თუ ყველაფერი გეგმით წარიმართა, ოპოზიციას საკანალიზაციო მილში მოხვედრის უსიამოვნო პროცედურა არ ასცდება.

იხ. მე-3 გვ.

◎ ვაი, სირცხვილო!

პოსტრევოლუციური „კმარელები?!“

საქართველოს მასმედია იუწყებოდა და ჩვენმა გაზეთმაც გამოაქვეყნა „ინტერპრესნიუსის“ ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ უცნობმა პირებმა 17 მარტს „9 აპრილის“ ბაღში ლადო გუდიაშვილის ძეგლს სალებავი შეასხეს, ლადო გუდიაშვილის ძუჩაზე მდებარე ამ დიდი მხატვრის სახლ-მუზეუმი კი ასეთი წარწერით „დაამშვენეს“ — „კმარა, მელივა, უკანონო მშენებლობა!“

როგორც ამასთან დაკავშირებით ლადო გუდიაშვილის შვილიშვილმა ანა მელივამ განაცხადა, აღნიშნული ქმედება მათი ჩადენილია, ვინც ლადო გუდიაშვილის მუზეუმის გახსნის წინაალმდეგია და ამგვარად გამოხატავს პროტესტს მუზეუმის მშენებლობასთან დაკავშირებით, რომლის ხელმძღვანელიც სწორედ ანა გახლავთ.

—თუმცა მშენებლობა უკვე დასრულებულია და, ამდენად ჩემთვის სრულიად გაუგებარია, ვის დასჭირდა ამგვარი ქმედების ჩადენა. აღსანიშნავია, რომ მოძრაობა „კმარა“ ამჟამად აღარ არსებობს, თუმცა როგორც ჩანს, ვილაც გორტაღ სარგებლობს ამ სახელით.

ამგვარივე წარწერა, — დასძინა ანამ, — უცნობმა პირებმა სახლის ფასადზე უკვე მეორედ გააკეთეს! პირველად წარწერები ლადო გუდიაშვილის სახლის ფასადზე 2005 წლის დეკემბერში გაჩნდა.

— ძალიან სამწუხარია, რომ ჩვენს ქვეყანაში ისეთი ადამიანები ცხოვრობენ, — განაცხადა საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის მინისტრის მოადგილე თამარ ქვარიანმა, — რომელებსაც ასეთი ვანდალური აქტის ჩადენა შეუძლიათ. ეს ფაქტი მით უფრო სამწუხაროა, რომ იგი ლადო გუდიაშვილის 110 წლის იუბილეს წინა დღეს მოხდა. ეს არის ჩვეულებრივი კრიმინალი, რომლის ჩამდენიც კანონის შესაბამისად უნდა დაისაჯოს.

გიორგი მდინარაძე

◎ აქტუალური თემა

ეს მხოლოდ პიარია

რუსული მხარე კვლავ ძველი მიდგომების ერთგული რჩება, რაც იმის მიმანიშნებელია, რომ მის ხელმძღვანელობაში არ არსებობს სათანადო პოლიტიკური ნება აფხაზეთის კონფლიქტი საქართველოსთან კონკრეტული თანამშრომლობის გზით მოაწესრიგოს. ეს კიდევ ერთხელ დადასტურდა ამას წინათ რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საგანგებო დავალებათა ელჩის მიხეილ გოჩარნიკოვის საქართველოში ვიზიტისას. მას არ წარმოუდგენია კონფლიქტის მოწესრიგების ახალი ხედვა და ელემენტები, რაც ჩიხში შესული სამშვიდოგო პროცესის განახლებისთვის აუცილებელია.

ამ დღეებში მოსკოვში საქართველოს საპარლამენტო დელეგაციის ვიზიტი მიმდინარეობს ვიცე-სპიკერის მიხეილ მაჭავარიანის ხელმძღვანელობით. „პროპაგანდა, რომელიც საქართველოს წინააღმდეგ მიმდინარეობს, უფრო სერიოზულია, ვიდრე ჩვენ გვგონია“, – აცხადებს მიხეილ მაჭავარიანი. დელეგაცია შეხვედრებს გამართავს რუსეთის სახელმწიფო დუმაში და შეეცდება რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებთან დაკავშირებით გარკვეული ნაბიჯები გადადგას.

რაც შეეხება გაყინულ კონფლიქტებს, ექსპერტების აზრით, რუსეთს ამ მხრივ დიდი რეზერვები აქვს და აშშ-ს შეუძლია მოსკოვზე გარკვეული ზემოქმედება იქონიოს. ამ ეტაპზე მთავარ პრობლემად ექსპერტები საერთაშორისო უსაფრთხოების მექანიზმების ამუშავებას და, ცხინვალში რუს სამშვიდოობებთან დაკავშირებით, ქართულ-რუსული კრიზისის მოწესრიგებას ასახელებენ. ამასთან, დღის წესრიგში დგას გალში გაერო ოფისის გახსნის საკითხი – იმის შესაძლებლობა, რომ გალში საერთაშორისო კონტროლი განხორციელდეს, იქ საერთაშორისო პოლიციური ძალები გაანლაგდნენ, მათი ოფისი გაიხსნას და სხვა. მნიშვნელოვანი იქნება, თუ რუსეთი აფხაზეთზე გავლენას მოახდენს და გალის რაიონში ადამიანის უფლებები და კანონიერება რეალურად გაკონტროლდება.

მომავალი გვიჩვენებს, თუ რა მიმართულებით შეიძლება აშშ-მ ხელი შეუწყოს გაყინულ კონფლიქტებთან დაკავშირებით, არსებული სიტუაციის განმუხტვას.

მოგეხსენებათ, ცხინვალის დე ფაქტო ხელისუფლება ჰააგაში ჩივილით გვემუქრება. ექსპერტი ჰაატა დავითაია აღნიშნავს, რომ კოკოითის სეპარატისტული რეჟიმის მიერ გაკეთებული განცხადება მხოლოდ პიარისთვისაა გათვლილი.

ჰაატა დავითაია, აფხაზეთის ყოფილი იუსტიციის მინისტრი, საერთაშორისო სისხლის სამართლის სასამართლოს ასოციაციის წევრი ჰააგაში:

– „ცხინვალის რეგიონში არსებული სეპარატისტული რეჟიმი ვერ მიმართავს ჰააგის სასამართლოს, რადგან ის არ არის საერთაშორისო სამართლის სუბიექტი. საერთაშორისო სამართლის სუბიექტი ამ ეტაპზე არის მხოლოდ და მხოლოდ საქართველო და მისი კანონმდებლობა, კერძოდ კი სისხლის სამართლის კოდექსი. ამასთან, ჰააგის სასამართლო განიხილავს მხოლოდ 2002 წლის შემდეგ ჩადენილ დანაშაულებს. 2002 წლის შემდეგ ჩადენილი დანაშაულები, როგორც ასეთი, საქართველოს სახელმწიფოს მხრიდან ცხინვალის რეგიონში ჩადენილი, არ არსებობს . არ არსებობს იმ სპექტრის დანაშაულები, რაზეც არის საუბარი, იმ მუხლებით, რაც ჰააგის სასამართლოს განსჯადია. აქედან გამომდინარე, იმ „დოკუმენტებს“, რომელზეც ოსური სეპარატისტული რეჟიმი საუბრობს (ეკონომიკურ საკითხებს და ფინანსურ ანაზღაურებასაც, ჰააგის სასამართლო საერთოდ არ განიხილავს. განიხილავს მხოლოდ და მხოლოდ იმ კომპლექსში, თუ დამტკიცდა და დასაჯეს დანაშაულეები, შემდეგ ზარალი დაზარალებულს ვინ უნდა აუნაზღაუროს. როგორც აღვნიშნე, ცხინვალის რეგიონში არსებული სეპარატისტული რეჟიმი ვერ მიმართავს სასამართლოს, რადგან ის არ არის საერთაშორისო სამართლის სუბიექტი. მხოლოდ და მხოლოდ ერთ შემთხვევაში აქვს საერთაშორისო სამართლისთვის მიმართვის უფლება – თუ ისინი მას მიმართავენ როგორც საქართველოს მოქალაქეები. ე. ი. საქართველოს ტერიტორიიდან მიმართვის უფლება აქვს მხოლოდ და მხოლოდ საქართველოს მოქალაქეს“.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს ხელისუფლებიდან ცხინვალის სეპარატისტული რეჟიმის მიერ საპიარო გაკეთებული განცხადების საპასუხოდ ოფიციალური განცხადება არავის გაუკეთებია.

მზია გელენავა

◎ „ძმამ მოუდო ძმასა ყისტი“...

ვიღაცა უნიტაზში ჩაირეცხება!..

(მეორე გვერდიდან)

ამრიგად, ოპოზიცია რეალური საუნიტაზო-საკოლექტორო საფრთხის წინაშე დგას.

მით უფრო, რომ ბატონი ვანო მერაბიშვილი, რომელსაც, თავისივე განცხადებით, ძალზე ახარებს, ოპოზიცია ასე ძალუმად და ორგანიზებულად რომ ებრძვის (რაც თურმე, მანიშნებელია, რომ თვითონაც და მისი უწყებაც სწორად და კარგად მუშაობს), კვლავაც გააგრძელებს კრიმინალური სამყაროს წინააღმდეგ მედგარ ომს. ამ ნართაული ნათქვამით გამოდის, რომ ოპოზიციის წინააღმდეგ ბრძოლა უკვე კრიმინალურთა წინააღმდეგ ბრძოლაა და, პირიქით, კრიმინალურთა წინააღმდეგ ბრძოლა – ოპოზიციის წინააღმდეგ.

ამ სულ უფრო მზარდი საშიშროების წინაშე ოპოზიციაც ფხიზლობს. მისი, ანუ კრიმინალური სამყაროს რიგები, სულ უფრო მჭიდროვდება და ივსება. ახლახან მის წიაღში დაბრუნდა გოგი თოფაძე, თუმცა დაბეჯითებით გვარწმუნებს, არც არასოდეს წავსულვარ პოლიტიკიდანო.

მან დაბრუნებისთანავე განაცხადა, ხელისუფლებას უტიფარი პოზიცია აქვს ბევრ საკითხშიო და ხალხს მემარჯვენე ოპოზიციური პარტიების გაერთიანება მიუღოცა.

ამრიგად, „მივიწყებულ წინაპართა აჩრდილების“ დაბრუნება დაიწყო. იმედი ვიქონიოთ, რომ ადრე ნაცნობი არაერთი სახის კვლავ ხილვითაც გავიხარებთ.

ასე რომ, როგორც იტყვიან, ერთი ჭირი მარგებელია. 84-ე სკოლის ხანძარი, შეიძლება, ოპოზიციისთვის ისეთივე დულაბად იქცეს, როგორც ზურაბი სურამის ციხისთვის.

ეს ხანძარი რომ არ გაჩენილიყო, იგი უნდა გაეჩინათ (ამ ლოგიკიდან გამომდინარე ხომ არ ადებენ ხელს რესპუბლიკელ გელაშვილს?!)

დაბოლოს, მაფიქრებს „ბრალდების“ ერთი მომენტი: ოპოზიცია ოლიგარქთა მსახურიაო, ოლიგარქიის შეთქმულებაო, ოლიგარქიის ბატონობაო...

ოლიგარქი მსხვილი მონოპოლისტური კაპიტალის წარმომადგენელზე ითქმის, რომელთა ერთობლიობაც ქმნის ოლიგარქიას, ანუ ამ მსხვილ მონოპოლისტურ კაპიტალის წარმომადგენელთა პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ბატონობას.

ახლა, გულზე ხელი დავიდოთ და ვთქვათ: ამდენი გადასახადების, დაწერებით და შეწერებით ზურგგადატყაული „ოლიგარქებს“ რა „პოლიტიკური და ეკონომიკური ბატონობა“ აქვთ დამყარებული ქვეყანაში, სადაც თვით ოლიგარქობა კი არა, მათი „მსახურობაც“, ანუ ხელისუფლების ოპოზიციაში ყოფნაც კი საშიში და საძრახისია და შეიძლება ნებისმიერ დროს, ნებისმიერი საბაბით და ნებისმიერი მსხვილი მოხელის მოპრიანებით უნიტაზში „ჩარეცხონ“?

ალეკო ასლანიშვილი

პენსიონერებო, მიღით, აიღეთ 33 ლარი!

როცა ქვეყნის პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი მინიმალური პენსიის მქონეთ, 2006 წლის მარტიდან 5 ლარის მომატებას დაჰპირდა, გევრმა პენსიონერმა გულით გიხარა, თუმცა არც ის არის დასამალი, რომ ზოგმა ისიც თქვა, 5 ლარი რა გედენაარ.

ისე, კაცმა რომ თქვას, რატომაც არა! ოჯახი ხრამიაო, ნათქვამია.

ყველაფერი რომ გაქვირდაო? – იტყვის ოპონენტი. ისევ 28-ლარიანი პენსია რომ ჰქონდეთ, ალარ გაქვირდებოდა თუ რა?! განა ეს მომატება მაინც შელავათი არ არის?

პენსიონერები ამ დღეებში მოუთმენლად ელოდნენ მომატებული პენსიის აღებას, მეხივით რომ გავარდა ხმა, 5 ლარის მომატება ტყუილი ყოფილა, ამ თვეში ისევ 28 ლარს მოგვცემენო!

სიმართლის გასაგებად გულგატეხილი პენსიონერები რეკავენ, რამდენიმე მათგანი რედაქციაშიც მოვიდა.

ამაჟიოტაჟთან დაკავშირებით ტელეფონით დავუკავშირდით საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის გენერალური დირექტორის მოადგილეს **დევი ტაბიძეს** და განმარტება ვთხოვეთ. მან გვითხრა:

– საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, ამა წლის მარტის თვიდან მინიმალური პენსიის ოდენობა იზრდება. 800 ათასამდე პენსიონერი, რომელიც დღემდე 28 ლარ პენსიას იღებდა, ქვეყნის ყველა რეგიონში უკვე 5 ლარით გაზრდილ თანხას 33 ლარს მიიღებს. ისე, როგორც პრეზიდენტი დაჰპირდა მოსახლეობას.

2006 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით მინიმალური პენსია სექტემბერში კიდევ 5 ლარით გაიზრდება.

გელა ლომთაძე

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

საქართველოს ელჩი სომხეთში რევაზ გაჩეჩილაძე: საქართველოს ხელისუფლება არ ახორციელებს ანტისომხურ პოლიტიკას

წალკაში მომხდარი მოვლენები უნდა შევაფასოთ, როგორც ბოროტი ხულიგნობა, განაცხადა საქართველოს ელჩმა სომხეთში რევაზ გაჩეჩილაძემ „პანარმენიანის“ საინფორმაციო სააგენტოს კორესპონდენტის მიერ დასმულ კითხვაზე პასუხისას. როგორც მან თქვა, 23 წლის გევორქ გევორქიანის მკვლელობა მოხდა წმინდა საყოფაცხოვრებო საფუძველზე. „ჩემი აზრით, საქართველოს სახელმწიფო მინისტრი გიორგი ხაინდრავა მართალი იყო, როცა ამ მკვლელობას უწოდა „კრიმინალური საქმის გარჩევა“. ახალგაზრდებმა დალიეს, მოუვიდათ ჩხუბი და ყოველივე ეს ტრაგედიით დასრულდა. ბრალეული პირები უკვე დაპატიმრებული არიან და ისინი კანონის მთელი სიმკაცრით დაისჯებიან“, – აღნიშნა მან. ამავე დროს, გაჩეჩილაძემ განაცხადა, რომ საქართველოში ყოველწლიურად ხდება 150-200 მკვლელობა და თითქმის ყველას აქვს სოციალურ-ეკონომიკური სარჩული. „სომხეთში მკვლელობათა რიცხვი გაცილებით ნაკლებია, ეს გასაგებიცაა, რადგან თქვენი ქვეყანა მოწოლილია. საქართველოში კი მრავალი ეროვნების წარმომადგენელი ცხოვრობს და მათ შორის კონფლიქტები ხშირად გარდუვალია. წალკაში, სომხების გარდა, ცხოვრობენ ქართველები – სვანეთიდან და აჭარიდან ჩამოსახლებული ადამიანები, აგრეთვე, თურქები. ამჟამად წალკის მოსახლეობა დაახლოებით 1800 კაცს შეადგენს, რომლებსაც არა აქვთ სოციალური კონტროლი: ეს არის ახალგაზრდობა, რომელიც არ ემორჩილება უფროსებს, ასეთ რეგიონში ყოველთვის შესაძლებელია შეტაკებები. მე ჯავახეთში დაძაბულობას არ დავახასიათებდი პოლიტიკური მოტივებით. აქ უმთავრეს როლს ასრულებს სოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორი. და, მით უმეტეს, საქართველოს ხელისუფლება არ ახორციელებს რაიმე მიზანმიმართულ ეთნიკურ პოლიტიკას ჯავახეთიდან სომეხი მოსახლეობის გამოდევნისთვის“, – აღნიშნა ელჩმა.

რევაზ გაჩეჩილაძემ ასევე თქვა, რომ საქართველოში სხვა ნაციონალურ უმცირესობათა, მაგალითად, აზერბაიჯანელთა სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა, კიდევ უფრო უარესია, ვიდრე ჯავახეთში. „ჩვენ ყველა პრობლემას ერთბაშად ვერ გადავჭრით და არ შეიძლება გადავჭრათ მხოლოდ ჯავახეთის პრობლემა, ხოლო სხვა რეგიონები კი გვერდზე გადავდოთ“, – განაცხადა გაჩეჩილაძემ. შეგახსენებთ, რომ ტელეარხ „შანტის“ პირდაპირი ეთერით გამოსვლისას საქართველოს სახელმწიფო მინისტრმა მიგრაციის საკითხებში გიორგი ხაინდრავამ თქვა, რომ „წალკაში მომხდარი მკვლელობა იყო კრიმინალური „საქმის გარჩევა“, რომელმაც არ უნდა მოახდინოს გავლენა ქართველებისა და სომხების ურთიერთობაზე“.

გარდა ამისა, კითხვას იმის თაობაზე, ცნობს თუ არა საქართველო სომეხთა გენოციდს, რევაზ გაჩეჩილაძემ უპასუხა: საქართველო თანაუგრძნობს სომეხ ხალხს, რომელმაც 1915 წელს გადაიტანა მძიმე ტრაგედია, დიდი მსხვერპლი რომ მოჰყვა. გაჩეჩილაძის თქმით, ამ მოვლენების გენოციდად აღიარება არის საქართველოს პარლამენტის და მთავრობის პრერობატივა. „ჩვენ, რა თქმა უნდა, თანავუგრძნობთ მოძმე სომეხ ხალხს, მაგრამ ასეთი გადაწყვეტილების მიღებისას უნდა გავითვალისწინოთ საერთაშორისო ვითარება. როცა დადგება დრო, საქართველო ყველაფერს იღონებს იმისთვის, რომ სომეხთა გენოციდის ფაქტი აღიაროს საერთაშორისო გაერთიანებამ, მათ შორის, საქართველოს სახელმწიფომაც“, – განაცხადა გაჩეჩილაძემ.

„პანარმენიანის“ საინფორმაციო სააგენტო (სომხეთი)ძ. 20 მარტი.

PanARMENIAN

◎ ინფორმაცია

საკრებულოში ჩინეთის დელეგაციის ღვეწრებს შეხვდნენ

თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარე ზაზა გეგაშვილი და დედაქალაქის მერი გიგი უგულავა ჩინეთის ქალაქ შანხაის 11-კაციანი დელეგაციის წევრებს შეხვდნენ.

ჩინეთის დელეგაციის ვიზიტი თბილისში შანხაი-თბილისის დაძმობილების პროექტის განხორციელების ფარგლებში მიმდინარეობს და იგი ორ დღეს გასტანს.

დედაქალაქის საკრებულოს თავმჯდომარემ ზაზა გეგაშვილმა და საკრებულოს უმრავლესობის წევრებმა სტუმრებს შეძლებისდაგვარად გააცნეს საქართველოში არსებული საინვესტიციო კლიმატი.

წვრილები აფხაზეთში

დღეიდან აფხაზეთში სამხედრო სასწავლო წვრთნები დაიწყება და 24 მარტამდე გასტანს. წვრთნები სამხედრო მომზადების გეგმის ფარგლებში ხორციელდება.

ქართული მხარის პროტესტის თავიდან აცილების მიზნით, სამხედრო წვთნებს იმ ტერიტორიაზე არ ჩატარდება, რომელიც რუსი სამშვიდოგო ძალების კონტროლის ქვეშ იმყოფება.

ხი-ეიჩ-ენი

◎ თარიღი

დავიწყებამისჯილნი

20 მარტს შესრულდა ოკუპანტებისგან ბათუმის დახსნის 85 წლისთავი

ბათუმის ცენტრში, თავისუფლების მოედანზე, დევს მოკრძალებული საფლავის ქვა წარწერით: „აქ განისვენებს 1921 წლის მარტში საქართველოს გაერთიანებისთვის დალუპული 50 მამულიშვილი“.

რა მოხდა 85 წლის წინათ?

საბჭოთა ისტორიკოსების ვერსიით, 1921 წლის 21 მარტს წითელი, მე-11 არმიის ნაწილებმა ბათუმიდან განდევნეს თურქეთის არმიის ქვედანაყოფები და მოახდინეს აჭარის გასაბჭოება.

სამწუხაროდ, როგორც ჩანს, ვერც თანამედროვე ისტორიკოსებს გაუაზრებიათ 1921 წლის მარტის მოვლენების ჭეშმარიტი მნიშვნელობა, როცა ბეწვზე ეკიდა აჭარის საქართველოში დარჩენის თუ საქართველოდან ისევ მოგლეჯის საკითხი. კვლავაც იმეორებენ კომუნისტების მიერ შემოგდებულ მითს იმის შესახებ, თითქოს მე-11 არმიას უნდა ვუმადლოდეთ ბათუმის გამოხსნას, მაშინ, როდესაც წითელ არმიას თითი თითზე არ დუკრავს ბათუმის გადასარჩენად, არც ერთი ტყვია არ გაუსვრია, არც ერთი მებრძოლი არ დუკარგავს და, საერთოდ, არ ჰქონია შეხება და დაპირისპირება ასკერებთან.

მოხდა ისე, რომ წილად მხვდა უშუალოდ 1921 წლის მარტის მოვლენების მონაწილის, ბათუმის რევკომის პირველი თავმჯდომარის სერგო ქავთარაძისგან მომესმინა მარტის ეპოპეის ამბავი, თანაც, ერთ დღეს ორჯერ... სხვადასხვა ინტერპრეტაციით.

1961 წლის 21 მარტს, ბათუმის დრამატულ თეატრში ჩატარებულ აჭარის განსაბჭოების 40 წლისთავისადმი მიძღვნილ სხდომაზე, „ამხანაგი სერგო“ დიდი რიხითა და ენთუზიაზმით ჰყვებოდა, თუ რა გმირულად გადაარჩინეს მე-11 არმიამ და ბათუმის პროლეტარიატმა ქალაქი თურქი ასკერებისაგან.

სალამოს, სალიბაურის სამთავრობო რეზიდენციაში, პრივატულ გარემოში, არ ვიცი ღვინომ იმოქმედა თუ სინდისმა შეაწუხა, ყოფილმა რევკომის თავმჯდომარემ, წარმატებულმა საბჭოთა დიპლომატმა და საკავშირო პერსონალურმა პენსიონერმა აღიარა, რომ ლენინური ტაქტიკის შედეგად (ხელისუფლების მოპოვება ტერიტორიების გაცემის ხარჯზე), ბათუმის ოლქი (აჭარაძ განწირული აღმოჩნდა გასასხვისებლად. და რომ არა იქაური და სხვა ქართველი პატრიოტების თავგანწირვა, ვერაფერი შეაჩერებდა ბათუმის ოლქის დაკარგვას. აქ პირველად გავიგონე, აქვე, თეატრის უკან, ასფალტის ქვეშ დაფლულ ქმათა სასაფლაოს, გენერალ გიორგი მაზნიაშვილის, გრიგოლ ლორთქიფანიძის, მემედ აბაშიძისა და სხვათა გმირულ საქმეთა შესახებ...

აჭარის ბედი სასწორის პინაზე მაშინ დაიდო, როცა თავისი ძალაუფლების შენარჩუნების მიზნით, ლენინმა ცნობილი ბრესტ-ლიტოვსკის საზავო ხელშეკრულებით, გაასხვისა რუსეთის იმპერიის მთელი რიგი განაპირა რეგიონები და საქართველოს დაუკითხავად, იმავე ხელშეკრულებით, თურქეთს არგუნა ყარსი, ბათუმი და არდაგანი. ამ ზავით დე-იურე ზურგგამაგრებულ თურქეთს ამ ტერიტორიის მისათვისებლად მხოლოდ დე-ფაქტო ანექსია აკლდა.

საბედნიეროდ, იმავე წლის 26 მაისს შექმნილმა საქართველოს დემოკრატიულმა რესპუბლიკამ, მიუხედავად იმისა, რომ თავად უჭირდა, მართალია ვერ შეინარჩუნა ყარსი და არდაგანი, მაგრამ ცოცხალი თავით არ დათმო ბათუმის ოლქი.

სამწუხაროდ, 1921 წლის თებერვალში რუსეთთან ბრძოლაში აჭარის დედა-საქართველოსთან ყოფნის მაშინდელი გრანტი საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა დამარცხდა და კვლავ შეიქმნა თურქეთის მიერ აჭარის ანექსიის საფრთხე.

გრიგოლ ლორთქიფანიძე, 1920 წელი.

აქედან გასაგებია, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის თავმჯდომარის მოადგილემ და სამხედრო მინისტრმა გრიგოლ ლორთქიფანიძემ რატომ მოითხოვა ქუთაისში ბოლშევიკებთან გამართულ მოლაპარაკებაზე, პირველ რიგში აჭარის მომავალი ბედის განხილვა: „როგორიც არ უნდა იყოს საქართველო, დემოკრატიული რესპუბლიკა თუ საბჭოთა წყობილება, ჩვენი მოვალეობა არის, მოვალეობა სახელმწიფოებრივი და ეროვნული, რომ ბათუმის ოლქი, ყოველ შემთხვევაში დარჩეს საქართველოს“. ამაზე ბოლშევიკური რევკომის რწმუნებით აღჭურვილი მამია ორახელაშვილისგან (ქართველი კაცისგან!ძ გამამგზავნებელი პასუხი მიიღო – „ეს საკითხი მეორეხარისხოვანია“.

წინა დღეს – 1921 წლის 16 მარტს – რუსეთმა და თურქეთმა ხელი მოაწერეს ხელშეკრულებას მეგობრობისა და ძმობის შესახებ და ბათუმის დასაკავებლად უმალ დაიძრა თურქეთის რეგულარული არმიის ნაწილები ჰოლკოვნიკ ქაზიმ ბეის ხელმძღვანელობით.

თუ რა ინსტრუქციები მიიღო ამ ხელშეკრულების შემდეგ მე-11 არმიის სარდლობამ, იქედანაც გამოჩნდა, რომ თუ მისი ნაწილები აღრე ფეხდაფეხ მისდევდნენ საქართველოს მთავრობას, ახლა ფეხი აითრიეს, საჯავახოში იდგნენ და ყოფილი სამთავრობო ძალების ჩანაცვლებას არ ჩქარობდნენ.

18 მარტისათვის თურქეთის რეგულარული არმიის ნაწილებმა დაიკავეს კახაბრის, ბარცხანის, სტეფანწმიდის და ადლიის სტრატეგიული მნიშვნელობის სამხედრო ფორტები, ხოლო თავად ქაზიმ ბეიმ შტაბი ბათუმის ფოსტა-ტელეგრაფის შენობაში გაშალა.

იხ. მე-5 გვ.

◎ ინფორმაცია

„ბადრი, გვაცალე, გვაცალე“...

„ბადრი, გვაცალე „რუსთავი-2“-ის ყურებას!“ – ამ შინაარსის პლაკატები გამოჩნდა გორის ქუჩებში, რომელსაც პარლამენტარ ბადრი ნანეტაშვილის გადიდებული ფოტოსურათი ამშვენებს.

ნანეტაშვილი ადგილობრივი ტელეკომპანია „თრიალეთის“ დამფუძნებელია. ეს ტელევიზია კი „რუსთავი-2“-ის პარტნიორ ტელევიზიად ითვლება და „თრიალეთი“ საკუთარ სიხშირეზე „რუსთავი-2“-ის რეტრანსლირებას ახდენს.

როგორც ირკვევა, პლაკატების „უცნობა“ გამკვრელებს სურთ „რუსთავი-2“-ის გადაცემები შეუწყვეტლივ აჩვენონ „თრიალეთის“ სიხშირეზე.

წიაღისეულის მოპოვების ლიცენზიის ასაღებად აუქციონი ჩატარდა

გარემოს დაცვისა და გუნებრივი რესურსების სამინისტროში ჩატარდა აუქციონი, რომელსაც თავმჯდომარეობდა ლიცენზიებისა და ნებართვების დეპარტამენტის უფროსი ირაკლი კვაშილავა. მან მეწარმეებს გააცნო აუქციონის წესები და განუმარტა აუქციონის დადებითი მხარეები.

აუქციონში მინაწილეობას ილებდა 9 ლიცენზიის მაძიებელი მეწარმე სუბიექტი. საუქციონე ობიექტებისთვის განსაზღვრულმა გასაყიდმა ფასმა შეადგინა 35.797 ლარი.

გარემოს დაცვისა და გუნებრივი რესურსების სამინისტრო, თავის მხრივ მეწარმეებიც, კმაყოფილნი დარჩნენ აუქციონის შედეგებით.

ლიცენზიების გაცემა ოქმის გაფორმებიდან საბოლოო თანხის გადახდის შემდეგ მოხდება.

ჯი-ეიჩ-ენი.

◎ პროტესტი

ჰანიბალი

ისტორიაში უცნობია ფაქტი, რომ 50 წელს გადაცილებულ მეცნიერს ზედმეტად თვლიდნენ და „ზრდილობიანად“ ურჩევდნენ სახლში წაბრძანებას.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს რეფორმისტთა კოჰორტამ თბილისის უნივერსიტეტის მეცნიერების ნეკროლოგს მოაწერა ხელი. შემოგვთავაზა სამარცხვინო პროექტი, რომლის ძალითაც უნივერსიტეტის 50 წელს გადაცილებული პროფესორი თუ დოცენტი სამეცნიერო და პედაგოგიური საქმიანობისათვის გამოუსადეგრად ცხადდება. იბადება კითხვა, რომელ უმწიფარ ჩინოვნიკს მოუვიდა ასეთი „ბრძნული“ აზრი და შეეცადა მის სისრულეში მოყვანას. ცნობილია, რომ ბავშვს ჭაღარა კაცი ყოველთვის მოხუცი ჰგონია. ისიც ცნობილია, რომ ბავშვური შეხედულება ასაკთან ერთად იცვლება. რეფორმას ატარებს ხალხი, რომელებსაც მეცნიერებასა და განათლებასთან მეტად ზედაპირული შეხება აქვთ. სამაგიეროდ თავს გადასდით ამბიცია, რომ ყველაფერი იციან. საინტერესოა, უკულმა დაწყებული საქმე წალმა როგორ შემოტრიალდება? ვინ აილებს პასუხისმგებლობას უნივერსიტეტის მეცნიერების განადგურებისათვის?

„რეფორმატორებმა“ უნივერსიტეტის მეცნიერებისა და განათლების მსახურებს ცინიკურად გამოუტანეს განაჩენი. მათი „ბრძნული“ გადაწყვეტილებით, ხანდაზმულობა არის უგედურება (რა თქმა უნდა, სწორია, მოხუცებულობა გედნიერება არ არისძ, მაგრამ სამარცხვინოა, როდესაც ხაზგასმით გახსენებენ ალსასრულის მოახლოებას.

მსოფლიო იბრძვის სიცოცხლის გახანგრძლივებისათვის, ჩვენთან იბრძვიან გუნებისაგან ისედაც განსაზღვრული დღეების შემოსაკლებლად. **ძველი სიბრძნე ძადაგებს, „ბედნიერია არა ახალგაზრდა, არამედ მოხუცი, რომელმაც კარგად გაატარა სიცოცხლე“. კარგი ახალგაზრდისაგან კარგი მოხუცი დადგება. მეეჭვება, რომ „რეფორმატორი“ ახალგაზრდებისაგან კარგი მოხუცები დარჩეს საქართველოს** (ისე მოხუცებას ყველას ვუსურვებ. ეს დროც მალე დაუდგებათ, ნუ იჩქარებენძ.

უნივერსიტეტს ჯვაროსნული ომი გამოუცხადეს.

პარალელურად (პროტესტის ჩასახშობადძ ავრცელებდნენ პროვოკაციას – პროფესორ-მასწავლებლები კორუმპირებულები არიანო. ფაქტია, თავის მართლებას სჭირდებადამნაშავეს, უდანაშაულო თავის მართლებას არ დაიწყებს. ასეც მოხდა, ოღონდ... დუმილი გამარჯვებად მიითვალეს. და ჰგვიან ერთი ცოცხით მრუდსა და მართალს..

ჩვენი ყოვლისმცოდნე „რეფორმატორების“ გასაგონად: სპარტის უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოში – გერუსიანში – 60 წელზე ახალგაზრდა სპარტელი ვერ მოხვდებოდა.

რომაელები ამგზდნენ, ბებერი ხარისგან სწავლობს ხვნას ახალგაზრდა ხარიო.

პლუტარქე მოგვითხრობს, მოხუცებული ქალღონედაშრეტილი ანაქსაგორა შიმშილით სიკვდილს ლამობდა. პერიკლემ შეეტყო თუ არა ფილოსოფოსის განზრახვა, შიშით შეძრულმა მაშინვე მიაშურა და მუდარა დაუწყო ხელი აეღო სიკვდილის დაჩქარებაზე. პლუტარქეს განმარტებით, პერიკლეს ანაქსაგორაზე უფრო საკუთარი თავი აწუხებდა, რადგან მისი სიკვდილით ბრძენ მრჩეველს დაკარგავდა.

ფიზიკოს მეცნიერთა ინიციატივით ახლახან ჩატარებულმა მდუმარე აქციამ უნდა დაარღვიოს შეურაცხყოფილი უნივერსიტეტის „საყდრული მყუდროება“ და უფრული ყოველდღიურობა.

მდუმარე აქცია იყო ღირსების დაცვის აქცია, მიმართული იმ უსამართლოებათა წინააღმდეგ, ჩვენი სულიერების ტაძარს რომ დაატეხეს. როდემდე გაგრძელდება წლების განმავლობაში შემუშავებული მეცნიერული ტრადიციების განუკითხავი რბევა? როდემდე გაგრძელდება სამართლიანობის მანტიამოსხმული ბორტოტების ზეიმი? **უნივერსიტეტის ნგრევას რეფორმა დაარქვეს. მას ატარებს ხალხი, რომელსაც დღემდე აგურზე აგური არ დაუდვია იმ უგრალო მიზეზის გამო, რომ საამისოდ არც ცოდნა აქვთ და არც გამოცდილება. ვინ არის რეფორმების უჩინარი იდეოლოგი? ვინ არის ის „ბრძენი მამა და მასწავლებელი“, რომლის მითითებითაც უნივერსიტეტის 22 ფაკულტეტი 6-მდე დაიყვანეს.**

Hannibal ante portas (ჰანიბალი კარიჭეზეაძ, სხვა სიტყვებით ვერ გამოხატავ უნივერსიტეტის დღევანდელ მდგომარეობას.

რატომ ეჩვენებათ გონებრივ შრომაში გაჭაღარავებული ადამიანები მუნჯებად? საკმაოდ ბევრი დაიწერა და უფრო მეტი ითქვა, მაგრამ პროტესტის ადრესატებს სასმენი აპარატურა წესრიგში არ აქვთ. ვის ხმასაც უნდა ისმენდეს, ზუსტად მისი მოსმენა არ სურს.

ბატონებო! მდუმარე აქცია, თქვენ მართლა მდუმარე ხომ არ გგონიათ? იქ მდგომი მეცნიერები ლაპარაკს და კანონებს სხვებს ასწავლიან (თქვენ არ მყავხართ მხედველობაშიძ!

ხანდაზმულ ადამიანებს არც გამბედაობა აკლიათ. სერიოზულად დასაფიქრებლად ერთ კლასიკურ ნიმუშს მოგითხრობთ იულიუს ცეზარისა და სენატორ კონსილიუსის დიალოგიდან. პლუტარქე წერს: რომის სენატში, ცეზარით უკმაყოფილო სენატორები სხდომებზე არ დადიოდნენ. ცეზარი მიზეზით დაინტერესდა. უხუცესმა სენატორმა კონსილიუსმა უთხრა: სენატორები იმიტომ არ მოდიან, რომ შენი შეეარაღებული მეომრების ეშინიათო. ცეზარი შეეკითხა, შენ რატომ არ რჩებიო სახლში. კონსილიუსმა საოცარი პასუხი გასცა: „იმიტომ, რომ სიბერე მიკარნახებს, უშიშარი ვიყო. ჩემი დარჩენილი დღეები იმდენად მცირეა, რომ სიფრთხილე აღარ ღირს“.

ცეზარმა მოუსმინა მოხუც სენატორს. **ჩვენი „რეფორმატორი“ არ უსმენს აკადემიკოსსა და პროფესორს. არ უსმენს იმას, ვისგანაც შეიძლება რაიმე ისწავლოს, თუ ნამდვილად უნდა დადებითი შედეგის მინდეა. ხომ არ ეჩვენებათ, რომ ჭაღარა პროფესორი იმ რომაელ სენატორზე ნაკლებად გამგებლავია?**

მცირე გადახვევა: მდუმარე აქციამ ხაზი გაუსვა ეროვნული ტრაგედიის მოახლოებას. რეფორმების სახელით მონათლულმა გაუგებრობამ ქართველი ახალგაზრდობის დიდი ნაწილი ლუკმა-ჯურის საშოვნელად საკუთარი სამშობლოდან გააძევა. როდის დაუბრუნდება უცხოეთში კარდაკარ მოხეტიალე ჩვენი სისხლი და ხორცი მამულს?

ვინც სახლში დარჩა, ქუჩაში დგას და სიდუხჭირეს ებრძვის.

ახლებური „ხედვა“, ასაკოვან ადამიანებს, რომლებიც შავ მუშებად და ხელზე მოსამსახურეებად არ გამოდგებიან, მშობლიურ მიწაზე ცხოვრებას უმწარებს, ცდილობს, რაც შეიძლება მალე გაისტუმროს იმ ქვეყნად. რეფორმაც ამას ჰქვია, ახალგაზრდები – უცხოეთში, ხანდაზმულები მუდმივი ტერორის ქვეშ იყონ? ვის ვუთავისუფლებთ, ბატონებო, ჩვენს მიწა-წყალს?

დავუბრუნდეთ უნივერსიტეტში განვითარებულ, თითქოს შეუჩნეველ, მაგრამ, ჩვენი აზრით, უმნიშვნელოვანეს მოვლენას. ღვაწლმოსილი სწავლულები, იმის ნაცვლად, რომ თავიანთი საქმე გაეგრძელებინათ, რეფორმატორებმა, მეცნიერების განვითარების მოტივით, აიძულეს აუდიტორიიდან გარეთ გამოსულიყვნენ. არ ყოფილა ხმამაღალი შეძახილები, ოვაციები, მაგრამ იგრძნობოდა, რომ მეტის მოთმენა შეუძლებელია.

აქცია დაარღვევს დუმილს. კრიტიკულ მომენტში მუნჯებიც იძენენ მეტყველების უნარს. ღვთის წყალობით უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლები ჩვენს ჰოუსარულ დემაგოგ ორატორებზე უკეთ ლაპარაკობენ და ალაგებენ თავიანთ აზრებს. მაგრამ სად არის მსმენელი?

განათლებისა და მეცნიერების მამების საყურადღებოდ მოვიტანთ ერთ ლეგენდას, აღწერილს ჰეროდოტეს „ისტორიაში“. ლეგენდის თანახმად, ლიდიის მეფე კრეზს ჰყავდა ნიჭიერი, მაგრამ მუნჯი ძე. მამა ყოველგვარი საშუალებებით ცდილობდა შვილი სრულფასოვან ადამიანად ექცია, მაგრამ მიზანს ვერ მიაღწია. ბოლოს დელფოსში გაგზავნა კარისკაცები დახმარების სათხოვნელად. პითიამ მოუსმინა ლიდიელებს და წარმოთქვა წინასწარმეტყველური სიტყვები: ლიდიელო კრეზო, მრავალთა მეფევ, მაგრამ უგუნურო, ნუ მოინდომებ, რომ შენს სახლში

◎ თარილი

დევიწყებამისჯილნი

(მეოთხე გვერდიდან)

იმავე დროს ქაზიმ ბეიმ გადაწყვიტა ათასგვარი დაპირებებით მაჰმადიანი ქართველების გადაბირება, რაზეც აჭარის მეჯლისის თავმჯდომარის მემედ აბაშიძისგან ყოვლისმომცველი და ლაკონიური პასუხი მიიღო: „ჩვენ ქართველები, მიერთებული ვართ დედა-საქართველოსთან“. მემედ ბეგმა თურქეთში ბეგობას საქართველოში სიკვდილი არჩია (დახვრიტეს 1937 წელსძ.

ამ კრიტიკულ სიტუაციაში ნოე ჟორდანიამ ციხიდან ბოლშევიკი სერგო ქავთარაძე იხმო და ბათუმი ჩაბარა, შენ იცი, მე-11 არმიის მოსვლამდე თურქებს არ დაანებოთო და გენერალ მაზნიაშვილის დახმარება აღუთქვა.

რომც მოენდომებინა, ქავთარაძე ვერ გადაარჩენდა ბათუმს თუნდაც იმიტომ, რომ, ჯერ ერთი, ბათუმში არავის იცნობდა და არც მას იცნობდნენ; მეორეც, ბოლშევიკებთან სასტიკი ბრძოლაგამოვლილი გენერალი მაზნიაშვილი არავის, თუნდაც ნოე ჟორდანიას სიტყვით, ბოლშევიკების კომისარს თავზე არ დაისვამდა და ასეც რომ ეძნა, ჯარი აღარ ჰყავდა. დემოგილიზებული, დეზორგანიზებული, დაშლილი და მთავროგისაგან მიტოვებული გვარდია სახლისაკენ გაეშურა და გზადმშვიდობიანი მოსახლეობის აწიოკებასაც კადრულობდა.

17 მარტს ღამით „ვალმოხდილი“ საქართველოს მთავრობა იტალიის დროშით მცურავ თბომავალ „ჟოზე მირილიზე“ ავიდა. უკანასკნელ წუთს ტრაპზე ჩამოირბინა მამამ გრიგოლ ლორთქიფანიძემ, რომელსაც ფეხდაფეხ მეუღლე და ორი პატარა შვილი მოსდევდა.

ასეთ დროს ბათუმის მიტოვება გრიგოლ ლორთქიფანიძემ სამშობლოს ღალატად ჩათვალა.

თუ მართალია, რომ „ჰეროიკულად შეიძლება შეფასდეს ადამიანის ერთი ნაბიჯიც კი, თუ მასში ჩაქსოვილია ძმედება, რომელიც თავგანწირვითა და გონებით აღემატება დროსა და სიტუაციას“, გრიგოლ ლორთქიანიძემ ამ ნაბიჯით დაიმკვიდრა თავისი ადგილი საქართველოს ლეგენდადქცეულ გმირებს – ქეთევან წამებულს, თევდორე მლვდელს, ცოტნე დადიანსა და სელიმ ხიმშიაშვილს შორის.

უცნობია რა სიტყვით, საქმით, პირადი მაგალითით მოახერხა გატონმა გრიგოლმა მოსისხლე მტრების გენერალ მაზნიაშვილისა და ბოლშევიკ ქავთარაძის შერიგება, ყოფილი ჯარისკაცების, გლეხების, მოქალაქეების, ინტელიგენციის წარმომადგენლების და ოგივატელების, ქრისტიანების, მაჰმადიანების და სხვა სარწმუნოების, მსოფლმხედველობის, პარტიული კუთვნილების, სქესისა და ასაკის ადამიანების ერთ მუშტად, ერთი იდეით გაერთიანება და ბრძოლის ველზე გამოყვანა, მაგრამ ფაქტია: ორდღიანი სასტიკი ბრძოლების შედეგად მომხდური განდევნეს აჭარის ტერიტორიიდან და იმჟამად უკვე ბათუმის გარნიზონის შეიარალებული ძალების სარდალმა, გენერალმა გიორგი მაზნიაშვილმა ბათუმის რევკომს უპატაკა, რომ „20 მარტის 12 საათიდან ბათუმში და მის ოლქში არც ერთი შეიარაღებული ასკერი არ არის“.

როცა ასკერებმა ბათუმი დატოვეს, ქაზიმ ბეი მისი შტაბიანად ფოსტის შენობაში აღმოჩდა გამომწყვდეული. ქართველები ქაზიმ ბეის ხელშეუხებლობას დაპირდნენ, თუ ის დაუყოვნებლივ დატოვებდა ფოსტასა და ქალაქს. პოლკოვნიკმა, უპირველეს ყოვლისა, სურსათი მოითხოვა(?!ძ...

თურქებმა ბათუმის ფოსტის ლამაზ აივანზე თოკებით აზიდეს საჭმლითსავსე კალათები და ტრაპეზის შემდეგ კარი გააღეს. დუშატიჟებელი სტუმრები მთელი ქალაქის თვალწინ, ბადრაგის თანხლებით მიაცილეს ჭოროხამდე.

ასე დამთავრდა ქალაქის ოკუპაციის უკანასკნელი ცდა.

ასე, ღვთისა და ერის წყალობით, გადაურჩა აჭარა უდიდეს ხიფათს.

მხოლოდ ბათუმის ასკერებისაგან მთლიანად განთავისუფლების შემდეგ, 21 მარტს გაშლილი დროშებით, დაფდაფების გრუხუნით და ზარ-ზეიმით შემოვიდა ბათუმში მე-11 არმიის 232-ე მსროლელი პოლკი და მე-18 ცხენოსანთა დივიზია. აზიზიეს მოედანზე გამართულ ალლუმზე სერგო ქავთარაძემ ხონჩით მოართვა განთავისუფლებული ბათუმი ვინმე ჟლობას.

ასე მოპარეს ადგილობრივ მცხოვრებლებს და მოლაშქრეებს მათი გამარჯვება და 18 მარტი გამოაცხადეს აჭარის გასაბჭოების დღედ.

„მაღლიერმა შთამომავლობამ“ ბათუმის ცენტრალურ მოედანზე ამ ომში დაღუპულთა საფლავები ბულდოზერებით გადაასწორა და ზედ ასფალტი გადაასხა, ლენინის ძეგლი დადგა, ტრიბუნა მოაწყო და ზედ გმირთა საფლავებზე სამხედრო აღლუმებს და დემონსტრაციებს მართავდა.

მაზნიაშვილსა და ლორთქიფანიძეს დავიწყებით მოკვდინება მიუსაჯეს. გენერალი საქართველოდან გააძევეს, ბატონი გრიგოლი სუზდალში გადაასახლეს.

გენერალმა სამშობლოს გარეშე სიცოცხლე ვერ შეძლო, დაბრუნდა და თავისი ფეხით ავიდა 1937 წლის ეშაფოტზე.

გრიგოლ ლორთქიფანიძე უფრო კერკეტი კაკალი აღმოჩნდა: უკრძალავდნენ წერას, უწვავდნენ ხელნაწერებს, გადასახლებას საპატიმროთი უცვლიდნენ, საპატიმროს – კატორღით, მაგრამ მაინც ვერ მოაშლევინეს პოლიტიკური საქმიანობა. წერდა შრომებს ისტორიულ, პოლიტიკურ, სახელმწიფოებრივ საკითხებზე, ქმნიდა იატაკქვეშა წრეებს, ერთი პერიოდი გადასახლებაში გაზეთსაც კი გამოსცემდა. ახერხებდა ემიგრაციაში ხმის მიწვდენას, როგორც თვითონ წერდა, „ყურით გამოჰყავდა დღის სინათლეზე ღაციის პროექტის საყოველთაო მოწონების ფონზე მხოლოდ გრიგოლ ლორთქიფანიძემ და მისმა მეგობრებმა საკონსტიტუციო კომისიის თითოეულ წევრს და თავად თავმჯდომარეს (სტალინსძ გაუგზავნეს ტექსტისადმი შენიშვნები 36 (!ძ გვერდზე. გუნებრივია, სტალინისათვის ასეთ ჭკუის სწავლებას უკვალოდ არ ჩაუვლია.

გენერალი გიორგი მაზნიაშვილი, 1919 წელი.

მის ქურდები“ ტროცკიდან დაწყებული სტალინამდე. ცნობილია მისი მოხსენებითი ბარათი საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცეკასადმი, სადაც მიწასთან ასწორებს მიწებისა და ქონების ნაციონალიზაციის, კოლექტივიზაციის და ინდუსტრიალიზაციისადმი მიდგომას.

იოსებ სტალინს დაბადების ორმოცდაათი წლისთავზე ვრცელი დეპეშა გაუგზავნა, სადაც სტრიქონებს შორის იკითხება შეგონება, ნუ გადაყვები კრემლის წარსულ გინადართა აჩრდილებს და შენს მშობლიურ საქართველოსაც მიხედეო. 1935 წელს სტალინური კონსტიტუ-

1937 წელს გახჩო ქობულოვს ლავრენტი ბერიასთვის მოუხსენებია, თითქოს ჟორდანიას ემიგრაციაში ეთქვას: „გრიგოლ ლორთქიფანიძე ყველაზე სანიმედო ძალად მიგაჩნიაო“.

ბერიას ბრძანებით ჩეკისტებს ავადმყოფი და არაქათგამოცლილი გრიგოლი „ბორნაია შორიაში“, რკინიგზის მშენებლობაზე მიუკვლევიათ და დაგმანული ვაგონით თბილისში ჩამოუყვანიათ. ნაცემ-ნაწამები თავისი დაბადების დღეს, 2 სექტემბერს, დაკითხვისას, ბერიას და ქობულოვის თვალწინ აღესრულა.

წელს, 20 მარტს, ოკუპანტებისაგან ბათუმის დახსნის 85 წელი შესრულდა, 2 სექტემბერს კი – გრიგოლ ლორთქიფანიძის დაბადებიდან 125 წელი აღსრულდება.

იქნებ 20 მარტი საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დღედ გამოგვეცხადებინა და ამ დღისათვის დაგვემთხვია ბათუმობის დღესასწაული?

იქნებ კონკურსი გამოგვეცხადებინა 1921 მარტში საქართველოს გაერთიანებისათვის დალუპულთა მემორიალის დასადგმელად ბათუმში თავისუფლების მოედანზე?

იქნებ 1921 წლის მარტის მოვლენების ალსანიშნავად შემოგვეღო გენერალ გიორგი მაზნიაშვილისა და გრიგოლ ლორთქიფანიძის სახელობის სტიპენდიები?

იქნებ აჭარის ხელისუფლებამ მხარი დაუჭიროს გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების მიერ საქართველოს ხელისუფლებაში წარდგენებას გრიგოლ ლორთქიფანიძისათვის საქართველოს ეროვნული გმირის წოდების მინიჭების თაობაზე?

ვიქტორ ლორთქიფანიძე,
გრიგოლ ლორთქიფანიძის საზოგადოების პრეზიდიუმის წევრი

ჯარიბჭეზეა!

მოისმინო დიდად სასურველი ხმა შენი ალაპარაკებული შვილისა, შენთვის უმჯობესია მისი ბაგე დარჩეს საუკუნოდ დახშული, რადგან იგი ხმას პირველად შენი უგედურების დღეს ამოიღებს.

კრეზი ბედს შეურიგდა. გავიდა წლები. ლიდიის საზღვრებს მიადგა აქემენიდური სპარსეთის ძლევამოსილი მეფე კიროსი. ლიდიელები დამარცხდნენ. კიროსის მეომრები შეიჭრნენ დედაქალაქსარდში. ხელჩართული ბრძოლის დროს ერთი სპარსი მეომარი კრეზის პირისპირ აღმოჩნდა და მახვილი აღმართა მის მოსაკლავად. განსაცდელში მყოფი მამა დაინახა მუნჯმა შვილმა, რომელმაც მოულოდნელად ენა ამოიდგა და შესძახა: სპარსელო, ნუ მოჰკლავ კრეზს. ჰეროდოტე წერს, მუნჯმა პირველად ახლა ამოიღო ხმა და ამის შემდეგ მთელი სიცოცხლის განმავლობაში ლაპარაკობდაო.

კრეზი გადარჩა: იგი კიროსს მიჰგვარეს და მრისხანე აქემენიდმა მას სიცოცხლე შეუნარჩუნა, მაგრამ ლიდიის სამეფომ არსებობა შეწყვიტა.

ჩვენც ლიდიელი უფლისწულის მსგავსად, მივმართავთ ხელისუფლებას, გატონებო (სპარსელებოძ, ნუ ჩაიდენთ გარბაროსულ ქმედებას და ნუ მოჰკლავთ უნივერსიტეტს, ნუ გამოაცლით ერს იმ ფუნდამენტს, რომელსაც დაეყრდნობა ქართული მეცნიერების მომავალი. თაობათა ცვლას გუნება აწესრიგებს, მისმა დაჩქარებამ დაუფიქრებელი ჩინოვნიკის ახირების შთაგეჭდილება არ უნდა დატოვოს.

განათლებისა და მეცნიერების რეფორმის „ტრიუმფალური სვლა“, როგორც თავს იწონებენ მისი იდეოლოგები, საკმაოდ შორსაა რეალობისაგან. სწავლულები მასში სერიოზულ დარღვევებს და მეცნიერების საწინააღმდეგო გადაცდომებს ხედავენ. ვინ არის ის „ზემეცნიერი“, რომელმაც ყველაფერი ილეს ბრძენი დამრიგებლის პოზა და დამოკლეს მახვილად ჩამოეკიდნენ ეროვნული სიწმინდეების გუმბათს. მათი აზრით, უნივერსიტეტის ხანდაზმული პროფესორები არიან ცხრათავიანი ურჩხულები, რომლებსაც კარავი აქვთ გაშლილი წყაროს სათავეში და ხელს უშლიან ქართული სულიერი კულტურის გადამრჩენ და ამაღორძინებელ მზეჭაბუკებს. რა ჭირს უნივერსიტეტსა და, საერთოდ, ქართულ მეცნიერებას გადასარჩენი? ახალი დროის რაინდებს უნივერსიტეტი გასართობი დაწესებულებაჰგონიათ, მაგრამ რომ ვერ ერთობიან, ამიტომაც არ მოსწონთ და ქვეყნის გადმონაშთს უწოდებენ.

მეცნიერს და საერთოდ ნიჭიერ ადამიანს ასაკით არ ზომავენ. რამდენიც გნებავთ იმდენი არის 40 წლის მოხუცი და 80 წლის ახალგაზრდა მეცნიერი (მეცნიერი! სირბილი, სიგრძეზე და სიმაღლეზე ხტომა არ მაქვს მხედველობაშიძ. გუნება ზოგს აჯილდოებს ხანგრძლივი სიცოცხლით, ზოგს – არა, ზოგს ნიჭით, ზოგს – არა. ერთი მიპასუხეთ, ნიჭიერი მოხუცი სჯობია, თუ უნიჭო ახალგაზრდა? რას ნიშნავს თქვენს მიერ დაწესებული ასაკობრივი ზღვარი. აქამდე ცნობილი იყო, რომ ადამიანს სიცოცხლის ზღვარს უწესებდა ღმერთი. რა უფლებით შეითავსეთ ღმერთის ფუნქციები. არის თუ არა ეს მკრეხელობა? მკრეხელობა ნებისმიერ ეპოქაში ისჯებოდა.

უკუღმა გაგებული ბოლონიის კონვენცია ქართულ განათლებასა და მეცნიერებას გამოქვაბულის კარებთან მიიყვანს, თუ ძლიერმა ხელმა იგი არ შეაჩერა. მოხდება ცხენებიდან ვირებზე ჩამოქვეითება. თავი რომ მოაქვთ ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცესთან და მეცნიერებასთან სიახლოვის სურვილით (თითქოს დიდად ერკვეოდნენძ, ჩვენ რა ზანზიბარული მეცნიერების წარმომადგენლები ვართ? ქართული მეცნიერება ევროპული არ არის?

ქვეყნის მომავალი საეჭვო ადამიანების სათარეშო ასპარეზად არ უნდა იქცეს. ჯერ კიდევ დემოკრიტე აფრთხილებდა ელინებს: „ცუდი მოქალაქენი, რაც უფრო ნაკლებ არიან ღირსნი იმ საპატიო ადგილებისა, რომელსაც ისინი აღწევენ, იმდენად უფრო დაუდევარნი ხდებიან და აღივსებიან სისულელითა და თავხედობით“. შეუფერებელ პირთა აღზევებას ფიგურალურად გამოეხმაურა ფილოსოფოსი ანტისთენე. მან ათენის სახალხო კრებაზე შეიტანა წინადადება, ვირები ცხენებად მიეჩნიათ. წინადადება კრებამ უაზროდ ჩათვალა, რაზედაც ფილოსოფოსმა ნიშნისმოგებით უპასუხა: „თქვენ ხომ უბრალო ხმის მიცემით უმეცარ ადამიანებს ირჩევთ მხედართმთავრებად“.

მეცნიერის აზრი ხმად რჩება მღაღადებლისა უდაბნოსა შინა. ჭაბუკები ძელმალლურად იმუძრებიან, ხელოვნურად იგონებენ პრობლემებს და შემდეგ უცხადებენ ბრძოლას.

ჩვენო ევროპულად „მოაზროვნე“ ხელისუფლებავ, რომელ კონვენციაზე მიერთებით გამოიყვანეთ, რომ ერთი მინისტრის თვიური ხელფასი აღემატებოდეს 30 პროფესორის ხელფასს? რომელ ქვეყანაში ან კონტინენტზე ხდება მსგავსი ანომალია?

წლების მატება რომ სასიხარულო არ არის, თქვენზე კარგად გვესმის, უფალო „რეფორმატორებო“, მაგრამ ასაკოვან ადამიანს ღირსებას რატომ ულახავთ?

„ისტორიის მამა“ ჰეროდოტე წერს, მასაგეტებში როდესაც კაცი მოხუცდება, მისი ნათესავები მოიყრიან თავს, მორეკავენ საქონელს, დაჰკლავენ მოხუცსა და პირუტყვს. აურეკენ ადამიანისა და ცხოველის ხორცს, მოხარშავენ და ინადიმებენ ისე, როგორც ელადაში შვილი უმართავს მამას ქელეხს. ადამიანის შეჭმა მასაგეტებთან მიჩნეულია უგედნიერეს აღსასრულად. ავადმყოფობით მკვდარს ისინი არ ჭამენ, მარხავენ. ასეთ ადამიანს უგედურად თვლიან, რადგან მას დაკვლამ და შეჭმამ არ მოუწია.

მასაგეტების ლოგიკიდან გამომდინარე, დიდი ჰუმანურობა იყო არ დალოდებოდი ადამიანის ავადმყოფობით სიკვდილს. უნდა დაგეჩქარებინა მისი ამ ქვეყნიდან წასვლა, რომ დაკლულს თავი გედნიერად ჩაეთვალა.

უნივერსიტეტის ჭაღაროსანო კოლეგებო! მადლობა შეევწიროთ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მომავალზე დამაშვრალ „რეფორმატორებს“, რომ მსგავსი „გედნიერება“ არ მოგვანიჭეს და შეჭმის ნაცვლად, ნაადრევი დასაფლავება მოგვისაჯეს (თუმცა ვინ ვის გაასწრებს, განგება განსჯისძ.

გრანი ქავთარია

◎ გთხოვთ მხარდაჭერას!

ანტიერროვნულია და უნდა გაუქმდეს!

საქართველოს 2005 წლის 23 დეკემბრის კანონი სპობს მეცნიერების და ტექნოლოგიების განვითარების პერსპექტივას საქართველოში

საქართველოს 2005 წლის 23 დეკემბრის კანონი „მეცნიერების, ტექნოლოგიების და მათი განვითარების შესახებ“ ანტიეროვნულია და უნდა გაუქმდეს მისი ანტიკონსტიტუციურობის მოტივით შემდეგ გარემოებათა გამო:

● კანონი ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციის მე-5 მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებულ მოთხოვნას, რომლის ძალითაც: „ხალხი თავის ძალაუფლებას ახორციელებს რეფერენდუმის, უშუალო **დემოკრატიის სხვა ფორმებისა და თავისი წარმომადგენლების მეშვეობით**“;

● კანონი ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციის მე-6 მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებულ მოთხოვნას, რომლის ძალითაც: „საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებას აქვს **უპირატესი იურიდიული ძალა** შიდასახელმწიფო ნორმატიული აქტების მიმართ“;

● კანონი ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციის მე-7 მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნას, რომლის ძალითაც: „სახელმწიფო შეზღუდულია ადამიანის საყოველთაოდ აღიარებული უფლებებით და თავისუფლებებით, როგორც **უშუალოდ მოქმედი სამართლით**“.

● კანონი ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციის 23-ე მუხლით გათვალისწინებულ ინტელექტუალური შემოქმედების თავისუფლებას ანუ აწესებს სახელმწიფოს მხრიდან შემოქმედებით პროცესში ჩარევას და შემოქმედებითი საქმიანობის სფეროში **ცენზურას;**

● კანონი ხელყოფს „ეკონომიური, სოციალური და კულტურული უფლებების შესახებ საერთაშორისო პაქტის“ მე-15 მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნას ანუ ხელყოფს საქართველოში სამეცნიერო მიღწევების **შენარჩუნების, განვითარების და გავრცელების უფლებას;**

● კანონი ხელყოფს „ევროპის სოციალური ქარტიით“ გათვალისწინებულ მეცნიერთა **შრომით უფლებებს.**

● კანონი ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციის 35-ე მუხლით გათვალისწინებულ **სტუდენტის უფლებას** საგანმანათლებო პროგრამების საერთაშორისო წესებსა და სტანდარტებთან აუცილებელი შესაბამისობის შესახებ.

I. საქართველოს 2005 წლის 23 დეკემბრის კანონის „მეცნიერების, ტექნოლოგიების და მათი განვითარების შესახებ კანონში ცვლილებების და დამატებების შეტანის თაობაზე“ კანონის (შემდგომში „კანონის“) მეექვსე მუხლის თანახმად: „საქართველოში მოქმედებს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია **სრული ავტონომიური უფლებებით**“. და ეს მაშინ, როდესაც:

1. კანონის მე-5 მუხლიდან გამომდინარე საქართველოს ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიას და მასში შემავალ სამეცნიერო დაწესებულებებს **უფლება არ აქვთ** მონაწილეობა მიიღონ მეცნიერების მართვაში, კერძოდ, რათა მათი რეკომენდაციის საფუძველზე პრეზიდენტმა:

ა) პარლამენტს წარუდგინოს წინადადებები მეცნიერების და ტექნოლოგიების განვითარების სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის შესახებ;

ბ) დამტკიცოს სამეცნიერო-ტექნოლოგიური პროგრამების პასუხისმგებელი შემსრულებლები;

გ) განსაზღვროს სამეცნიერო კვლევისა და დამუშავების, და სახელმწიფო სამეცნიერო-ტექნოლოგიური პროგრამების საბიუჯეტო სახსრებიდან დაფინანსების საკითხი;

დ) უზრუნველყოს მეცნიერების და ტექნოლოგიების განვითარების სახელმწიფო პრიორიტეტების განსახორციელებლად საჭირო საკუთრების სხვადასხვა ფორმის პროგრესული ორგანიზაციული სტრუქტურების შექმნისა და განვითარების პიროგები;

ე) მოამზადოს წინადადებები მეცნიერების და ტექნოლოგიების განვითარების სახელმწიფო საფინანსო და საგადასახადო პოლიტიკის შესახებ;

ვ) სამეცნიერო-ტექნოლოგიური საქმიანობის სფეროში დადოს თანამშრომლობის ურთიერთხელსაყრელი საერთაშორისო შეთანხმებები და ხელშეკრულებები;

ზ) განსაზღვროს ძვეყნისათვის აუცილებელი სტრატეგიული კვლევების პროგრამები.

საქართველოს ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიას მხოლოდ ერთ სფეროში აქვს უფლება მიიღოს მონაწილეობა მეცნიერების მართვაში, კერძოდ, მას მხოლოდ ის უფლება აქვს, რომ პრეზიდენტს წარუდგინოს რეკომენდაციები მეცნიერების და ტექნოლოგიების განვითარების სახელმწიფო პირიორიტეტების და მათი განხორციელების სამეცნიერო-ტექნოლოგიური პროგრამების წუსხასთან დაკავშირებით (იხ. პუნქტი – ბძ.ძ. საქართველოს ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიაში შემავალი სამეცნიერო დაწესებულებები ამ სფეროდანაც კი გამოდევნილი არიან.

2. კანონის 5[1] მუხლიდან გამომდინარე საქართველოს ეროვნულ მეცნიერებათა აკადემიას და მასში შემავალ სამეცნიერო დაწესებულებებს **უფლება არ აქვს** მონაწილეობა მიიღოს მეცნიერების მართვაში, კერძოდ, რათა მათი რეკომენდაციების საფუძველზე მთავრობამ:

ა) შეიმუშავოს წინადადებები სამეცნიერო კვლევისა და დამუშავების მოცულობის შესახებ;

ბ) უზრუნველყოს საქართველოს სამეცნიერო-ტექნოლოგიური მიღწევების წარმოებაში დანერგვა და უცხოური ლიცენზიების მოზიდვა;

დ) უზრუნველყოს ინტელექტუალური საქმიანობის შედეგების დანერგვა და მათი საერთაშორისო მოთხოვნებთან შესაბამისობა; და ა.შ.

II. თუ კანონი დეკლარაციის დონეზე სიტყვით მაინც აღიარებს საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სრულ ავტონომიას, მასში შემავალი ან სხვა სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულების არა თუ სრული, არამედ ნაწილობრივი ავტონომია დეკლარაციულად და ფორმალურადაც კი არ არის აღიარებული.

● კერძოდ, კანონის გარდამავალი დებულებების მე-2 მუხლი **არ ცნობს** სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებათა კოლექტივების მონაწილეობის უფლებას:

● დაწესებულების საჯარო იურიდიულ პირებად დაფუძნებასა და მათი დროებითი წესდებების დამტკიცებაში;

● დაწესებულებების დირექტორის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტისა და იმავე ან დირექტორის მოვალეობის ახალი შემსრულებლის დანიშვნაში;

● ახალი წესდების პროექტის წარდგენასა და დამტკიცებაში;

● დაწესებულების რეორგანიზაციაში;

● დაწესებულებაში დასაქმებული პირების სხვა სამეცნიერო თანამდებობებზე კონკურსის წესით გადაყვანაში და კონკურსის ზედამხედველობაში;

● დაწესებულებაში დასაქმებულ პირებთან ხელშეკრულების გაფორმების ზედამხედველობაში;

● ამ კანონით გათვალისწინებული ყველა ორგანიზაციული პროცედურის, მათ შორის მართვის ორგანოების არჩევაში;

● თვითმმართველობის უფლების განხორციელებაში.

ამრიგად, კანონი არღვევს საქართველოს კონსტიტუციის მეხუთე მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებულ მოთხოვნას, რომლის ძალითაც: „ხალხი თავის ძალაუფლებას ახორციელებს რეფერენდუმის, **უშუალო დემოკრატიის სხვა ფორმებისა და თავისი წარმომადგენლების მეშვეობით**“.

III. კანონის მუხლი 15 და 15[1]-ს ძალით: „სამეცნიერო კვლევების დაფინანსება ხორციელდება საგრანტო სისტემით, რა მიზნითაც სამასში უკვე არსებობს და შეიძლება შეტანილი იქნას მეცნიერებისა და განათლების განვითარებისათვის ბევრი არაკეთილსასურველი შეზღუდვა;

● შრომითი ხელშეკრულების დადებაზე უარი შეუძლია თქვას სამეცნიერო დაწესებულების დროებითმა დირექტორმა;

● თუკი წესდება წინააღმდეგობაში მოვა კანონთან, წესდებას საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო უბრალოდ არ დაამტკიცებს, რადგან კანონის აღსრულების შესახებ მე-2 მუხლის მესამე პუნქტის ძალით: საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ევალება უზრუნველყოს აღნიშნული საჯარო სამართლის იურიდიული პირების წესდების ამ კანონთან შესაბამისობა. შედეგად, სამეცნიერო დაწესებულება და უნივერსიტეტი იძცევიან საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ფილიალები.

გამომდინარე ზემოაღნიშნულიდან, **კანონმა ხელყო „ევროპის სოციალური ქარტიით“ გათვალისწინებული შემდეგი უფლებები:** უფლება შრომაზე (მუხლი 1); უფლება შრომის სამართლიან პირობებზე (მუხლი 2); უფლება შრომის სამართლიან ანაზღაურებაზე (მუხლი 4); უფლება გაერთიანებაზე და კოლექტიური ხელშეკრულების დადებაზე (მუხლები 5 და 6); უფლება სოციალურ უზრუნველყოფაზე (მუხლი 12); უფლება სოციალურ დახმარებაზე (მუხლი 13); ოჯახის უფლება სოციალურ, სამართლებრივ და ეკონომიკურ დაცვაზე (მუხლი 16); უფლება მონაწილეობაზე შრომის პირობების განსაზღვრაში (მუხლი 22); ხანდაზმულთა უფლება სოციალურ დახმარებაზე (მუხლი 23); დამძირავებლის გადახდისუუნარობის შემთხვევაში უფლება სოციალურ დაცვაზე (მუხლი 25); უფლება სილარიბისაგან და სოციალური გარიყულობისაგან დაცვაზე (მუხლი 30).

V. კანონის მესამე მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად: „სახელმწიფო პოლიტიკა მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების სფეროში ვრცელდება უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებზეც“, რაც ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციის 35-ე მუხლით გათვალისწინებულ **თითოეული სტუდენტის უფლებას,** რათა საგანმანათლებო პროგრამები შეესაბამებოდეს საერთაშორისო წესებს და სტანდარტებს.

კანონის მესამე მუხლის მეორე პუნქტიდან გამომდინარე ირღვევა სახელმწიფო უნივერსიტეტებში მოღვაწე ადამიანთა ყველა აღნიშნული უფლება და თავისუფლება.

საბოლოო ჯამში, **სრულიად ნადგურდება მეცნიერება ასევე საუნივერსიტეტო დონეზე.**

ამრიგად, საქართველოს 2005 წლის 23 დეკემბრის კანონმა „მეცნიერების, ტექნოლოგიების და მათი განვითარების შესახებ“ უხეშად ხელყო საქართველოს ხალხის ნების გამომხატველი საქართველოს კონსტიტუციის 5, 6, 7, 23, 35 და 39 მუხლები, და შესაბამისად, „ეკონომიური, სოციალური და კულტურული უფლებების შესახებ საერთაშორისო პაქტით“ და „ევროპის სოციალური ქარტიით“ გათვალისწინებული ადამიანის უფლებები, რის გამოც სათანადო პირების საკონსტიტუციო სარჩელის საფუძველზე კანონი იურიდიულად ძალადაკარგულად უნდა გამოცხადდეს.

ბიძინა სავანელი,
ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო საზოგადოების დამფუძნებელი წევრი (ჟენევა-ნევადა), ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

◎ ინფორმაცია

საკონსტიტუციო სასამართლო მისამართს იცვლის

საკონსტიტუციო სასამართლოს ახალი შენობა გადაეცა.

როგორც საკონსტიტუციო სასამართლოს საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურში განაცხადეს, საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 16 მარტის გრძანებით საკონსტიტუციო სასამართლოს ძალაძ თბილისში, ძეთევან დედოფლის გამზირის №1-ში მდებარე შენობის 1 468 კვადრატული მეტრი ფართი გადაეცა.

ამ შენობაში საკონსტიტუციოსასამართლოს გადასვლის თარიღი ჯერ-ჯეროობით დაზუსტებული არ არის.

საკონსტიტუციო სასამართლო ამჟამად რუსთაველის გამზირზე მდებარე ე.წ. „იმელის“ შენობაშია განთავსებული. საკონსტიტუციო სასამართლოს გადასვლის შემდეგ შენობას რემონტი ჩაუტარდება, რის შემდეგაც იძ საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო გადავა.

35 კილოგრამი ამონალი აღმოაჩინეს

ფოთში მე -7 კილომეტრზე, ხიდის აღდგენითი სამუშაოების დროს, სპეციალური ოპერაციების ცენტრის თანამშრომლებმა საბრძოლო მდგომარეობაში მოყვანილი დიდი ოდენობით ასაფეთქებელი ნივთიერება ამონალი აღმოაჩინეს.

როგორც შს სამინისტროს პრესსამსახურში განაცხადეს, ასაფეთქებელი ნივთიერების წონა 35 კილოგრამია.

ამ რაოდენობის ნივთიერების აფეთქებას მასშტაბური ნგრევა მოჰყვებოდა. ამონალი მალალეროვანულ დონეზე ორ ადგილას არის დამონტაჟებული, სავარაუდოდ, ასლან აბაშიძის რეჟიმის დროს.

ხეტყე თურქეთში გაჰქონდათ

წალენჯიხის რაიონის დაბა ჯვარში გარემოს დაცვის ინსპექციის თანამშრომლებმა დიდი ოდენობით უკანონოდ მოძრილი ხეტყე აღმოაჩინეს.

როგორც სამეგრელო-ზემო სვანეთის გარემოს დაცვის ინსპექციის ბიუროს უფროსმა ვაჟა გურჩიანმა განაცხადა, აღმოჩენილია დაახლოებით 10 კუბური მეტრი ცაცხვის მასალა, რომლის საქართველოდან გატანა იკრძალება.

წინასწარი ინფორმაციით, ხეტყე ჯერ გათუმში, ხოლო გათუმიდან თურქეთში გადაჰქონდათ.

გურჩიანის განცხადებით, დაკავებულები არიან ეჭვმიტანილები, რომელთა მიმართ ადმინისტრაციული ღონისძიებები გატარდება.

სულხან მოლაშვილის შუამდგომლობა არ დაკმაყოფილდა

ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ არ დააკმაყოფილა საქართველოს კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარის, ამჟამად პატიმროებაში მყოფი სულხან მოლაშვილის შუამდგომლობა მისი წინასწარი პატიმრობიდან გათავისუფლების შესახებ.

როგორც იუსტიციის სამინისტროში განაცხადეს, ევროპულმა სასამართლომ საკმარისად მიიჩნია საქართველოს მთავრობის მიერ მიწოდებული ინფორმაცია, რომელიც მოლაშვილის ჯანმრთელობის შემსწავლელი პარიტეტული კომისიის დასკვნას შეეხებოდა.

პარიტეტული კომისიის შედეგებზე დაყრდნობით, ევროპულმა სასამართლომ, საქართველოს მთავრობას რეკომენდაცია მისცა, მოლაშვილის მკურნალობა სტაციონარულ პირობებში გააგრძელოს.

ევროპულ სასამართლოში საქართველოს მიერ დანიშნულმა მოსამართლემ მინდია უგრეხელიძემ მოლაშვილის საქმის წარმოებაში მონაწილეობაზე უარი განაცხადა.

ინტერპრესნიუსი

◎ სოფელი

კახეთში ვაზი ატირდა...

ცრემლის მომწმენდი კი არ ჩანს

ვითარებათა გამო 1993-94 წლები სოფელში გავატარე. იქაური „ჩოხა“ მოვირგე: ზგარავდი, ვთოხნიდი, ვთესავდი, ვსხლავდი, ვწამლავდი... ქალაქიდან გადახვეწილმა შესანიშნავად გავიხსენე ყველაფერი, რაც გავეცოცხალეთ, ერთადერთი, რასაც ვერ შევგებდე, გასხვლა იყო. მეზობელს – გურამ ხაჩიშვილს ვთხოვე დახმარება. ორიოდე ვაზი რომ გასხლა, მაკრატელი დამიგრუნა და დამმოძღვრა, ასე გააგრძელე, ნახევარ საათში გამოგივლი და შეგამოწმებო.

– შენ რა, მაშაყირეს? მშვენიერი გასხვლა გცოდნია! – ღიმილით „მისაყვედურა“, როცა ჩემი ნამუშევარი დაათვალიერა.

ღმერთი-რჯული, „გაშაყირება“ გულში კი გამივლია! მგარამ, წარმოიდგინეთ, როგორც კი ვაზს ხელი შეავლო, მავთულიდან ახსნა და ზედმეტი ლერწები შეაჭრა, მაშინვე მონება გამინათდა, უცებ გამახსენდა სამამულე რძაც და ნეკიც! მამაჩემიც ხომ ასე ეფერებოდა თავის ვენახს. მაშინ, თურმე მარცვალ-მარცვალ „კეკენკავდი“ ცოდნას და გამოცდილებას, რომელმაც მერე დიდი ხნით მიიძინა. მიიძინა, მაგრამ, როგორც კი დამჭირდა, დაუყოვნებლივ „გამომეცხადა“.

რატომ ვყვები ასე დეტალურად? იმიტომ, რომ გავშვიობის მეხსიერებამ მაშინ იჩინა თავი, როცა დამჭირდა. იყო მწარე რეალობა – ახლა მე უნდა გამეწია მამის მაგივრობა, მე უნდა მეტრიალა გალშიც და ვენახშიც, ოფლით მომეწია „ჯარი არსებისა“. რა კარგად ცოდნია ყველაფერი, უკვირდათ მეზობლებს. გულსატკენი მხოლოდ ის იყო, რომ ოჯახის გამოსაკვებად ჩემს მამულში ჩემი მარჯვენით მოწეული სარჩო-საბადებელი არა მყოფნიდა...

მერე ემასაც მოვესწარი, რომ დაგვიძახეს და, როგორც მეკომურს, 0,25 ჰექტარი ვენახი და 0,30 ჰექტარი სახნავი შემომთავაზეს. ვენახი ავიღე, სახნავზე უარი ვთქვი – რაც მქონდა, ცარიელი ჯიბითა და მარჯვენით იმასაც ვერ ავუდიოდი...

სხვათა შორის, ზოგიერთი მეზობელიც ასე მოიქცა.

სამაგიეროდ, ვისაც ხელი მიუწვდებოდა და შესაძლებლობაც ჰქონდა, იმათ მიიზომეს ნარჩევ-ნარჩევი ჰექტრობით ადგილები.

ღმერთმა სიკეთეში მოახმაროთ, გული ამაზე წუთითაც არ დამწყვეტია – მე მაინც „ქალაქელი“ გავხდი და რახან აქაური „ჩოხა“ მოვიზომე, რასაც აქ მოვიხელკეთილებ, ის უნდა ვიკმარო.

გული იმაზე მწყდება, რომ ჩემი კეთილი თანასოფლელები მიწისგან დღესაც ვერ ილებენ იმას, რაც დაახარჯეს.

უფრო სწორად, დანახარჯს ვერ ინაზღაურებენ.

ასე გრძელდება დღემდე.

კახეთისთვის ქირითადი მაინც ვენახია. ვენახია მისი ეკონომიკის ღერძი, რომელიც გოლო წლებში ძალიან მოფავამფალდა. ისე მოფავამფალდა, რომ მევენახეს გულგატეხილობა შეეპარა. ის ველარ გრძნობს რეალურ შხარდაჭერას მთავროობისაგან. ეს განსაკუთრებით თავს იჩენს ხოლმე რთველობისას. მანამდე ხომ არავინ კითხულობს, რითი, რა საშუალებებით ამუშავებენ ზღვარს. „ხელეგი დაიბანა“ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომაც, ვინაიდან მართვის სადავეები ფაქტობრივად, მას ალარ უჭირა. ღმერთმა იცის, ვისთან, ვის ანგარიშზე ხვდებოდა ხოლმე გი უჯეტიდან სართვლოდ გამოყოფილი ისედაც მწირი თანხები. კახეთში დღესაც არის ოჯახები, ვისაც წლების წინათ ძარხნისთვის მიყიდული ყურძნის საზღაური არ მიულია. შარშან ქვეყნის პრეზიდენტმა მოწყალება გაილო და თითოეულ მეკომურს 20 ლიტრი საწვავი დაურიგეს. დაურიგეს, მაგრამ რად გინდა: ისეთი უვარგისი გამოდგა, ლამფავში ჩასასხმელადაც არ ვარგოდა! ეტყობა, ვილაც-ვილაცეებმა აქედანაც სარგებელი ნახეს – საცოდავ ხალხს დურდო და ტალახი შეაჩეჩეს.

ახლა 25-25 კილოგრამი გვარჯილა უსაჩუქრეს, თუმცა, ჯერ არ ვიცით, ეს მაინც ვარგა თუ არა. „გვარჯილისთვის დიდი მადლობა, მაგრამ, რითი მოვხნათ და დავთესოთ?“ – კითხულობს ქალი და კაცი, პასუხს კი არავინ იძლევა. თუმცა, ვცრუობ: პრეზიდენტიც და სხვა ჭკუსაკითხული ჩინოვნიკებიც გვარწმუნებენ, ქვეყნის ეკონომიკა ალმავლობის გზაზეაო. ეს თუ

ეპარა. ის ველარ გრძნობს რეალურ შხარდაჭერას მთავროობისაგან. ეს განსაკუთრებით თავს იჩენს ხოლმე რთვლობისას. მანამდე ხომ არავინ კითხულობს, რითი, რა საშუალებებით ამუშავებენ ზღვარს. „ხელეგი დაიბანა“ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომაც, ვინაიდან მართვის სადავეები ფაქტობრივად, მას ალარ უჭირა. ღმერთმა იცის, ვისთან, ვის ანგარიშზე ხვდებოდა ხოლმე გი უჯეტიდან სართვლოდ გამოყოფილი ისედაც მწირი თანხები. კახეთში დღესაც არის ოჯახები, ვისაც წლების წინათ ძარხნისთვის მიყიდული ყურძნის საზღაური არ მიულია. შარშან ქვეყნის პრეზიდენტმა მოწყალება გაილო და თითოეულ მეკომურს 20 ლიტრი საწვავი დაურიგეს. დაურიგეს, მაგრამ რად გინდა: ისეთი უვარგისი გამოდგა, ლამფავში ჩასასხმელადაც არ ვარგოდა! ეტყობა, ვილაც-ვილაცეებმა აქედანაც სარგებელი ნახეს – საცოდავ ხალხს დურდო და ტალახი შეაჩეჩეს.

ახლა 25-25 კილოგრამი გვარჯილა უსაჩუქრეს, თუმცა, ჯერ არ ვიცით, ეს მაინც ვარგა თუ არა. „გვარჯილისთვის დიდი მადლობა, მაგრამ, რითი მოვხნათ და დავთესოთ?“ – კითხულობს ქალი და კაცი, პასუხს კი არავინ იძლევა. თუმცა, ვცრუობ: პრეზიდენტიც და სხვა ჭკუსაკითხული ჩინოვნიკებიც გვარწმუნებენ, ქვეყნის ეკონომიკა ალმავლობის გზაზეაო. ეს თუ მართალია, რატომ დადის ცხვირჩამოშვებული ჩვენი მინწის მუშა, რატომ დროულად ვერ ხნავს და თესავს?

შარშან, „თელიანი ველის“ ახალი ქარხნის გახსნაზე პრეზიდენტი კვლავ არწმუნებდა მევენახეებს, თქვენი ინტერესების დამცველი ვარ, ვერავინ დაგჩაგრავთო. ნაწილოგრივ მართალიც იყო: ვერავინ დაჩაგრა ისინი, ვისაც 50, 100, 1000 ჰექტარი ვენახი აქვს, არც მისი მოვლა უჭირდა და არც ყურძნის გაყიდვა-დაბინავება. წვრილფეხა მევენახეებმა კი კილოგრამი „რქაწითელი“ – 30, „საფერავი“ 80 თეთრად, ძლივს გაყიდეს. მიგრძანდითე ნეგისმიერ სოფელში და გაიკითხ-გამოიკითხეთ, გრძნობენ მთავროობის რეალურ მხარდაჭერას? „ღვინო მაქვს და სად წავიღო, არ ვიცი“, – შემომგჩივლეთ იმედგადაწყვეტილი მეზვრე, რომელისთვისაც თბილისის ბაზრების კარი საიმედოდ არის დაგმანული, ვინაიდან იქ ფალსიფიკატორები გაპაპაჯვრებულან. ერთი პირობა კი გამოცხადდა, ფალსიფიცირებულ პროდუქციას ყოველნაირ გზებს გადავუკეტავთო, მაგრამ, მიგრძანეთ, რამდენი ხანია, ამ თემაზე სიტყვაც არავის დაუძრავს? გამოდის, რომ „ძარაბანი ისევ თავისი გზით მიდის“. ცხადი ხდება, რომ მთელი ქვეყნის ეკონომიკისთვის ამ ძირგამოთხრილი მაძინაციების ალმოფხვრას მუდმივი და მიზანმიმართული ღონისძიებები სჭირდება და არა პერიოდული „ჰკა მაგას“. ბოლო დროს „მარგალიტებიდან“ სოფლის მეურნეობის მინისტრის „აღმოჩენა“ დაგვამახსოვრდა: თურმე, „ქართული ღვინო აუცილებლად ყურძნისგან უნდა დამზადდეს“...

დიდი და საჭირო ალმოჩენაა, ჩემმა მზეო!

დღეს ხელისუფლებას არაგულწრფელობასა და მალალფარდოვან დამართალია, რატომ დადის ცხვირჩამოშვებული ჩვენი მინწის მუშა, რატომ დროულად ვერ ხნავს და თესავს?

შარშან, „თელიანი ველის“ ახალი ქარხნის გახსნაზე პრეზიდენტი კვლავ არწმუნებდა მევენახეებს, თქვენი ინტერესების დამცველი ვარ, ვერავინ დაგჩაგრავთო. ნაწილოგრივ მართალიც იყო: ვერავინ დაჩაგრა ისინი, ვისაც 50, 100, 1000 ჰექტარი ვენახი აქვს, არც მისი მოვლა უჭირდა და არც ყურძნის გაყიდვა-დაბინავება. წვრილფეხა მევენახეებმა კი კილოგრამი „რქაწითელი“ – 30, „საფერავი“ 80 თეთრად, ძლივს გაყიდეს. მიგრძანდითე ნეგისმიერ სოფელში და გაიკითხ-გამოიკითხეთ, გრძნობენ მთავროობის რეალურ მხარდაჭერას? „ღვინო მაქვს და სად წავიღო, არ ვიცი“, – შემომგჩივლეთ იმედგადაწყვეტილი მეზვრე, რომელისთვისაც თბილისის ბაზრების კარი საიმედოდ არის დაგმანული, ვინაიდან იქ ფალსიფიკატორები გაპაპაჯვრებულან. ერთი პირობა კი გამოცხადდა, ფალსიფიცირებულ პროდუქციას ყოველნაირ გზებს გადავუკეტავთო, მაგრამ, მიგრძანეთ, რამდენი ხანია, ამ თემაზე სიტყვაც არავის დაუძრავს? გამოდის, რომ „ძარაბანი ისევ თავისი გზით მიდის“. ცხადი ხდება, რომ მთელი ქვეყნის ეკონომიკისთვის ამ ძირგამოთხრილი მაძინაციების ალმოფხვრას მუდმივი და მიზანმიმართული ღონისძიებები სჭირდება და არა პერიოდული „ჰკა მაგას“. ბოლო დროს „მარგალიტებიდან“ სოფლის მეურნეობის მინისტრის „აღმოჩენა“ დაგვამახსოვრდა: თურმე, „ქართული ღვინო აუცილებლად ყურძნისგან უნდა დამზადდეს“...

დიდი და საჭირო ალმოჩენაა, ჩემმა მზეო!

დღეს ხელისუფლებას არაგულწრფელობასა და მალალფარდოვან დარიგებებში ადანაშაულებენ. და არც თუ უსაფუძვლოდ. მაგრამ მთლად უადურეგიც ნუ ვიქნებით: გზები ხომ შენდება? „ეგ გზებიც იმისთვის სჭირდებათ, რომ „მერსედესები“ არ დაუზიანდეთ და უამრავ სტუმართან თავი მოიწონონ, თორემ, გზების მოასფალტებამ ჩვენს ჯიბეებს გროშიც ვერ შემატა“, – ესეც კახელების კომენტარია. ვითომ არ დაეჯერება შრომაში ჭიპმოჭრილ კაცს, რომელმაც „ალარ იცის, ღვინო სად წაიღოს“?

მე არ ვიცი, იქნებ ქვეყნის ეკონომიკის მესვეურებიც ისევე აზროვნებენ, როგორც ერთი ინკოგნიტო ოსი („აი ღინოო, დაასხი – დალიე, დაასხი – დალიე!“ ძ. დასხმამდე რამდენი რამ სჭირდება მცენარეს, რომელიც იმ „ღინოს“ იძლევა, არავის აინტერესებს, ვაზის ძირთან ჩამუხლული მევენახის გარდა...

ახლა კონკრეტულად მე გეტყვით, რაც სჭირდება, დანარჩენი თქვენ იანგარიშეთ. **შარშან ერთი კილოგრამი კირი 40-50 თეთრი ღირდა, შაბიამანი – 2,7-2,8 ლარი: ჰექტარის მეოთხედ ზვარს ერთ დასხმაზე 3-3 კილოგრამი კირი და შაბიამანი ესაჭიროება. ყველაფერი ეს 9-10 ლარი უჯდება. შემდეგ, შაბიამნის პროცენტინოზის შესაბამისად, დანახარჯი საშუალოდ 2-3 ლარით ძვირდება. სეზონზე. სულ ცოტა, 6-7 შეწამვლაა საჭირო. ესე იგი, 80-120 ლარი მაინც უნდა დახარჯო. ეს – მარტო წამლოგისათვის. გამოდის, რომ ერთი ჰექტარისთვის 800-1200 ლარია საჭირო! რამდენ ტონა ყურძენს მიიღებს ერთი ჰექტარიდან? სამს, ოთხს, ხუთს? ამ შემთხვევაშიც შემოსავალი 900-1500 ლარს არ ასცილდება. ამას დაუმატეთ უზარისხო პრეპარატით მილებული ზარალი, ხვნა, გასხვლა, „ცის გახსნა“, სხვა ოპერაციები (რასაც, მევენახე, როგორც წესი არ ანგარიშობს ხოლმეძ. „შარშან ვენახს 1820 ლარი დავახარჯე, ამოგებით კი 1200 ლარი ამოვიგე“, – შემომგჩივლა გურამ ჯავახიშვილმა. ასეთები, მარტო ჩემს სოფელში – მუკუზანში ათეულობით არიან.**

ჰოდა, მიგრძანეთ, საიდან და როგორ დააბალანსოს ხარჯი და შემოსავალი? ვინ ჩადგება გლეხსა და მთავროობას შორის, რომ ვილაცამ „თავში გამოიხედოს“ და რეალური დასკვნები გააკეთოს? საგნურაროდ, ამ კითხვებზე პასუხის გამცემი არც ერთ უწყებაში არ მეგულება.

სწორედ ამანაც განაპირობა, რომ გევრმა მოსახლემ ხელში წალდი აილო – ოდესღაც მარჩენალ, კეთილშობილ მცენარეს სასიკვდილო განაჩენი გამოუტანა.

გვარწმუნებენ, კახეთში ახალი ვენახები შენდება. კი, შენდება, მაგრამ საკითხავია, ვინ აშენებს? ვინ და – ის 50, 100, 1000 ჰექტარის მეპატრონე. ამით, საერთოს სურათი თითქოს დამაკმაყოფილებელია, მაგრამ რატომ სათვალავში არ ვიღებთ იმ ათასობით ოჯახს, რომელთა განკარგულებაშიც, 1-5 ჰექტარი ძველი, ამორტიზებული ვენახია? თუ ეს დანაკლისი ქვეყნის ეკონომიკაზე გავლენას ვერ ახდენს? მაგრამ ხომ დამლუკველად მოქმედებს იმ ოჯახებზე? ზემოთ ხარჯისა და შემოსავლის დაბალანსებაზე მქონდა საუბარი. გზა გევრმა გამონახა – საშოვარზე დედაქალაქს მოაშურა. სოფელს კი თანდათან მოაკლდა ასობით და ათასობით მარჯვენა, საუკუნეობითნალოლიავები ზვარი კი უპატრონოდ დარჩა!

ამიტომაც ვიხმარე ზემოთ ხელისუფლების მიმართ ტერმინები „არაგულწრფელობა“ და „მაღალფარდოვანი დაპირებები“, როცა მაღალ-მაღალი ტრიბუნიდან ერთს გვეუბნებიან, საქმე კი საწინააღმდეგოს გვიჩვენებს.

ჯერ შემომდგომამდე შორს არის, მაგრამ უკვე გამოკვეთილია უიმედო პერსპექტივა – ვაზის ერთი 100-მეტრიანი რიგის გასხვლა 1,5-2 ლარი ღირს, მოხვნა – 3 ლარი (ჯურმარილი სხვაა!ძ, შაბიამნის ფასმა 2,7-2,8 ლარიდან უკვე 3,5 ლარამდე აიწია, რა ელირება კილოგრამი „რქაწითელი“, ჯერჯერობით არავინ იცის...

ასეთია რეალური სურათი.

მაგრამ ცხოვრება (და გუნებაც!ძ თავისას ითხოვს.... თეგერვალმა და მარტმა მოაახლოვა საგაზაფხულო სამუშაოები – რიგთაშორისების ხვნა, ვაზის გასხვლა-გადაწვენა, სარ-მავთულის შეკეთება, დაკვება, ცოტაც და, ცისფერი წამლოგაც კარს მოგვადგება. ეჭვიც არ მეპარება, ისევ გავლენ ზვარში მაინც რაღაცის მოიმედე კახელები, ისევ შეუძახებენ ერთმანეთს, თუმცა, რაღას გავლენ – უკვე გავიდნენ და ეგ არის. ვინ ხნავს, ვინ სხლავს.

– ვაზი ტირის, ღამის ცრემლად დაიღვაროს, – შემომგჩივლა შალვა ყავლაშვილმა.

– ვაზი ყოველთვის ტირის, – ვითომ საქმე გავუიოლე.

– არა, ძმაო, სხვა სატირალი აქვს და იმიტომ ტირის, – ჯიუტად გადაეაქნია თავი შალვამ.

ვინ იცის, იქნებ მართლაც სხვა რამის გამო ტირის ვაზი? მე მგონი, ამაზე დაფიქრება ყველას გვმართებს.

მით უმეტეს იმათ, ვისაც ქვეყნის, ხალხის გედი აბარია.

ელგუჯა ლეგანიძე

◎ მეწარმის აზრი

რატომ გვაცლიან პირიდან ლუკმას?

ისევ და ისევ არ წყდება აქციები, შეხლა-შემოხლა, ყვირილი და ვაიუშველებელი გაზრდებზე სალარო აპარატების დადგმა-არადგმის თაობაზე. მცირე და საშუალო ბიზნესი რომ ქვეყნის ხერხემალია, ამის თაობაზე გევრჯერ ითქვა, ოლონდ მისი ხელშეწყობისათვის არაფერი გაკეთდა. პირიქით, ხელს უშლიან და ამუხრუჭებენ ქვეყანაში ასეთი ბიზნესის განვითარებას.

არადა, ცივილიზებული ქვეყნები სულ უფრო და უფრო ამარტივებენ და აიოლებენ გადასახადებს მცირე და საშუალო მეწარმეებზე. კანადაში, ამ მართლაც აყვავებულ ქვეყანაში, მაგალითად, კარგა ხანია მიიღეს კანონი, რომლის მიხედვით მთავროობა კრედიტორს დაუბრუნებელი სესხის 85 პროცენტს უხდის. კანადელები უფრო შორს წავიდნენ და შექმნეს სპეციალური დაწესებულება – „ბიზნესის განვითარების ფედერალური განკი“. მათ კარგად იციან, რომ ქვეყნის სიძლიერეს საშუალო ფენის არსებობა განაპირობებს. ეკონომიკის ამსეგმენტზე დამოკიდებულია ეროვნული შემოსავლის მინიმუმ 60 პროცენტი. წვრილ მეწარმეთა საქმიანობა საგრძნობ ფულად შემოსავალს აძლევს ბიუჯეტს.

ხშირად მცირე საწარმოებს შეუძლიათ მაღალი მოგებით აწარმოონ ბევრი ისეთი საქონელი და ფასიანი მომსახურება, რომელიც არასახელსაყრელია ან წამგებიანია მსხვილი საწარმოებისათვის.

მცირე ბიზნესი ზრდის ერის ეკონომიკურ სიცოცხლის უნარიანობას. ასეთი ბიზნესის პოპულარიზატორები ამტკიცებენ, რომ ტექნიკურ სიახლეთა 55 პროცენტი მცირე და საშუალო ზომის ბიზნესის მიერ არის შექმნილი. ყველა თვალსაზრისით, მცირე ბიზნესი თავისი შემოქმედებითი აქტივობით, ახლის ძიებით და კონკურენტუნარიანობით ახალ ძალას მატებს ქვეყნის ეკონომიკას.

– სახელმწიფოსთვის დახმარება არ მითხოვია, – მეუბნება მცირე მეწარმე გურამ ფუტკარაძე, – ერთადერთი, ჩემი საკუთარი ბინა 5 ათას აშშ დოლარად კერძო პირზე დავაგირავე, საქმე წამოვიწყე, ცოტა მოვვჯობინდი, ფეხზე წამოვდექი, ჩემს ოთხსულიან ოჯახს სხვების დაუხმარებლად ვარჩენ. შვილებს ვაცმევ, ვასწავლი, ვზრდი კეთილსინდისიერად და პატიოსნად. მგონია, ჩემს ვალს პირნათლად ვიხდი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე და ნუთუ ამის გამო უნდა დავისაჯო? ვის უნდა ლუკმა გამომაცალოს პირიდან, შემეზღუდონ და გაჭირვებით ნაშოვნი გროშები წამართვან? წართმევაა, აბარა არის, 300 ლარი რაღაც აპარატში გადავიხადო, მერე რაღაც შეცდომა მომივიდეს და 1000 ან 1500 ლარი ჯარიმაში წაიღონ... რატომ, რა დავაშავეთ. დაგვიწესონ ფიქსირებული გადასახადი და გვეცოდინება, რა უნდა გადავიხადოთ ყოველთვიურად. ეს კორუფციასაც აღმოფხვრის და ჩემს გიზნესსაც გაამჭირვალესა და ღიას გახდის.

სიმართლე თუ გინდათ, სახელმწიფო თვითონ უნდა ცდილობდეს, მცირე მეწარმის დახმაროს, შეუქმნას ისეთი პირობები, რომ მცირე და საშუალო ბიზნესი განვითარდეს საქართველოში. ამას მარტო ლაპარაკი ვერ უშველის. როგორც ვიცი, ჯერ კიდევ ათი წლის წინათ რუსეთის ფედერაციაში დაამუშავეს მცირე მეწარმეთა სანივსტიციო-საგარანტიო ფონდების პროგრამა, რომელმაც იკისრა თავისი კაპიტალის ფარგლებში გამოვიდეს მცირე საწარმოთა გარანტად კრედიტის ალებისას, საინვესტიციო-საგარანტიო ფონდს შეეძლება დაფაროს სესხის ნაწილი საკუთარი ანსახელმწიფოს სახსრებით, რაც საგრძნობლად დაეხმარება მეწარმეებს. ჩვენც ხომ უნდა ვიფიქროთ ამაზე? ხელს ნუ შეავუშლით მეწარმეებს, თორემ ქვეყანაში ღატაკთა რაოდენობა კიდევ უფრო გაიზრდება.

ლალი ქინქლაძე

◎ კანონმდებლობის ლაფსუსი

რატომ ვკარგავთ შემოსავლებს?

ბოლო პერიოდში დიდი ხმაური ატყდა იმის გამო, რომ საქართველოს ნავსადგურებში საერთაშორისო რეისებით შემოსული გემები ადგილზე ვერ იტვირთებიან ნავთოგპროდუქტებით და ამ მიზეზით სახელმწიფო ბიუჯეტი მილიონებს კარგავს.

რატომ, რა მიზეზით? ჟურნალისტებისთვის ამის განმარტებას შეეცადა საქართველოს ნავთოგპროდუქტების მწარმოებელთა, იმპორტიორთა და მომხმარებელთა კავშირის თავმჯდომარე ვანო მთვრალაშვილი.

როგორც მან განაცხადა, ქვეყნის კანონმდებლობაში დაშვებულია ლაფსუსი – დღეისათვის მოქმედი საბაჟო და საგადასახადო კანონის შესაბამისად, საქართველოს პორტებში შემოსულ საერთაშორისო საზღვაო რეისების გემებს არ მიეწოდება ნავთოგპროდუქტები, რის გამოც ისინი იძულებული ხდებიან, ეს პრობლემა სხვა ქვეყნებში (საბერძნეთი, თურქეთიძ მოაგვარონ. ამის გამო, ბუნებრივია, ბიუჯეტი საკმაო შემოსავლებს კარგავს, ეცემა თავად ქართული პორტების იმიჯიც.

ბატონ ვანო მთვრალაშვილის აზრით, ეს დღევანდელი ცივილიზებული ურთიერთობა-მოსახურების ფონზე ყოვლად დაუშვებელია. კანონის ამ ლაფსუსით სარგებლობენ სხვები, კერძოდ, ნეიტრალურ წყლებში მომლოდინე რუსული ან თურქული გემები, რასაც არც მეტი, არც ნაკლები – კონტრაბანდა ჰქვია. არადა, ამგვარი გემების რიცხვი საკმაოდ დიდია. შარშან მარტო გათუმის პორტმა 579 გემი მიიღო, ფოთისამ – 1926 და ყველა მათგანს სჭირდებოდა საწვავი, წყლით მომარაგება თუ სხვა კომერციული მომსახურება. ჩვენი კაშჭირის გათვლებით ამ გემებს წელიწადში მინიმუმ 400 ათასი ტონა მაზუთი სჭირდებათ, რასაც დიზელის საწვავი, საცხებ-საპოხი და სხვა საშუალებებიც ემატება.

ეს პრობლემა ქვეყანას წინა ხელისუფლებიდან გადმოყვა. ვინ ხეიროს დაშვებული ლაფსუსით, დღემდე გაუგებარია. არადა, დასახელებულ გემებზე, ადგილობრივ პორტებს რომ ემსახურებოდნენ, ახალი სამუშაო ადგილები გაჩნდებოდა და უმუშევრობას ნაწილობრივ მაინც ეშველებოდა.

ამასთან დაკავშირებით, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურმა“ ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს წერილით მიმართა. მასში ნათქვამია: ის, რომ ნავსადგურის აკვატორიაში შესული გემებისთვის საწვავით, საპოხი მასალებითა და წყლით უზრუნველყოფა არ იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით, აქვრებს დასახელებული საქონლის მინოდებას რაც უარყოფითად მოქმედებს როგორც ქვეყნის, ისე ნავსადგურის შემოსავლებსა და იმიჯზე. ეს მაშინ, როცა შესაბამისი კანონმდებლობით, მსგავსი მომსახურება საერთაშორისო საავიაციო რეისების განხორციელებისას დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით იბეგრება და პორტზე მისაწოდებელი საავიაციო საწვავის იმპორტიც აქციზისაგან გათავისუფლებულია.

ამ პროგლემის მოსაგვარებლად, იგივე ნავსადგურმა ფინანსთა სამინისტროსაც მიმართა და ვიპასუხეც მიიღო: თურმე, საერთაშორისო საავიაციო გადაზიდვებისთვის დაწესებული საგადასახადო რეჟიმის საზღვაო გადაზიდვებზე გავრცელება მიზანშეწონილად არ მიაჩნიათ და აი, რატომ: გარდა იმისა, რომ ალნიშნული საგადასახადო რეჟიმი საერთაშორისო გადაზიდვების მიმართ დაწესებულია საერთაშორისო ნორმების მოთხოვნების გათვალისწინებით, საზღვაო გადაზიდვებზე მისი გავრცელება გარკვეულ სიძნელეებს შექმნის გადასახადების ადმინისტრირების თვალსაზრისით!

ასეთმა პასუხმა ვერც ფოთის პორტის ხელმძღვანელობა დააკმაყოფილა და ვერც ჩვენ. ამიტომაც დავსვით ეს საკითხი ზემდგომთა წინაშე, ჩვენი კაშჭირი პროგლემის სახელმწიფოებრივ დონეზე გადაწყვეტას ითხოვს.

ინეზა ლეკვეიშვილი

არჩევნებში ლუკაშენკომ გაიმარჯვა

წინასწარი მონაცემებით, ბელორუსიაში გამართულ პრეზიდენტის არჩევნებში გაიმარჯვა ამჟამინდელმა სახელმწიფოს მეთაურმა ალექსანდრე ლუკაშენკომ, რომელსაც ხმა მისცა ამომრჩევლების 82,6 პროცენტმა.

ასეთი განცხადება გააკეთა კვირას საღამოს ბელორუსიის ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ.

არჩევნებზე მისულ მოქალაქეთა 6 პროცენტმა მისცა ხმები ოპოზიციის ერთიან კანდიდატს ალექსანდრე მილინკევიჩს, რომელმაც კვირას გამართულ კენჭისყრას უწოდა ფარსი და მოუწოდა მოსახლეობას ხელახალი არჩევნების გამართვისთვის.

და მაინც, ბელორუსიის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ ლიდია ერმოშინამ პირდაპირ ტელეეთერში გამოსვლისას გამოაცხადა, რომ არჩევნებში ზედიზედ მესამედ გაიმარჯვა ლუკაშენკომ.

ოფიციალური მონაცემებით, საარჩევნო უბნებში ამომრჩეველთა გამოცხადებამ 92 პროცენტი შეადგინა.

ლიდია ერმოშინამ ასევე თქვა, რომ ბელორუსიის ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას ჯერჯერობით არ მიუღია არც ერთი საჩივარი არჩევნების მიმდინარეობის გამო.

თუმცა, წინა დღით ერმოშინამ აღიარა, რომ ეუთოს დამკვირვებელთა თქმით, მომავალი არჩევნები იქნება „არათუ ცუდი, არამედ ძალზე ცუდი“. ეს მოწმობს მიკერძოებულ მიდგომას, დასძინა ლიდია ერმოშინამ.

როგორც ბელორუსიის „ბელაპანის“ სააგენტო იტყობინება, ორშაბათს დილით ქვეყანაში კვლავ ამუშავდა ოპოზიციის დაბლოკილი ინტერნეტ-საიტები. თუმცა, სააგენტოს ინფორმაციით, ოპოზიციის ერთიანი კანდიდატის ალექსანდრე მილინკევიჩის საიტი ჯერჯერობით კვლავ დაბლოკილია.

კვირას სალამოს მინსკის ოქტომბრის მოედანზე შეიკრიბა რამდენიმე ათასი კაცი. მილინკევიჩმა მოუწოდა ოპოზიციის მომხრეებს, რომ ორშაბათს გაემართათ ახალი საპროტესტო აქცია.

კვირის მიტინგის მონაწილეებს მოჭიდონდათ თეთრ-წითელი დროშები, რომლებიც აკრძალა ხელისუფლებამ მას შემდეგ, რაც ბელორუსიაში დაიბრუნა საბჭოური დროის სახელმწიფო სიმბოლიკა, აგრეთვე, ევროკავშირის, უკრაინის და საქართველოს დროშები. დემონსტრანტები ერთხმად გაიძახოდნენ ლოზუნგებს და სტვენით შეხვდნენ უზარმაზარ ტელეეკრანზე გამოჩენილ ალექსანდრე ლუკაშენკოს.

ავსტრალიას ციკლონმა „ლარიმ“ გადაუარა

მძლავრი ტროპიკული ციკლონი „ლარი“ თავს დაატყდა ავსტრალიის ჩრდილო-აღმოსავლეთ სანაპიროს. ამ რაიონში ქარის სიჩქარე საათში 290 კილომეტრს აღწევდა.

„ლარის“ ძირითადი დარტყმა მიიღო კვინსლენდის შტატის სანაპირო ქალაქმა ინისფეილმა, რომელიც კერნსიდან სამხრეთით 100 კილომეტრზე მდებარეობს. ეს სანაპირო განლაგებულია დიდი ბარიერული რიფის მოპირდაპირე მხარეს.

სტიქიური უბედურების შედეგად დაშავდა ასამდე კაცი, 50 ათასზე მეტ სახლს შეუწყდა ელექტროენერგიის მიწოდება. დაზიანებულია ყოველი მეორე შენობა, განაცხადეს სამაშველო სამსახურის წარმომადგენლებმა.

ავსტრალიის არმიის ქვედანაყოფები გადაიყვანეს ქარიშხლის შედეგად დაზარალებულ რაიონებში, სადაც ისინი სამაშველო-საძიებო ოპერაციებს ახორციელებენ.

ავსტრალიის მეტეოროლოგიურმა ბიურომ შტორმს მიანიჭა სიმძლავრის მაქსიმალური – მეხუთე კატეგორია; სანაპირო რაიონებიდან გახიზნეს ათასობით ადამიანი.

შეიარაღებული პალესტინელები თავს დაესხნენ სამთავრობო შენობა-ნაგებობებს

ათობით შეიარაღებული პალესტინელი შეიჭრა ღაზის სექტორში განლაგებულ სამთავრობო ნაგებობათა კომპლექსში. თვითმხილველთა თქმით, ისინი ცდილობდნენ ფინანსთა სამინისტროს შენობის აღებას. შემთხვევის ადგილზე მოსულ პოლიციელებსა და შეიარაღებულ ადამიანებს შორის ატყდა სროლა. დაიჭრა სამთავრობო დაწესებულების დაცვის მუშაკი.

გარდა ამისა, შეიარაღებულმა ადამიანებმა გადაკეტეს ავტოტრასა ღაზის სექტორსა და ისრაელის ტერიტორიას შორის მდებარე „ერეციის“ საკონტროლო-გამშვებ პუნქტთან. რამდენიმე ათეულმა კაცმა წინააღმდეგობა გაუწია პოლიციას, რომელიც წესრიგის დამყარებას ცდილობდა. ატყდა სროლა, რომლის შედეგადაც დაიჭრა ერთი წესრიგის მცველი და ორი თავდამსხმელი. ეს ინციდენტი მოხდა გზაზე, რომლითაც პალესტინის ეროვნული ადმინისტრაციის მეთაური მაჰმუდ აბასი უნდა ჩასულიყო რამალაში.

ავტონომიიდან გავრცელებული ინფორმაციის თანახმად, ხელფასების გადაუხდელობამ და უმუშევრობის მაღალმა დონემ აიძულა ადამიანები იარაღით ხელში გამოსულიყვნენ ქუჩაში. თავდამსხმელთა შორის იყვნენ პალესტინის სამართალდამცავი ორგანოებისა და ძალოვან სტრუქტურათა თანამშრომლებიც, რომლებსაც უკვე რამდენიმე თვეა არ მიულიათ ხელფასები, აგრეთვე, უმუშევრები.

მანამდე კი, შეიარაღებულ პალესტინელთა ჯგუფმა სცადა ღაზის სექტორში ელექტროსადგურის შენობის აღება. თავდამსხმელებმა შეძლეს ობიექტში შეღწევა, თუმცა, იძულებული გახდნენ დაეტოვებინათ ტერიტორია მას შემდეგ, რაც უშიშროების ძალების თანამშრომლებმა დახმარება გამოიძახეს. სროლის შედეგად დაიჭრა ელექტროსადგურის დაცვის ორი თანამშრომელი.

გავრცელდა ასევე ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ საპროტესტო აქციათა მონაწილეები ცდილობდნენ ჰან-იუნისში საავადმყოფოს შენობის დაპავებას.

© უცნობი ამბები

მიკოიანის კარმახეები...

მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების შემდგომ, საბჭოეთის ვეებერთელა იმპერია უაღრესად დიდი პროგლემების წინაშე აღმოჩნდა.

მიუხედავად იმისა, რომ ომიდან საბჭოთა კავშირი გამარჯვებული გამოვიდა, ქვეყანა უაღრესად დანგრეული და გავერანებული იყო.

ასეთ დროს საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელის ძირითად მიზანს დანგრეული ქვეყნის აღდგენა წარმოადგენდა.

და მიუხედავად ასეთი დიდი პროგლემებისა, თითქოს დაუჯერებელიცაა, რომ სტალინი კიდევ თევზის, კერძოდ, კალმახის მოშენებაზე იზრუნებდა.

1948 წელს მოსკოვს დიდი ბრიტანეთის მაღალი თანამდებობის პირი ეწვია, რომელსაც მოლაპარაკება უნდა ეწარმოებინა საბჭოთა მთავრობის წარმომადგენლებთან საბჭოეთისათვის მაღალი, ახალი სამშენებლო ტექნოლოგიების მიწოდების საკითხებთან დაკავშირებით.

ამ უაღრესად საპატიო და საჭირო სტუმრის დასახვედრად მასპინძლებმა ყოველგვარი საკადრისი ღონე იხმარეს.

ჩვეულებისამებრ, ერთ დილას სტუმარს ჰკითხეს, სალამოს ვახშმისთვის რას ინებებთო, და მასაც მორიდებით უთქვამს, ძალიან თუ არ შეწუხდებით, ორი-სამი შემწვარი კალმახი საკმარისი იქნებაო.

სიტყვა „კალმახმა“ სპკ.კ.პ.სასტუმროში, იქიდან კრემლის სამეურნეო ნაწილში დიდი ალიაქოთი გამოიწვია, რადგანაც მოსკოვის არც ერთ სასტუმროში და არც ქალაქის შემოგარენში ცოცხალი კი არა, გაყინული კალმახის ხსენებაც კი არ იყო.

საპატიო სტუმრის წინაშე რომ არ შერცხვენილიყვნენ, კრემლის თანამშრომლები სასწრაფოდ თბილისს დაუკავშირდნენ, კალმახი ითხოვეს.

მეორე დღეს სტუმარს უკვე შემწვარი კალმახები მიართვეს.

სტალინს, როგორც კი ეს ამბავი გაუგია, მაშინათვე მიქოიანი დაუბარებია და უთქვამს, რომ სასწრაფოდ მოსკოვის შემოგარენში საკალმახე მეურნეობა მოეწყოთ! და პირადად თვითონ ედევნებინა თვალ-ყური.

რა თქმა უნდა, ბრძანება მოკლე ხანში შესრულდა და მოსკოვის ჩრდილოეთით იმ დროისათვის უაღრესად გასაიდუმლოებული საკალმახე მეურნეობა სახელწოდებით „სხოდნია“ შეიქმნა, რაც საბჭოთა კავშირში პირველ თევზსაშენ მეურნეობას წარმოადგენდა.

მეურნეობა „სხოდნიაში“, სადაც მხოლოდ 19 თანამშრომელი მუშაობდა, სამუშაოდ მოწყობა უფრო ძნელი ყოფილა, ვიდრე „სუკში“, რადგანაც იგი კალმახით ამარაგებდა პარტიის ც.კ. და მინისტრთა საბჭოს.

სხვათა შორის, აქედან დაიწყო მთელს საბჭოთა კავშირში საკალმახე მეურნეობებისა და თევზსაშენი ტბორების შექმნა.

„სხოდნიას“ შემდეგ პირველი საკალმახე მეურნეობა შეიქმნა ქარელის რაიონის სოფელ რუისში, დეგოთეგის წყაროების გაზაზე.

ნოდარ კოჭლაშვილი

მოკლედ

ბრიტანეთში მოკვდა კატა, რომელიც იჭერდა თაგვებს ქვეყნის სამი პრემიერ-მინისტრისთვის. მაწანწალა შავ-თეთრი კატა ჰემფრი მთავრობის რეზიდენციაში შეიკედლეს 1989 წელს, როცა იქ ჯერ კიდევ მარგარეტ ტეტჩერი ცხოვრობდა. წელიწადში 100 გირვანქა სტერლინგი – კატის შენახვისთვის საჭირო ხარჯები ბიუჯეტში ცალკე პუნქტად იყო გამოყოფილი.

* * *

ერთ-ერთმა იაპონელმა მენაგვემ, რომელმაც იპოვა 46 ათასი დოლარი, ფული ნებაყოფლობითი ჩაბარა პოლიციას. პრეფექტურის პოლიციის სამმართველოს წარმომადგენლებმა ქალაქის იმ რაიონის ყველა სახლი მოიარეს, რათა გაერკვიათ, შემთხვევით ვინმეს ხომ არ გადაუყრია ფული ნაგავში, მაგრამ თანხის პატრონი ვერ იპოვეს. იაპონიაში მოქმედი კანონების თანახმად, თუ ექვსი თვისა და ორი კვირის განმავლობაში არ გამოჩნდება ამა თუ იმ დაკარგული ნივთის მფლობელი, მასზე შეეძლება პრეტენზიის გამოცხადება მპოვნელს.

* * *

ტონი ბლერის რეიტინგი მინიმუმამდე დაეცა ლორდთა პალატაში ადგილების გაყიდვისთვის წაყენებული ბრალდებების გამო. დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრი და მთელი ლეიბორისტული პარტია ალმოჩნდნენ გარეული დიდ სკანდალში. რაც ბორეგ გაირკვა პარტია ბიზნესმენებისგან ილებდა დიდ შესაწირებს – ლორდთა პალატის წევრად კანდიდატების დასახელების სანაცვლოდ ხელსაყრელი კრედიტების გამოყოფის სახით.

* * *

ბელორუსიის საპყრობილეებში 3 ათასი ოპოზიციონერი იმყოფება. ამ ქვეყანაში მოქმედებს ათობით საიდუმლო საპყრობილე და განაკი. დისიდენტებს პირდაპირ ქუჩებში იჭერენ. მათი დაპატიმრების შესახებ არაფერს ატყობინებენ დისიდენტთა ნათესავებს, რომლებიც ეძებენ მათ პოლიციის განყოფილებებში, საავადმყოფოებში, განაცხადა ოპოზიციური მოძრაობის „ზუბრის“ ლიდერმა ვლადიმერ კობეცმა.

* * *

ნებისმიერ უკრაინელს შეუძლია ერთიორად გაზარდოს თავისი კაპიტალი, თუ ჩავა ფსონს იანუკოვიჩის პარტიის სასარგებლოდ, იგი კი არჩევნებზე ხმათა 26 პროცენტზე ნაკლებს მოაგროვებს. კიეველ გუკმეკერთა მონაცემებით, ეს პარტია ფავორიტია. ასეთივე მოსაზრებას იზიარებენ მათი რუსი კოლეგებიც.

* * *

შეერთებულ შტატებში იზრდება პლასტიკურ ოპერაციათა რიცხვი. ყველაზე პოპულარული ოპერაციების პირველ ხუთეულში შედის ლიპოსაქცია (ზედმეტი ცხიმის ქსოვილების მოშორებაძ, ცხვირის ფორმის კორექცია, გკერდის მოცულობის გაზრდა, თვალების ქვეშ არსებული პარკების და მუცლის ნაოჭების „გასწორება“.

* * *

ამერიკული ავიაკოსმოსური სააგენტო მთვარის ბნელ მხარეზე გაგზავნის ავტომატური ხომალდების მთელ სერიას, ააგებს „მთვარის ინტერნეტს“, ამის შემდეგ კი იქ ადამიანსაც გადასვამს. მთვარის მეორე მხარეზე ამერიკელებს იმედი აქვთ, რომ იპოვიან წყალს, რაც მათ იქ პირველი მუდმივი ბაზის შექმნის საშუალებას მისცემს.

* * *

თურქმენეთის პრეზიდენტმა საფარმურატ ნიიაზოვმა მოუწოდა ქვეყნის ახალგაზრდობას, სამჯერ წაიკითხონ მისი წიგნი „რუხნამა“, რათა მოხვდნენ სამოთხეში. „ის, ვინც სამჯერ წაიკითხავს „რუხნამას“, გახდება ჭკვიანი, ჩაწვდება გუნების არსს, მის კანონებს, საკაცობრიო ღირებულებებს. ამის შემდეგ მისთვის ღია იქნება სამოთხის გზა“, – განაცხადა ნიიაზოვმა საზეიმო კონცერტზე, რომელიც მიეძღვნა ეროვნულ დღესასწაულს – ნოვრუზს (მუსლიმანური კალენდრით ახალი წლის დაწყებაძდა ქალთა დღესასწაულს.

ილორად პავიჩი

წითელი წიგნი

ქრისტიანული წყაროები ხაზართა საკითხის შესახებ

კალინა იჯდა და უცქეროდა, ვითარ გადადიოდა ჩამავალი მზე ამფითეატრში ერთი ადგილიდან მეორეზედ და ვითარ უახლოვდებოდა გასასვლელს. პეტკუტინი სცენაზედ მიმოდიოდა და ხმით კითხულობდა ადგილთა უსსოვარ-ქამინდელ მფლობელთა სახელთ, ქვის სკამებზედ ამოკვეთილთ, და ხმამაღლივ წარმოთქვამდა უძველეს უცნობ სიტყვებს:

– Caius Veronius Aet… Sextus Clodius Cai Filius, Publila tribu… Sorto Servilio… Veturia Aeia…

– ნუ უხმობ მიცვალებულთ! – გააფრთხილა პეტკუტინი კალინამ. – ნუ უხმობ, თორემ მართლა მოვლენ!

როგორც კი მზე სცენიდან გადავიდა, კალინამ ნაღვერდლიდან სოკო და სისხლიანი ძეხვი გამოარჩია და ორივენი ჭამად დასხდნენ. სმენადობა დიდებული იყო, და თითოეული ლუკმა, რომელსაც ისინი ღეჭავდნენ, თავის უსაკუთრეს ნახმევს აჩენდა ყოველ ადგილას, პირველიდან მერვე რიგამდე, ყოველთვის სხვადასხვანაირს, და ხმა კვლავ უკან უბრუნდებოდათ სცენის შუაგულში. წამერთ გეგონებოდა, მაყურებელნი, რომელთა სახელნიც სკამებზედ იყო ამოკვეთილი, ნეფე-პატარძალთან ერთად პურობენ ანდა ყოველი ახალი ლუკმის ჩადებისას პირს ხარბად აწკლაპუნებენო. ას ოცი წყვილი მკვდარი ყური დაძაგრული უსმენდა, და მთელი მაყურებელთა დარბაზი, რომელიც ვნებიანად ისუნთქავდა საზრდელ-საჭმლის სუნს, ნეფე-პატარძალთან ერთად იცოხნიდა. როს ისინი საზრდელთ მიღებას, ანუ ჭამას წყვეტდნენ, მკვდრებიც ისვენებდნენ, თითქოს ლუკმა ყელზედ ადგათ, და გაფაციცებულნი აღევნებდნენ თვალ-ყურს, ახალჯვარდაწერილნი, აბა, აწ რას იზამენო. ასეთ დროს პეტკუტინი განსაკუთრებული სიფრთხილით ჭრიდა დასაჭრელს, ემანდ თითი არ გამეჭრასო. თითის გაჭრისა კი იმიტომ ეშინოდა, ეგონა, ნამდვილი, ქაფ-ქაფა სისხლის სუნი მაყურებელთ წონასწორობას დააკარგვინებს, და მაშინ ისინი, ტკივილსაებრ მეყსეულნი, თავთავიანთი ადგილებიდან წამოიშლებიან, მე და კალინას გვეცემიან და თავიანთი ორიათასწლოვანი წყურვილით გაგიჟებულნი სულ ლუკმა-ლუკმად გვაქცევენო. საშინელების მსუბუქი ქროლა რომ იგრძნო, პეტკუტინმა კალინა გულზედ მიიკრა და აკოცა. კალინამაც კოცნითვე უპასუხა, და მაყურებელთა ადგილებზედ ას ოცი წყვილის მტლაშამტლუშის ხმა გაისმა, თითქოს იქაც ვიღაცა ვიღაცას კოცნიდა და ვიღაცას ვიღაცა უყვარდა.

სუფრას რომ აუმატეს, პეტკუტინმა საჭმლის ნახორხალი ცეცხლს მისცა, და ის ნამუსრევ-ნახორხალი ჩაიწვა თუ არა, ნაღვერდალი ღვინით ჩაშრიტა, რასაც მაყურებელთა ადგილებიდან წამოსული ყრუ შიშინი მოჰყვა, ირგვლივ მკაფიოდ ისმოდა: „შშშშშშშშ-!“ ქარ-ქაში მოივარგა და ის იყო პეტკუტინს დანა უნდა ჩაეგო, რომ ქარმა დაუბერა და სცენაზედ ყვავილთა მტვრის ღრუბელი დააყენა. პეტკუტინს ცხვირს დააცემინა და ხელიც გაიჭრა. დღის განმავლობაში გაცხელებულ ქვაზედ დაცემულმა სისხლმა სუნი აუშვა...

ას ოცი მკვდარი სული იმწუთას წიოკითა და ღრენა-ღრენით დაეცა თავს ახალ ცოლ-ქმარს. პეტკუტინმა ხმალზედ იკრა ხელი, მაგრამ ისინი კალინას უკვე ცოცხლად ჭამდნენ, მანამ აგლეჯდნენ ხორცებს, სანამ საცოდავი ქალის წივილ-კივილი მკვდრებისას არ გამოემგვანა, სანამ თავადაც იმათ არ შეუერთდა და საკუთარი სხეულის ჯერეთ კიდევ შეუჭმელი ნაჭრების სანსვლა არ დაიწყო.

პეტკუტინი გაგებაში არ იყო, რამდენი დღე გამოხდა, ვიდრე მიხვდებოდა, სად იყო სახილველიდან გამოსასვლელი. სცენაზედ მანამდე დაბორიალებდა კოცონისა და თავიანთი ნატაბლის ნარჩენების გარშემო, სანამ ვიღაც უხილავმა მიწიდან იმისი ლაბადა არ აიღო და შიგ არ გაეხვია. ცარიელი ლაბადა ზედ მიადგა პეტკუტინს და კალინას ხმით შეეხმაურა.

შიშისგან აცახცახებულმა პეტკუტინმა გულში ჩაიხუტა ქალი, თუმცა ლაბადის ქსოვილქვეშ და ხმის ფსკერზედ სხვა არცრა იყო მეწამული სარჩულის მეტი.

– მითხარი, – უთხრა პეტკუტინმა კალინას ხვევნა-ხვევნაში, – აგრე მგონია, ათასი წლის წინათ ზედ ამ ადგილას რაღაც უბედურება დამატყდა თავს. ვიღაც ლუკმა-ლუკმად აქციეს და შესანსლეს, და სისხლი ჯერაც ისევ ატყვია მიწას. არ ვიცი, ეს მართლა მოხდა თუ არა, ხოლო უკეთუ მოხდა, როდის? ვინ შეჭამეს? მე თუ შენ?

– შენ არცრა მოგსვლია, შენ არცვის დაუგლეჯიხარ და დაუფლეთიხარ, – მიუგო კალინამ. – თანაც ეს ამბავი სულ ახლა მოხდა და არა ათასი წლის წინათ.

– მერე მე რომ ვერა გხედავ, რომელია ჩვენგან მკვდარი?

– შენ იმიტომ ვერა მხედავ, ჭაბუკო, რაკი ცოცხალთ მკვდრების დანახვა არ ძალუძთ. შენ ოდენ ჩემი ხმის გაგონება შეგიძლია. ჩემზედ კი იმას ვიტყვი, რომ არ ვიცი, ვინა ხარ, და ვერ გიცნობ, სანამ შენი სისხლის წვეთს არ გავსინჯავ. მაგრამ მე გხედავ, გული დაიმშვიდე, მშვენივრად გხედავ. და ვიცი, ცოცხალი ხარ.

– კალინა! – შეჰყვირა მაშინ სვეგამწარებულმა ქმარმა. – მე ვარ, შენი პეტკუტინი ვარ, ნუთუ ვერა მცნობ? სულ ახლახან, თუ მართლა სულ ახლახან იყო, აკი მკოცნიდი კიდეც.

– სულ ახლახან თუ ათასი წლის წინათ, რა ბედენაა ახლა, ოდეს ყველაფერი ისეა, როგორც არის?

ამის პასუხად პეტკუტინმა დანა ამოიწვადა, თითი იმ ადგილას მიიტანა, სადაც უელტოლის ბაგენი ეგულებოდა, და გადაისერა.

სისხლის სუნი დადგა, ოღონდ სისხლმა ქვაზედ დაქცევა ვერ მოასწრო, რადგან კალინა ხარბად პირმიშვერილი ელოდა, შიგ როდის ჩამეღვრებაო. პეტკუტინი იცნო თუ არა, მან ერთი შეჰკივლა და ეცა, ვითარცა მძორს, ისე დაუწყო გლეჯა, თან ვნებიანად ლოკავდა სისხლს და ძვალთ მაყურებელთა დარბაზში ისროდა, საიდანაც უკვე სცენაზედ მოიწევდნენ დანარჩენები.

იმ დღეს, რა დღესაც ყოველივე ეს ხდებოდა, კირ აბრამ ბრანკოვიჩმა შემდეგი სიტყვები ჩაიწერა: „პეტკუტინმა გამოცდა ფრიადზედ დაიჭირა. მან ისე სრულქმნილად გაართვა თავის როლს თავი, რომ ცოცხალნიც გააცურა და მკვდარნიც. აწ ამოცანის უფრორე რთულ ნაწილზედ შეიძლება გადასვლა. მცირე ცდიდან დიდზედ. ადამიანიდან ადამზედ“.

ამრიგად, კირ აბრამ ბრანკოვიჩის გეგმები ნათელი ხდება. რომელ გეგმებსაც ის აგებს, იქ ორი უპირატესი პიროვნება შედის. ერთი გეგმა დაკავშირებულია ბრანკოვიჩის გავლენიან ნათესავთან გრაფ ჯორჯე ბრანკოვიჩთან, რომლის შესახებაც ვენის სამეფო კარს გაცილებით მეტი საიმედო და ზედმიწევნილი ცნობები მოეპოვება, ვიდრე ჩვენა გვაქვს. მეორე გეგმა დაკავშირებულია იმ პიროვნებასთან, რომელსაც კირ აბრამი „კუროსად“ მოიხსენიებს (რაც ბერძნულად „ჭაბუკს“, „ყმაწვილს“ ნიშნავს). აქ, ცარგრადში, ის ისე ელოდება იმის მოსვლას, ვითარცა ებრაელნი მესიის გამოჩენას ელოდებიან. ამ პიროვნებას, რამდენადაც დადგენა შევძელით, ბრანკოვიჩი პირადად არ იცნობს, ისიც კი არ იცის, სახელი რა ჰქვია (ამიტომაც მოივარგა ეს საალერსო ბერძნული სიტყვა) და ნახვითაც მხოლოდ სიზმარში თუ ენახვება. სიზმრებს ბრანკოვიჩისას ეს პიროვნება თითქმის არ აცდენს, და ბრანკოვიჩიც სიზმართან ერთად მუდამ იმასაც ნახულობს. თავად გოსპოდარ აბრამის მოწმობით, „კუროსი“ ულვაშებიანი ახალგაზრდა კაცია, რომლის ცალი ულვაშიც ჭაღარაა, ფრჩხილნი შუშისა აქვს და თვალები წითლად უღვივის. ბრანკოვიჩი სულისულად ელის, რომ ერთხელაც გადაეყრება იმას და დიახაც იმის წყალობით ისეთ რასმე შეიტყობს ანდა ჩახვდება, რაც ძალზედ მნიშვნელოვნად წარმოუდგენია. თავისი „კუროსისაგან“ ბრანკოვიჩმა სიზმარში ისწავლა მარჯვნიდან მარცხნივ კითხვა ებრაულ ყაიდაზედ და სიზმრების ნახვა ბოლოდან თავამდე. ეს უჩვეულო სიზმრები, რომელთა წიაღშიც კირ აბრამი „კუროსად“ გადაიქცევა ხოლმე ანდა, თუ გნებავთ, ებრაელად, მრავალი წლის წინათ დაეწყო. თავად ბრანკოვიჩი თავის სიზმარზედ ამბობს, პირველქამად რაღაც მოუსვენრობა ვიგრძენიო, რაც ჩემს სულში ნასროლი ქვის მსგავსად, მძიმე-მძიმედ ეცემოდა სულის გავლით არა ერთი და ორი დღეო, და ეს დაცემა თუ ვარდნა მხოლოდ ღამით თუ შეწყდებოდა, ოდეს ქვასთან ერთად სულიც ეცემოდაო. მოგვიანებით ამ სიზმარმა ის სულ მთლად მოიცვა, და სიზმარში იგი ორჯერ უფრორე ახალგაზრდა ხდებოდა, ვიდრე ცხადში იყო. სიზმრებიდან ბრანკოვიჩს სამუდამოდ გაუქრნენ ჯერეთ ჩიტები, მერმე ძმები, შემდეგ მამა და დედა, რომელნიც გაქრობის წინ გამოემშვიდობნენ. მას უკან გარემოცვიდან და მოგონებებიდან უკვალოდ გაუქრნენ ადამიანებიც და ქალაქებიც, და დასასრულ ამ სრულიად უცხო ქვეყნიერებიდან თავადაც გაქრა, თითქოსდა ღამით, ძილში, სულით ხორცამდე, ვიღაც სხვა ადამიანად იქცა, რომლის სახებამაც, იქვე სარკეში თვალმოკრულმა, ისევე შეაშინა, ვითარცა წვერულვაშაშლილი საკუთარი დედის ანდა დის დანახვა შეაშინებდა. იმ ვიღაცას, სხვას, თვალები წითლად უღვივოდა, ფრჩხილები შუშისა ჰქონდა, ცალი ულვაში კი გასჭაღარავებოდა.

ამ სიზმრებში ბრანკოვიჩი თავის გარშემო ყოველსავე ეთხოვებოდა და ყოვლის უფრორე ხანგრძლივად თავის გარდაცვლილ დასა ხედავდა, ოღონდ ისიც ამ სიზმრებში ყოველთვის რაღაცას კარგავდა თავისი სახიერებისას, რაც აგრერიგად ნაცნობი იყო ბრანკოვიჩისათვის, სანაცვლოდ კი ახალ, უცნობ და უცხო ნაკვთებს იძენდა. ეს ნაკვთები ბრანკოვიჩის დას წილად ერგო ვიღაც გარმიანელი ქალისაგან, რომელმაც უწინარესად ხმა მიუბოძა, მერმე თმის ფერი, კბილები, ასე რომ საბოლოოდ ხელებიღა გადაურჩა დას თავისი, რომელი ხელებიც სულ უფრო და უფრო მგზნებარედ ეხვეოდნენ ბრანკოვიჩს. სხვა დანარჩენს არცრა დობისა უკვე არა ეტყობოდა რა. და ერთხელაც ღამე, რომელიც ისეთი სიფრიფანა იყო, რომ ორ ადამიანს, რომელთაგან ერთი სამშაბათში იდგა, მეორე კი ოთხშაბათში, სულ აღვილად შეეძლო იმ ღამეში ერთმანეთისთვის თვალდათვალ ხელის ჩამორთმევა, ღვიძლი დაია სრულიად გადასხვანაირებული, ისეთი ხატკეთილი წარუდგა ძმას, რომ იმისი სიტურფისაგან ირგვლივ მთელი ქვეყნიერება გაირინდა. მივიდა და შემოეჭდო, ხელი მოჰხვია, რომელთაგან თითოეულზედ ორ-ორი ცერა თითი ჰქონდა. ბრანკოვიჩი პირველად კინაღამ თავისი სიზმრიდან არ გაექცა, მაგრამ მერმე დანებდა და, როგორც ტოტიდან ატამი, ისე მოსწყვიტა ცალი ძუძუ. ამის შემდეგ მიადგა და ყოველ თავის დღეს იმის სხეულზედ კრეფდა, ვითარცა ხეზედ. ის კი ერთთავად სულ ახალ-ახალ ნაყოფსა სძღვნიდა, ნარუქს, ერთიმეორეზედ ტკბილს, და აგრე ეძინა ბრანკოვიჩს თავის დედმამიშვილთან მთელი დღეობით ნაირ-ნაირ სიზმრებში, ვითარცა ამას სხვანი თავიანთ ხარჭა-საყვარლებთან სჩადიან ერთი ღამით დაქირავებულ ჭერქვეშ. ოღონდ იმ ხვევნა-ხვევნაში ვერც როდის არჩევდა იმის ხელთაგან რომელ ორცერათითიანს გრძნობდა თავის სხეულზედ, რამეთუ ქალის ორცერათითიან ხელთა შორის არავითარი სხვაობა არ იყო. თუმცა ეს სიზმრისეული სიყვარული ცხადში ფიტავდა და აუძლურებდა, თანაც იმზომ ძალუმად, რომ საკუთარ ლოგინში თავისი სიზმრებიდან თითქმის სულ მთლად გამოწურული იღვიძებდა. მაშინ დაია იგი მივიდა, ცხადლივ დაენახვა და უკანასკნელად უთხრა:

– ვინც სულგამწარებული იწყევლ-იკრულება, იმის ხმას გაიგონებენ. ჩვენ იქნებ კიდევ შევხვდეთ რომელიღაც სხვა ცხოვრებაში.

ბრანკოვიჩი ვერცროდის ჩახვდა, ვის უთხრა მან ეს სიტყვები, თვითონ იმას, კირ აბრამ ბრანკოვიჩს, თუ იმის ცალულვაშჭაღარა სიზმრისეულ ორეულს, „კუროსს“, რომლადაც ბრანკოვიჩი გადაიქცეოდა ხოლმე, სანამ ეძინა. იმიტომ რომ სიზმარში ის უკვე დიდი ხანი თავს აბრამ ბრანკოვიჩად აღარა გრძნობდა. ის სულ სხვად გრძნობდა თავს, იმ სხვად, რომელსაც შუშის ფრჩხილნი ჰქონდა. თავის სიზმრებში ის უკვე მრავალი წლის მანძილზედ აღარა კოჭლობდა, ვითარცა ცხადში. საღამოობით ეჩვენებოდა ხოლმე, რომ ვიღაცის დაღლილობა აღვიძებდა, ისევე როგორც დილიდანვე კვლავ საძილედ ებლიტებოდა თვალები იმის გამო, რომ ვიღაცა საღღაც თავს გამოძინებულად, სავსებით გამოფხიზლებულად და მხნედ გრძნობდა. ქუთუთონი მიწყივ მაშინვე უმძიმდებოდა, როგორც კი საღმე ვიღაცა უცხოს ეხილებოდა სახედველნი. ამ ვიღაცა უცხო-უცნობთან ბრანკოვიჩი გადაბმულია ძალისა და სისხლის შემაერთებელი ძარღვებით, და ეს ძალა ისევე გადადის ერთიდან მეორეში, ვითარცა ღვინო გადააქვთ ჭურჭლიდან ჭურჭელში, რათა არ დამჭახდეს. რაც უფრო მეტს ისვენებდა ღამით ერთ-ერთი ძილში და მეტ ძალას იკრებდა, მით უფრო მეტი იგივე ძალა ერთმეოდა მეორეს, და გასავათებულს საძილედ უკვდებოდა თავი. ყველაზედ საშინელი რამ კი მაშინ ხდებოდა, თუ რომელსამე უცაბედად საღმე შუა ქუჩაში ანდა სხვა უადგილო ადგილას ჩაეძინებოდა, თითქოს ეს ძილი ძილი კი არა, იმ დროს ვიღაცის გამოღვიძების გამოძახილი იყო. ამ წინეებზედ კირ აბრამი მთვარის დაბნელებას უყურებდა და ჩაეძინა, თანაც ისე ულუმელად და სწრაფად, რომ, ეტყობა, უმალ სიზმარში ჩაიყურყუმელავა, რომელშიც მათრახი უცხუნეს, და მერმე თავადაც არ ეჯერებოდა, რომ დაცემისას, უკვე მძინარეს, შებლი სწორედ იმ ადგილას გაუსკდა, სადაც ძილში მათრახის წვერი მოხვდა...

თარგმნა
გურამ გოგიაშვილმა

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 51-55.

◎ წინაპრები

დაბრუნებული საუნჯე

საბჭოთა კავშირის დაშლისა და ქართული ეროვნული სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდგომ, უცხოეთში გადახვეწილ ქართველებთან კავშირურთიერთობა და მიმოსვლა დაიწყო. მათ შორის, ვინც დედასამშობლოსთან კავშირი აღადგინა, გახლავთ გატონი ანრი (ალექსანდრეძ ძოგულაშვილი, რომლის წინაპრები ქართლის სამეფო კარის მდივნები და ძვემო ქართლისა და მესხეთ-ჯავახეთის თვალუწვდენელი მამულების მფლობელები იყვნენ.

ანრი ძოგულაშვილი თავად ნიკო (ნიკოლოზძ ევგენის ძე ძოგულაშვილის შვილიშვილია. საძართველოში იგი პირველად რამდენიმე წლის წინათ ჩამოვიდა და თავისი პაპის მიერ 1921 წელს საფრანგეთში ემიგრაციის დროს წაღებული ძოგულაშვილების კუთვნილი ადგილ-მამულების აღწერის საგუთები და ექსპლიკაციები ჩამოიტანა. აღნიშნული დოკუმენტები საქართველოს XIX-XX საუკუნეების ისტორიოგრაფიისათვის ფასდაუდებელი მასალაა და ნათელს ჰფენს ძვემო ქართლისა და მესხეთ-ჯავახეთის ტერიტორიული კუთვნილების არაერთ საკვანძო საკითხს, რომლებსაც ბოლო დროის ისტორიის ფალსიფიკატორები მრუდე სარკეში ანარეკლივით დამახინჯებულად წარმოჩენას ცდილობენ და საამისოდ ცრუ, გამოგონილ „მითებს“ დიდი მონდომებითაც იშველიებენ, რითაც ჟეშმარიტი ისტორიის გაყალბება და მიჩქმალვა-მიჩუმათება სურთ.

თავადი ნიკო ძოგულაშვილი რევოლუციამდე თავადაზნაურთა წინამძღოლის თანაშემწე გახლდათ და, ბოლშევიკური რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციამდე, ქვეყნის დემოკრატიულ მთავრობასთან ერთად ემიგრაციაში საფრანგეთში წავიდა. იმ დროის საქართველოში მისი ოჯახი მეტად შეძლებული იყო და დიდი გავლენაც ჰქონდა. ძოგულაშვილების სახელოვანი გვარის წარმომადგენლები ოდითგანვე საქართველოს გამოჩენილი სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწეები იყვნენ, რომლებმაც ქვეყნის ისტორიაში წარუშლელი კვალი დატოვეს.

თავად ნიკო ძოგულაშვილის მამა, ევგენი (გენოქ დავითის ძე ძოგულაშვილის დედა დარეჯანი (დარიაძ, გამოჩენილი ქართველი მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის, 1832 წლის შეთქმულების ერთ-ერთი გელადის, მეფე ერეკლე II ასულის თეკლა გატონიშვილის უფროსი ვაჟის ალექსანდრე ვახტანგის ძე ორგელიანის ასული იყო, ხოლო მამის მამის, გენერალ-მაიორ დავით ძოგულაშვილის ძმა სოლომონი, ირანში რუსეთის დესპანის ალექსანდრე გრიბოედოვის მდივანი იყო, რომელიც მასთან ერთად ფანატიკოს მუსულმანთა გრგომ მოკლა.

ნიკო ძოგულაშვილის დედა ნინო ერისთავი ასევე გამოჩენილი ქართველი საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს დამოუკიდებლობისთვის თავდადებული მეგრძოლის, 1832 წლის შეთქმულების გელადისა და ორგანიზატორის, თავად ელიზბარ შანშეს ძე ერისთავის ქალი იყო. ამრიგად, **ნიკო ძოგულაშვილის წინაპრები საქართველოს მეფეთა შთამომავლები იყვნენ, რასაც ისტორიული წყაროები ადასტურებენ.**

ბარათაშვილ-ორგელიანების ფეოდალური სათავადო ძვემო ქართლსა და მესხეთ-ჯავახეთს მოიცავდა და საქართველოს ისტორიაში „მეწინავე სადროშოს“ სახელით იყო ცნობილი. „მეწინავე სადროშოს“ უმეტესი ტერიტორია, ყმა და მამული ორგელიანების საგვარეულოს ხალხმრავალ ოთხ ოჯახს ეკუთვნოდა. ორგელიანების „მეორე ოჯახი“ საქართველოს სულიერი მამისა და მოძღვრის სულხან-საბა ორგელიანის მამის, ვახტანგ ორგელიდან იღებს სათავეს. სწორედ ამ ოჯახის შთამომავალი იყო ალექსანდრე ვახტანგის ძე ორგელიანი, რომელმაც ერთადერთი ქალიშვილი დარეჯანი დავით ძოგულაშვილს მიათხოვა, რომელიც შემდგომში გენერალ-მაიორი გახდა, მრავალ ბრძოლაში მონაწილეობდა და სახელი კავკასიის ომში გაითქვა. ისტორიული ბედის განგებით ისე მოხდა, რომ ორგელიანების დიდი სახლის ბოლო გაყრის (1854 წ.ძ შედეგად, „მეორე ოჯახის“ კუთვნილი მამულები ალექსანდრე ორგელიანის შვილიშვილის ევგენი ძოგულაშვილის ხელში აღმოჩნდა და, მისი ოჯახის ადგილ-მამულების აღწერის მიხედვით, 40 ათას „დესეტინა“ მიწას შეადგენდა. ეს მიწები გადაჭიმული იყო თბილისის გუგერნიის ბორჩალოსა და ახალქალაქის მაზრების ტერიტორიაზე და ოდითგანვე ქართლის სახელმწიფოსა და საქართველოს გამორჩეული საგვარეულოს, ბარათაშვილ-ორგელიანების კუთვნილება იყო.

დარეჯან ორგელიანსა და დავით ძოგულაშვილს ქალ-ვაჟი შეეძინათ, ევგენი და მარიამი. მარიამი აფხაზეთის თავად პოლკოვნიკ კონსტანტინე გიორგის ძე შარვაშიძეზე გათხოვდა. ევგენიმ ცოლად შეირთო თავად ელიზბარ ერისთავის ასული ნინო. მათ სამი შვილი ეყოლათ: დარიკო, დავითი და ნიკო.

თავად ნიკო ძოგულაშვილის მიერ ემიგრაციაში წაღებული ძოგულაშვილების ადგილ-მამულების აღწერის საგუთები და ექსპლიკაციები დიდხანს ინახეოდა საფრანგეთში. მისი გარდაცვალების შემდეგ (იგი 1939 წელს პარიზში ავტოკატასტროფაში დაილუპა, ამ საგუთებს მისი შვილები და შვილიშვილები, როგორც ძვირფას საგანძურს, თვალისჩინივით უფრთხილდებოდნენ და იმედოვნებდნენ, რომ ისინი ოდესმე ქართველ ერს უთუოდ დასჭირდებოდა და გამოადგებოდა. **სწორედ ამიტომ ეს ფასდაუდებელი ისტორიული დოკუმენტები და ექსპლიკაციები ანრი ძოგულაშვილმა საქართველოში ყოფნის დროს თბილისში მცხოვრებ თავად ნიკო ძოგულაშვილის უფროსი ძმის დავით ძოგულაშვილის შვილიშვილს, გივი ძოგულაშვილს გადასცა.**

დავით ძოგულაშვილი საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ სიცოცხლის ბოლომდე ოჯახთან ერთად თბილისში, მამისეული სახლის ერთ-ერთ სარდაფში ცხოვრობდა. ამ სახლში ამჟამად თბილისის სამხატვრო აკადემიაა განთავსებული. სიცოცხლის ბოლო წლებში დავით ძოგულაშვილთან ერთად ცხოვრობდა მამიდამისი მარიამ შერვაშიძე, რომელმაც დაგვიტოვა მოგონებები თავის პაპაზე— ალექსანდრე ორგელიანზე. მოგონებები იმდროინდელ ბევრ მიჩუმათებულ საკითხს ნათელს ჰფენს და საუკეთესოზე გამოაქვს ჟეშმარიტება. ამდენად, სამი ხელნაწერი 12-ფურცლიანი სასკოლო რვეული, რომელიც აკადემიკოსმა გიორგი ლეონიძემ თბილისის ლიტერატურის მუზეუმის თანამშრომლებს ჩააწერინა, სადღეისოდ ძვირფას ისტორიულ დოკუმენტად ითვლება საქართველოს ისტორიოგრაფიისა და შთამომავლობისთვის. „ძოგულაშვილების ადგილ-მამულების“ აღწერის მასალები რუსულადაა დაწერილი და სამი ნაგეჭდი თავფურცლისა და 32 ხელნაწერი ფურცლისაგან შედგება. დოკუმენტი ნოტარიალურადაა დამოწმებული თბილისის სამოქალაქო სასამართლოს მთავარი ნოტარიუსის ალექსანდრე ივანეს ძე მიტკევიჩის კანტორაში.

პირველი ნაწილის შესავალში აღნიშნულია, რომ ამ მამულებს ქალბატონი ნინო ელიზბარის ასული ძოგულოვი ჩუქნის თავის ვაჟიშვილებს ნიკო და დავით ძოგულოვებს და ქალიშვილს დარია გაგრატიონ-მუხრანსკის. დოკუმენტების ამ ნაწილში შედის ძვემო აგრიყალის, პუსტოში (უშენიძ, კისი ხანის, ასან ოჯალოს, ბოსლების, კაკლიანის, ვარდისუბნის, დილმაშენის, ყარათაკის, თეკენების, პოლკოვნიკოვოსა და კრცხილის მამულები. დოკუმენტის მეორე ნაწილი 12 ფურცლისგან შედგება. მასში აღნუსხულია ძოგულაშვილების ის მამულები, რომლებიც დოკუმენტის თანახმად ირიცხება თავად ევგენი ძოგულოვზე, რომელსაც იგი ჩუქნის თავის ვაჟიშვილებს, თავად ძოგულოვებს და ქალგატონ გაგრატიონ-მუხრანსკის. აქვე აღწერილია „გვარჯილა“, ანუ ზემო აგრიყალის, შამგიანის, ყარაგულახის, კაზრეთის, ჯალდამის, ქოსასპირის, ახალშენის მამულები.

XIX საუკუნის მიწურულსა და XX საუკუნის დამდეგს ძოგულაშვილების მამულებში სოფლის მეურნეობის კაპიტალიზმის რელსებზე გადაყვანის პროცესი ინტენსიურად, თავგრუდამხვევი ტემპით ხორციელდებოდა. ქვედა და ზედა აგრიყალები წარმოადგენდნენ უიშვიათეს ალპურ საძოვრებს და სათიბებს. აქ ფართოდ იყენებდნენ მიწის ფულადი ივჯარით გაცემას, რაც იმ დროისთვის ძოგულაშვილების მამულში გაგაბატონებულ ფორმას წარმოადგენდა.

დოკუმენტებიდან ირკვევა, რომ მამულების მეპატრონეები ძოგულაშვილები ამ მამულებს 10-15 წლის ვადით ივჯარით აძლევდნენ უცხოელ და ადგილობრივ მოიჯარეებს. მაგალითად, შვეიცარიის ქვეშევრდომებმა, გერმანელმა ძმებმა პიტერ და ფრიც ამიტერებმა იქ ააშენეს კავკასიაში იმ დროისათვის 6 უდიდესი ყველის ქარხანა, რომელთაგან თითოეულში წელიწადში 50 ათას ფუთზე მეტ მაღალხარისხოვან კავკასიურ-შვეიცარიულ ყველს ამზადებდნენ.

ყველა შენობა-ნაგებობა, ინვენტარი, მანქანა-დანადგარები, მთელი უძრავ-მოძრავი ქონება ხელშეკრულების ვადის გასვლისთანავე, მსხვილფეხა რქოსან პირუტყვთან ერთად, გადადიოდა მიწათმფლობელი მეპატრონეების — ძოგულაშვილების ხელში. მაგალითად, 1915 წელს პიტერ ამიტერმა ძოგულაშვილებს გადასცა ნაგებობანი, ინვენტარი, მოწყობილობა-დანადგარები, მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვი. იმ დროიდან მოყოლებული ძოგულაშვილები წარმატებით უძღვებოდნენ ამ მეტად სარფიან და მომგებიან საქმეს. აქ, ყველის გარდა, დიდი ოდენობით მაღალხარისხოვანი კარაქიც კეთდებოდა. პარსავდნენ ცხვარს, ითიბებოდა და თბილისის ბაზარზე იყიდებოდა ყუათიანი ალპური მთის თივა. დოკუმენტების მიხედვით ირკვევა, რომ 1914 წელს თბილისის ბაზარზე კავკასიურ-შვეიცარიულ ყველზე დიდი მოთხოვნილება იყო. ცხვრის ყველი ფუთი 17 მანეთი ღირდა, შვეიცარიული ყველი — 20-22 მანეთი. იმავდროულად მატყლზე დიდი მოთხოვნილება იყო მოსკოვის მაუდის ფაბრიკების კომერსანტების მხრიდანაც.

მამულში გაშენებული იყო სოფლები: გორლოვი, ტროიცკაია, საღამო და სხვ. ძოგულაშვილების მამულების გვერდით თავფარავნის ტბაა, რომელიც თევზით, განსაკუთრებით კი კალმახითაა ცნობილი. ქვედა აგრიყალის 17, 714 დესეტინა ფართობი ოთხ საიჯარო უბნად იყო დაყოფილი და გაცემული. მოიჯარეები მეიჯარე ძოგულაშვილებს ყოველწლიურად საიჯარო ფულად გადასახადს 91500 მანეთს უხდიდნენ.

საფრანგეთიდან დაბრუნებული ეს დოკუმენტები და ექსპლიკაციები უტყუარად ადასტურებენ, რომ ეს უძველესი ქართული მიწა-წყალი ქართველ დიდგვაროვანთა მამაპაპური სამემკვიდრეო სამფლობელო კუთვნილებას წარმოადგენდა, ხოლო ამ ტერიტორიაზე არსებული რუსული, გერმანული, სომხური და ბერძნული სოფლები კიდევ ერთხელ ცხადყოფს იმ უტყუარ ჟეშმარიტებას, რომ უწინ, სანამდე ეს დასახლებები გაჩნდებოდა, აქ უძველესი დროიდან ქართველი ხალხი ცხოვრობდა და ქართლის სამეფოს სამხრეთის ჟინუკარს წარმოადგენდა. აქ არაქართველი მოსახლეობის დასახლება რუსეთთან საქართველოს შეერთების (1801წ.ძ შემდგომ მოხდა, ამ პროცესის ინტენსიფიკაცია გენერალ პასკევიჩის ხანას განეკუთვნება, რასაც თურქეთიდან დევნილი ქრისტიანული, მაგრამ არაქართული მოსახლეობა, სომხები და ბერძნები თურქთა ბატონობიდან დახსნის მიზნით აკეთებდა და ამ მიწა-წყალზე ასახლებდა, რის შედეგადაც ჩნდებოდა სომხურ-ბერძნული დასახლებები. ამასთან, გენერალი პასკევიჩი იმერეთიდან აქ ქართველი მოსახლეობის გადმოსახლებას კრძალავდა! რუსული დასახლებები კი აქ ჩნდებოდა რუსეთის ჯარის, სამხედრო დაბების შექმნასთან ერთად.

ეს მხარე უძველესი ქართული მიწა-წყალია, ამას ადასტურებს არანაკლებ საყურადღებო და საინტერესო ძოგულაშვილების ადგილ-მამულების აღწერის ექსპლიკაციები, რომლებიც რუსმა მიწათმოწყობებმა შუვალოვმა და კოგანოვმა 1887-1889 წლებში შეადგინეს. ექსპლიკაციებიდან ვგებულობთ, რომ ალექსანდრე ორგელიანის ქალიშვილის დარეჯან ორგელიან-ძოგულაშვილის გარდა მესხეთ-ჯავახეთისა და ძვემო ქართლის მიწათმფლობელები არიან ელისაბედ (ლიზაძ დიმიტრის ასული ბარიატინსკი, ალექსანდრე ორგელიანის ძმის დიმიტრის ასული, კავკასიის მთავარმართებლის ალექსანდრე ბარიატინსკის მეუღლე და თავადი ნიკოლოზ ორგელიანი. აქ დღესაც შემორჩენილია მისი სახელობის „ნიკალას მთა“. ექსპლიკაციებში ასევე ჩანს ელენე ერისთავის, ელისაბედ ბაგრატიონ-მუხრანსკისა და სხვა მამულების მფლობელთა გვარ-სახელები, რომლებიც ძირძველ ქართველ თავადაზნაურთა საგვარეულოებს განეკუთვნებიან.

ამგვარად, **ძოგულაშვილების ადგილ-მამულების აღწერის მასალები და ექსპლიკაციები — XIX-XX საუკუნეების ისტორიოგრაფიისათვის ძვირფასი შენაძენია. მათი გამოქვეყნება და საზოგადოებრიობისათვის გამოტანა-გაცნობა უაღრესად საშური საქმეა, რათა კომპაქტურად დასახლებულ ქვემო ქართლში და მესხეთ-ჯავახეთში ისტორიულმა სიმართლემ იღაღადოს და თავიდან ავიცილოთ ხელოვნურად შექმნილი და ყოველგვარ საფუძვლებს მოკლებული ტერიტორიული პრეტენზიები ამ ძირძველი ქართული ისტორიული მიწა-წყლის წარმომავლობის ირგვლივ.**

გივი ჯაყელი

სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ აქციონერთა საყურადღებოდ!

2006 წლის 14 აპრილს 16 საათზე ქ. თბილისში, გ. ჭანტურიას ქ. № 14-ში, მოწვეულია სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ აქციონერთა მორიგი საერთო კრება.

დღის წესრიგი:

1. სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ დირექტორატის ანგარიში 2005 წელს გაწეული მუშაობის შესახებ.
2. სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სარევიზიო კომისიის ანგარიში 2005 წელს გაწეული მუშაობის შესახებ.
3. საერთაშორისო აუდიტორის „ფრაისვოთერჰაუზკუპერსის“ დასკვნა სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ 2005 წლის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ.
4. სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ 2005 წლის მოგების განაწილების შესახებ.
5. სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაში ცვლილებების შეტანის შესახებ.
6. სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სარევიზიო კომისიის შემადგენლობაში ცვლილებების შეტანის შესახებ.
7. სხვადასხვა.

აქციონერთა რეგისტრაცია იწარმოებს 15 საათიდან.

დაწვრილებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ ტელეფონებზე: 50-56-95; 50-57-30.

საერთო კრების საარჩევნო ცხოვრდედ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილია მიმდინარე წლის 14 მარტი, რის შესახებაც განცხადება გამოქვეყნდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ 2006 წლის 1 მარტის № 43-ში.

ბანკის აქციონერთა მონაცემები შესაძლებელია დადგინდეს ფასიანი ქაღალდების დამოუკიდებელ რეგისტრატორთან — სს „კავკასრეესტრში“, შემდეგ მისამართზე: თბილისი, ჟავჟავაძის გამზ. № 74 ა.

სს „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სამეთვალყურეო საბჭო, დირექტორატი.

„საწარმოო გაერთიანება მაუდის“ აქციონერთა საყურადღებოდ!

„მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 53 ^{3} მუხლის შესაბამისად მიმდინარეობს სააქციო საზოგადოება „საწარმოო გაერთიანება მაუდის“ აქციათა სავალდებულო მიყიდვის პროცესი.

აქციათა სავალდებულო მიყიდვის საარჩევნო თარიღად დადგენილია 2006 წლის 3 აპრილი.

აქციონერების მიერ აქციათა სავალდებულო მიყიდვა განხორციელდება გამოსყიდვის ანგარიშში აღნიშნულ სამართლიან ფასად, რაც შეადგენს 1,8 ლარს.

აქციონერებს თანხის მილება შეუძლიათ სს „სტანდარტ ბანკში“, სადაც მყიდველის მიერ გახსნილ სპეციალურ ანგარიშზე აქციონერთა სასარგებლოდ განთავსებულია გამოსყიდვისათვის საჭიროთანხა. მისამართი: ქ. თბილისი, ჟავჟავაძის გამზირი №43.

აქციონერებს გამოსყიდვის ანგარიშის გაცნობა შეუძლიათ სს „საწარმოო გაერთიანება მაუდის“ აქციათა რეესტრის მწარმოებელ შპს „კაპიტალ-რეგისტრთან“, მისამართი: თბილისი, ჟავჟავაძის გამზირი №55.

◎ სამაგალითონი

პატარა ქვეყანას დიდი ინტელექტი სჭირდება

სულ ახლახან შემდგარი საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდიუმის სხდომა საზეიმოდ დაიწყო – აკადემიის პრეზიდენტმა თამაზ გამყრელიძემ დიპლომები გადასცა პრესტიჟული სახელოვნოითი პრემიების შარშანდელ ლაურეატებს. ერთ-ერთ მათგანს, პროფესორ ალექსი გერასიმოვს, დამატებით გადაეცა მოოქროვილი ი. ვეკუას მედალი, ოქროსხელება აკადემიკოსის, თენგიზ სანაძის მიერ კოხტად გამოჭედილი.

ცერემონიალს ტელევიდიელებიც ესწრებოდნენ და აკადემიკოსმა თამაზ გამყრელიძემ მათ თხოვნით მიმართა – დაჯილდოებულთ ინტერვიუები ჩამოართვითო. ერთმა არხმა შესაშური ოპერატიულობა გამოიჩინა და მეორე დღესვე გამოფინა თავის ეკრანზე ხუთწუთიანი სიუჟეტი, დიდი ქართველი მათემატიკოსისა და მექანიკოსის, აკადემიკოს ილია ვეკუას სახელოვნის ლაურეატისადმი მიძღვნილი. ის კი მალე იქცა ალექსი გერასიმოვის ბინისა და სამსახურის სატელეფონო ხაზების გაცხელების საბაბად – ურეკავენ და ურეკავენ ნაცნობები... საქმე ის არის, რომ თუ სპეციალისტთა შორის ფიზიკოს-ექსპერიმენტატორი მაღალი მეცნიერული ავტორიტეტის წყალობით გახლავთ კარგად ცნობილი, უფრო ფართო საზოგადოებრიობისათვის – საქართველოში ეროვნებათშორის საკითხებზე ხანგრძლივი ნაყოფიერი საქმიანობით. მე კი ტელეფონით დარეკვას თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის VIII კორპუსში სტუმრობა ვამჯობინე, სადაც განთავსებულია მისი ხელმძღვანელობით მომუშავე ნახევარგამტარული მიკროელექტრონიკის კათედრა და მიკროელექტრონიკის ფიზიკური საფუძვლების საკვლევი ლაბორატორია. კათედრისა და ლაბორატორიის გამგე ჩემი ყოფილი სტუდენტია (რაც, ბუნებრივია, მეათასჯერ გაძ, ამიტომ მკითხველს ვთხოვ, ნუ გაიკვირვებს ჩვენი საუბრის შინაური ტონს.

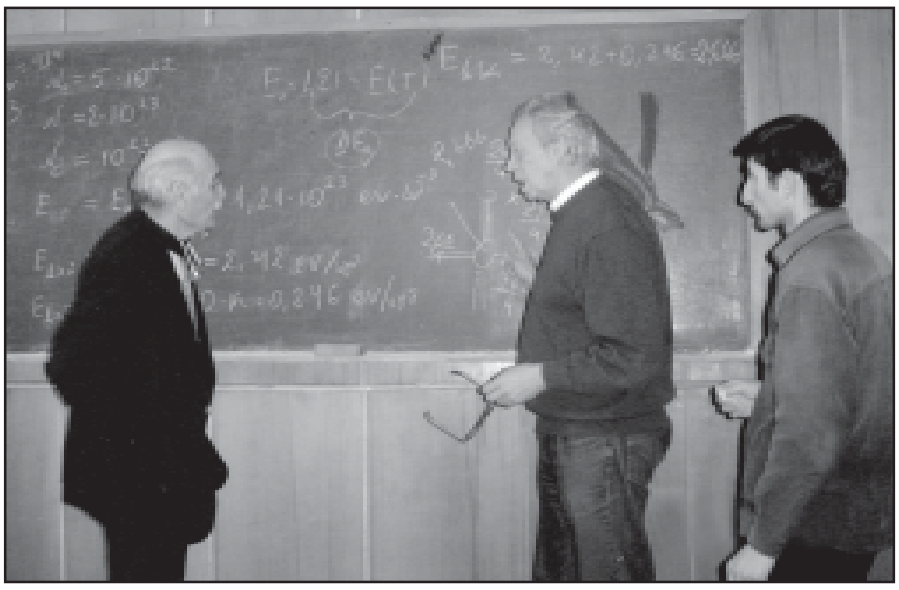

– ალეკო, შარშან, 4 მაისის ნომერში „საქართველოს რესპუბლიკამ“ უკვე მიუძღვნა წერილი შენთვის ილია ვეკუას სახელოვნის პრემიის მინიჭებას – 15 სტატიისა და პატენტისგან შემდგარი ციკლისათვის (2001-2003 წლების პუბლიკაციები). მე ვიცი, როგორი ინტენსიურობით მუშაობთ შენ და შენი კოლექტივი. ამიტომ მოდი, „პოსტპრემიულ“ პერიოდში თქვენს საქმიანობაზე საუბრით დავიწყოთ.

– სწორედ ამ პერიოდში გამოვიდა ჩემი წიგნი „ნახევარგამტარული ხელსაწყოების შექმნის დაბალტემპერატურული ტექნოლოგიის საფუძვლები“, სადაც მოყვანილი მასალის დიდი ნაწილი დაფუძნებულია კათედრაზე და ლაბორატორიაში მიღებულ შედეგებზე, რისთვისაც მადლობელი ვარ ჩემი თანამშრომლებისა, ასპირანტებისა, სტუდენტებისა – ისინი სამეცნიერო კვლევების აქტიური მონაწილენი არიან. ვფიქრობ, საკმაოდ საგულისყურო ნაშრომი გამოვიდა.

ახლა სხვა ამბებზე. არსებობს აინშტაინისა და დებაის სითბოტევადობის თეორია (1907 და 1912 წლების შრომებიძ, რომელიც იმ დროს არსებული მცირე რაოდენობის ნივთიერების მაგალითზე აღწერს ტემპერატურაზე სითბოტევადობის დამოკიდებულებას. შემდგომ ამ თეორიასთან დამთხვევა აღარ გამოვიდა მრავალი ელემენტარული მყარი სხეულისათვის (ელემენტარულობა აქ ნიშნავს ერთსა და იმავე ატომებისგან შემდგარსძ. ატომებს შორის ქიმიური ბმების გათვალისწინებამ (ეს ცნება კორიფეების დროს ცნობილიც არ იყოქ საშუალება მოგვცა ტემპერატურაზე სითბოტევადობის დამოკიდებულების დაზუსტებისა. ეს გავაკეთეთ მე და ჩემმა ორმა მაგისტრმა, დავით ბუაჩიძემ და გიორგი ჭუჭულაშვილმა, 3 შრომის გამოქვეყნებით.

ჩვენვე, კათედრის თანამშრომლის, თამარ რატნანის „შემოერთებით“, აღმოვაჩინეთ მიკროელექტრონიკის დროს წარმოქმნილი დეფექტური არეებისა და დაძაბულობის ველების ურთიერთქმედება, რაც 4 შრომაშია გადმოცემული.

თანამშრომლებთან ერთად შევძელით მყარ სხეულებში ფოტოსტიმულირებული დიფუზიის მექანიზმის დადგენა (3 შრომაძ, რამაც მზის სინათლის გარდამქნელების მარტივი და იაფი ტექნოლოგიის შექმნის საშუალებაც მოგვცა.

ყველაფერმა ამან დააინტერესა ჩინელები და ამერიკელები.

ეს უკანასკნელნი შემოვიდნენ ჩვენს მიერ დამუშავებული ტექნოლოგიების შეძენისა და დანერგვის წინადადებით, მაგრამ ჩემი საპასუხო დაინტერესება იმათთან დანერგვა კი არა, არამედ ჩვენთან, თბილისში შესაბამისი საწარმოს გახსნაა; მით უმეტეს, რომ როგორც შენც კარგად იცი, იყო შესანიშნავი მიონი (მიკროელექტრონული ხელსაწყოების საწარმოძ, ასევე შესანიშნავი 6-ათასიანი კოლექტივით.

– წინა ხელის უფლებაში წლების მანძილზე უძლვებოდი ქვეყნის ეროვნულ უმცირესობებთან ურთიერთობების ერთობ საპასუხისმგებლო სფეროს, მაგრამ შენს მთავარ საქმეს არ ჩამოცილებიხარ და საპატიო სააკადემიო ჯილდოც, ფაქტობრივად, იმ წლების ნაკვლევმა მოგიტანა...

– მართლაც ძალიან დაკავებული ვიყავი, მაგრამ საყვარელ სამუშაოს რომ არ ჩამოვშორებოდი, ჩემს ამაზე კომპეტენტურად შემიძლია ლაპარაკი, რადგან ფიზიკის ფაკულტეტის სადისერტაციო საბჭოს წევრი ვარ და ვიცი, თუ რა მაღალი დონის შრომები იწერება ფაკულტეტის 14 კათედრაზე და ეს შრომები, თუ არ აღემატება, არც ჩამოუვარდება საერთაშორისო დონეს.

შარშან 7 თვის განმავლობაში (ივნისიდან დეკემბრამდეძ გვქონდა გრანტი, რაც ძალიან დაგვეხმარა მუშაობაში, მაგრამ გრანტს მხოლოდ წახალისების ფუძცია უნდა ჰქონდეს, ხოლო გაზური დაფინანსება აუცილებლად უნდა შენარჩუნდეს.

კი, რეფორმები გატარდეს, არ უარვყოფ მათ, თუნდაც კადრების შემცირების მომცველს, ოღონდ ეს რეფორმები პოტენციალის გაძლიერებას უნდა ემსახურებოდეს და არა დაკნინებას.

– რას ამჩნევ, ახალგაზრდობას ხომ არ გაუნელდა მეცნიერებისადმი ინტერესი, ხომ არ აუცრუვდა გული?

– იცი, როგორ მიხარია, რომ ახალგაზრდები მაინც მოდიან ასპირანტურაში, მოდიან მეცნიერებაში, მაგრამ დიდად მაშფოთებს, მერე რა იქნება. გახდებიან მაღალკვალიფიციურნი, დაიცავენ ხარისხს, შემდეგ? პრინციპში ხომ პერსპექტივა არა აქვთ, სად გამოიყენებენ მიღებულ კვალიფიკაციას, სად იშოვიან სამსახურს? იცი, ლენინგრადში ვყოფილვარ, მოსკოვში, კიევში – არსად არ არიან ისეთი ნიჭიერი ახალგაზრდები, როგორც ჩვენთან.

პატარა ქვეყნისათვის ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ჰქონდეს დიდი ინტელექტი და ამით შეეჯიბროს დიდ სახელმწიფოებს და არა პროდუქციის სიუხვით, შეიარაღებითა თუ არმიით...

ალეკო ჩინებულ სპორტულ „ფორმაში“ დამხვდა და გამახსენდა, რა კარგად ცურავდა სიჭაბუკეში, რა ნიჭიერი კალათბურთელი იყო (ძია მიშას – მიხეილ კეკელიძის – საყვარელი მოწაფე გურამ მინაშვილთან და გია მიქაძესთან ერთადძ. ვკითხე, ახლა როგორ ხარ სპორტთან-მეთქი. ფიზიკური დაჭურვის საიდუმლოც გამანდო და გონებრივისაც: ყოველ დილით – გამამხნევებელი ვარჯიში, ორ დღეში ერთხელ – 2-3 კილომეტრის გარბენა ძუნძულით; გონებას კი მწვანე ჩაით იფხიზლებს.

პროფესორი ალექსი გერასიმოვი მალე 70 წლისა ხდება და მოოქროვილი მედლის მიღებით „ავტოსაჩუქარიც“ მიიძღვნა.

თამაზ ეგანოიძე

◎ ინფორმაცია

ტრაილერის ძარაში დამალული ალჟირელი ფინეთში მიდიოდა...

19 მარტს რეგიონული სამმართველო „აჭარის“ სასაზღვრო-სამიგრაციო კონტროლის განყოფილება „სარფში“, თურქეთიდან საქართველოში შემოსვლისას, შეჩერებული იქნა სატვირთო ავტომანქანა (თურქეთის სახელმწიფო ნომრით).

მესაზღვრეებმა ტრაილერის ძარაში დამალული ალჟირის მოქალაქე იპოვეს. ალნიშნული პიროვნება საზღვრის უკანონოდ კვეთის მცდელობის ფაქტზეა დაკავებული. წინასწრები ინფორმაციით მან აღიარა, რომ საქართველოდან რუსეთში, ხოლო რუსეთიდან ფინეთში აპირებდა გასვლას.

ალნიშნულ ფაქტთან დაკავშირებით მიმდინარეობს წინასწარი გამოძიება.

ნათელაშვილი პრეზიდენტს ღალატში ადანაშაულებს

საქართველოს ლეიბორისტული პარტიის ლიდერმა შალვა ნათელაშვილმა საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი სახელმწიფო ღალატში დაადანაშაულა.

მან პროტესტი გამოთქვა საქართველოსა და თურქეთის მიერ გათუმის აეროპორტის ერთობლივი გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილების გამო.

ნათელაშვილმა სააკაშვილი ლენინისა და ათა თურქის პოლიტიკურ მემკვიდრედ გამოაცხადა.

მან, ასევე, მოუწოდა საქართველოს პარლამენტს, არ მოახდინოს აღნიშნული შეთანხმების რატიფიცირება.

ტუბერკულოზთან ბრძოლის ახალი სტრატეგია

გაერომ ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ შემუშავებული ტუბერკულოზთან ბრძოლის ახალი სტრატეგია გამოაქვეყნა.

ახალი სტრატეგიის მთავარი მიზანია ის, რომ 2015 წლისთვის ტუბერკულოზით დაავადებული ყველა ადამიანისთვის მკურნალობა ხელმისაწვდომი გახდეს.

როგორც სტრატეგიის ავტორებს მიაჩნიათ, ტუბერკულოზთან ბრძოლამ მასშტაბური ხასიათი რომ მიიღოს, აუცილებელია საქმიანობაში ყველა ტიპის სამედიცინო დაწესებულების ჩართვა.

ახალმა სტრატეგიამ ტუბერკულოზთან ბრძოლის გლობალური გეგმა უნდა გაამყაროს. გეგმის ღირებულებაა 56 მილიარდი აშშ დოლარი და 2006-2015 წლებზეა გათვლილი. თუ მოხერხდება ამ გეგმის სრულად რეალიზება, შესაძლებელი გახდება 14 მლნ ადამიანის გადარჩენა, ნათქვამია ინფორმაციაში.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ ამას წინათ გავრცელებული ინფორმაციის თანახმად, ტუბერკულოზის ერთ-ერთი სახეობა, რომელიც ძნელად ეძებდებარება წამლებით მკურნალობას, ძირითადად პოსტსაბჭოურ ქვეყნებშია კონცენტრირებული. ტუბერკულოზის ამ ნაირსახეობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებლები აღინიშნება მსოფლიოს ათ ქვეყანაში, აქედან ექვსი – ყოფილი პოსტსაბჭოური სახელმწიფოებია.

ჯი-ეიბ-ენი

◎ კაცი, აბა, ის იყო

წიგნად განსხეულებული მადლიერება

კაცი თუ იყო, კაცი, აბა, აი ის იყოო – აკადემიკოს მერაბ ალექსიძეზეა ზედგამოჭრილი, რომელსაც 75 შეუსრულდებოდა, რომ არა 1993 წლის ივლისის იმ ცხელ დღეს გეოფიზიკის ინსტიტუტის ქალაქგარე ნაკვეთში მომხდარი ტრაგიკული შემთხვევა, იმ ინსტიტუტისა, რომელსაც დიდხანს ღირსეულად ხელმძღვანელობდა და კიდევ მეტი და ფართომასშტაბიანი ავტორიტეტი შეჰმატა.

ნათელი გონების პატრონი იყო მერაბი, ბუნებისაგან უშურველად გოძეგული მრავალმხრივი ნიჭით, ვაჟკაცურობითა და კაცურკაცობით. მან თავისი სიტყვის თქმა მოასწრო საგუნებისმეტყველო მეცნიერებებში, ჩინებული ოჯახი დატოვა, შესანიშნავი ნაშრომები დატოვა, დაუვიწყარი სახელი და კიდევ – მადლიერი მოწაფეები. სწორედ მისმა აღზრდილებმა ალნიშნეს ასელამზადმასწავლებლის იუბილე – მოამზადეს და რუსულ ენაზე გამოსცეს დიდფორმატიანი, 240-გვერდიანი მონოგრაფია „მათემატიკური ფიზიკის განტოლებათა ფუნდამენტური ფუნქციები სასაზღვრო ამოცანების მიახლოებით ამოხსნებში“. რუსულად იმიტომ, რომ სიცოცხლეში ავტორს მჭიდრო და უაღრესად ნაყოფიერი კონტაქტები ჰქონდა ყოფილი საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა კუთხის მსხვილ სამეცნიერო ცენტრებთან და მის წიგნს დიახაც რუსულენოვანი მრავალრიცხოვანი მკითხველი ეყოლება, რომლებიც გეოფიზიკის, გამოყენებითი მათემატიკის, მათემატიკური ფიზიკისა და მათემატიკური მოდელირების პირდაპირი და შეგრუნებული ამოცანების დარგში მუშაობენ. საძმე ისაა, რომ მიუხედავად მერაბ ალექსიძის ბრმა სიკვდილიდან გასული 12 წლისა, ეს ნაშრომი აქტუალური დარჩა შინაარსით და საგულისყურო – მნიშვნელობით.

გაღრმავებული პიროვნების ხსოვნის ასე შთამბეჭდავად შემნახველ მის მოწაფეებს.

გარი ირემაძე

◎ რაღაც ხდება

სულ ერთი და იგივე კითხვა

აი, ეს მესმის:

სიტყვიანი საქმე.

საქმიანი სიტყვა.

თემა - მთელი საგანმანათლებლო სისტემის გარდაქმნა, ყველასთვის ცხადი აუცილებლობა, რომლის დაყოვნება ათასობით ადამიანის შრომის განიავება იქნებოდა.

საქმეს სახელიც შეერჩა – რადიკალური.

ცოტა საჩოთირო, თანაც შემაშფოთებელი.

„რადიკალური“ „ძირფესვიანად შეცვლას“ ნიშნავს.

ამდენად მას ყოველთვის თან ახლავს რაღაც საშიში, შეიძლება უნებლიე, მაგრამ მაინც დიდი შეცდომის თუ შეცდომების დაშვების შესაძლებლობა.

მიზანი დაზუსტდა.

სახელიც.

მორჩა და გათავდა.

დაიწყო. . .

ვილაცის ხელდასხმით სკოლის დარაჯად თუ კარისმცველად წოდებულ მანდილოსანს გვერდით მხარგეჭიანი მამაკაცი ამოუდგა. საქმე ლამის სკოლაში შესასვლელი საშვის გამოწერამდე მივიდა.

დირექტორმა ფაქტი მარტივად ახსნა:

არავითარი დაცვის სამსახური, სკოლას კომენდანტი დაენიშნაო.

წყეულებად მონათლული კომუნისტების დროს კომუნალურ საცხოვრებელ სახლებსაც ჰყავდათ კომენდანტი.

სამოცდაათი, ოთხმოცი წლის წინათ.

ახლაც არიან.

არმიაში.

პოლიციაში.

ისიც საბანგებო ვითარების ჟამს.

სკოლაში ერთბაშად სამი ასეთი კომენდანტი აღმოჩნდა, რომაული „ტრიუმვირატის“ მსგავსი. თანაც გაურკვეველი წარმოშობის ხელფასის მიმღები.

წარსულის ნოსტალგია თუ არის!

ისიც ძალიან შორეული წარსული.

ეს თურმე დასაწყისი იყო.

ასე არ უნდაო და, მეორე დირექტორმა, პირველივით ახალგაზდამ, მასავით ორიგინალურობამოწყურებულმა ტელეკამერების წინ მაგიდაზე საჰყროგილეში განხორციელებული ოპერაციის დარად, სკოლაში ჩატარებული ჩხრეკისას მოპოვებული ნადავლი დაახვავა - სხვადასხვა სახის, დანიშნულების, ღირებულების დანები.

ეს არაფერი, ერთი მოსწავლე ავტომატითაც იყოო მოსული.

მამისთვის უცნობებიათ თურმე შვილის ამბავი.

კაცი ძალიან დაინტერესებულა, ნეტავი რომელი სისტემის ავტომატი ჰქონდაო წამოღებული.

ეტყობა, ოჯახში მეორე იარაღიც იყო.

შეიძლება მესამეც.

რა მნიშვნელობა აქვს.

უბრალო ცინიზმია – დროული, შეძლებისდაგვარად სიტუაციას მორგებული.

ვერაფერი გავიგე.

რაღაც პროპაგანდისტული აქცია რომ იყო, ამას ნამდვილად მივხვდი.

არც ულალატნია ალღოს.

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ერთ-ერთმა მაღალჩინოსანმა ნაადრევად გასცა საიდუმლო.

მიზეზი უბრალო ყოფილა, თუმცა საპატიო – სკოლაში იარაღის შეტანის აღკვეთა.

საშუალება - დეტექტორი, რკინის საგნების აღმომჩენი საკმაოდ ძვირად ღირებული მოწყობილობა...

თავის დროზე ათი წელი მეც ვიარე სკოლაში.

ერთხელაც არ მოვყოლილვარ ჩხრეკაში. არავის ჩაუტარებია და იმიტომ.

როგორც ჩანს, ადამიანის, თუნდაც მოზარდის უსანქციოდ გაჩხრეკა მაშინაც ადამიანის უფლებების შელახვად ითვლებოდა.

მიუხედავად ამისა, სკოლაში ერთხელაც არ მინახავს დანიანი თანაკლასელი, არც თანასკოლელი.

უბრალოდ, შინიდან ვერ გამოიტანდი დანას.

თუ საზღვარგარეთ გასვლას გამოვრიცხავთ, დეტექტორშიც ერთხელ გავიარე.

ისიც ახლანდელი პრეზიდენტის წინამორბედთან კოლექტიური აუდიენციის დროს.

ამაზრზენი პროცედურაა ხანდაზმულთათვის.

მოზარდებისთვის. . .

სათქმელადაც არ ღირს.

ამიტომაც ვფიქრობ, რომ სკოლაში დეტექტორის დადგმა ძალიან ძვირადღირებული საიმოვნების პარალელურად საგანმანათლებლო სისტემის სარეჟიმო დაწესებულებების საშიშ ძალად გადაქცევის ცდა უფრო, ვიდრე წესრიგის დამყარების მართებული მცდელობა.

ერთი გაუგებრობაც:

სდუმან მკვლევარი პედაგოგები, სასწავლებელში ჭიპმოჭრილი მასწავლებლები.

პირი თითქოს წყლითა აქვთ სავსე და არ ამბობენ, რომ ვილაცას, სადღაც აშკარად ეშლება რაღაც, რაც მთავარია, სწავლება ალზრდისაგან ვერ გაურჩევია ჯერაც, თუმცა გარკვეული დრო უკვე გასულია.

რატომ სდუმან ამაზე პატივცემული მეცნიერები, ჰედაგოგები, რა აკავებთ?

შიში.

ყოვლის წამლეკავი შიში.

ყოველთვის მოიძებნება შინ უბოდიშოდ გაშვების საბაბი.

ისე, სკოლაში იარაღით სიარული ნამდვილად არის დანაშაული.

ალბათ, სისხლის სამართლისაც.

უპირველეს ყოვლისა, აუცილებლად ალსაკვეთი უზნეობა.

სამაგიეროდ ძნელია ამ ოხერი ზნეობის ჩამოსაყალიბებელი ადგილის დადგენა;

მამა შინ ავტომატების მთელ კოლექციას ინახავს.

ვინ იცის სად, როდის, რისთვის გამოადგება.

დედა შვილს ორ ასდოლარიანს უტენის ჯიბეში ცეკვის მასწავლებელთან მისატანად, სცენაზე ხელის ერთი გაშლის საზღვურად.

დანები კიდევ უამრავ მაღაზიაში იყიდება.

იმდენი, ვისაც რამდენი და როგორიც სურს.

იყიდება ყველაზე:

ხანდაზმულზე.

ჯილეზე.

ყრმაზე.

ასაკს, ზნეობას არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს. თუ საჭირო იქნება, საბუთის შოვნაც არ არის უსაშველო რაღაც.

ამიტომ მგონია ასე: დეტექტორისა და ჯიბის ამობრუნებაში კი არა, ძალლის თავი სადღაც სულ სხვაგან არის დამარხული, თუმცა. . .

ეს უკვე სხვა საუბრის თემაა.

ჩვენთვის ახლა არსებითია გვირაგის ბოლოში გამოჩენილი რაღაც.

არა.

შუქი არა.

რაღაც სხვა.

სრულიად უჩვეულო.

ამაფორიაქებელი. . .

ფუი, ეშმაკს!

მე სულ ერთი და იგივე მელანდება:

წყეული დეტექტორი!. . . .

ბოლოს მაინც ზღაპარივით უნდა დამთავრდეს ყველაფერი.

ტყუილი - იქ,

მართალი -აქ.

აი, ასე – იოლად, იორღად.

გამგებლისთვის საბუთანოდ, დასაფიქრებლად.

როგერტ ქერია

◎ გვირეკავენ, გვეკითხებიან

– როგორც ჩემთვის ცნობილი გახდა, საქართველოს პრეზიდენტის 2006 წლის 20 თებერვლის ბრძანებულებით ცვლილება შევიდა წარმოებაში მიღებული უგადური შემთხვევების გამო გამოწვეული ზიანის ანაზღაურების ადრე მოქმედ წესში, იმ შემთხვევაში, როდესაც ალარ არსებობს ორგანიზაცია, სადაც პიროვნებამ ტრავმა მიიღო.

მე, პირადად, ვმონაწილეობდი 100-პროცენტიანი სახელმწიფო წილობრივი მონაწილეობით შექმნილ საწარმოში, სადაც მივიღე საწარმოო ტრავმა, რის შემდეგაც გავხდი II ჯგუფის ინვალიდი. სოციალური დაზღვევის ფონდის რაიონული განყოფილებიდან დამენიშნა პენსია თვეში 28 ლარის ოდენობით; სამუშაოდან გათავისუფლების დღიდან 2 წლის განმავლობაში, დაწესებულება სადაც ვმუშაობდი, მიხდიდა პენსიასა და ხელფასს შორის სხვაობას, მაგრამ შემდეგ შეიწყვიტეს, ვინაიდან ის საწარმო, სადაც ტრავმა მივიღე, ალარ არსებობს და არც ჰყავს უფლებამონაცვლე ორგანიზაცია.

გთხოვთ დაწვრილებით განმიმარტოთ, ამ მიმართულებით კანონში შეტანილი ცვლილებების შესახებ და მაცნობოთ, კონკრეტულად რომელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს ჩემთვის სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას?

თამარ უტიაშვილი

– „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის შესაბამისად „შრომითი მოვალეობის შესრულებისას მუშაკის ჯანმრთელობისათვის ვნების მიყენების შედეგად ზიანის ანაზღაურების წესის შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებაში, საქართველოს პრეზიდენტის 2006 წლის 20 თებერვლის № 156 ბრძანებულებით შეტანილი იქნა შემდეგი ცვლილებები:

ბრძანებულების მე-2 პუნქტი ჩამოყალიბდა შემდეგი რედაქციით: „საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ უზრუნველყოს 100-პროცენტიანი სახელმწიფო წილობრივი მონაწილეობით შექმნილ წარმოებაში, რომლებსაც უფლებამონაცვლე არა ჰყავთ, საწარმოო ტრავმით დაზარალებულ პირთა აღრიცხვის, ზიანის ანაზღაურების, გაანგარიშებისა და გაცემის კონტროლის დაწესება“.

გარდა ამისა, ბრძანებულების პირველი პუნქტით დამტკიცებული წესის 42[1]-ე პუნქტი ჩამოყალიბდა შემდეგი რედაქციით: „100-პროცენტიანი სახელმწიფო წილობრივი მონაწილეობით შექმნილ წარმოებაში, რომელთაც უფლებამონაცვლე არა ჰყავთ, საწარმოო ტრავმით დაზარალებულ პირთა აღრიცხვას, ზიანის ანაზღაურებას, გაანგარიშებასა და გაცემას უზრუნველყოფს საჯარო სამართლის იურიდიული პირი – სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდი, – საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონში ამ დანიშნულებით გათვალისწინებული ასიგნაციების ფარგლებში“.

აქვე განგიმარტავთ, რომ საქართველოს პრეზიდენტის ზემოაღნიშნული ბრძანება ამოქმედდა 2006 წლის 25 იანვრიდან.

* * *

– ვარ 21 წლის, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის III კურსის სტუდენტი. გარდაცვლილი მყავს მამა, რის გამოც დანიშნული მაქვს პენსია თვეში 28 ლარის ოდენობით, რომელიც მეძლევა სწავლის პერიოდში. მეზობელმა მითხრა, გამოსულა ახალი კანონი – „სახელმწიფო პენსიების შესახებ“, რომლის შესაბამისად მარჩენალის დაკარგვის გამო შვილებს პენსია ეძლევათ მხოლოდ 18 წლამდე. ჩემთვის პენსიას დიდი მნიშვნელობა აქვს, გზის ფულს მაინც არ ვთხოვ დედას, მთელი თვის განმავლობაში ისე ვანაწილებ.

გთხოვთ, განმიმარტოთ პენსია თუ მოგეცემა სწავლის დამთავრებამდე?

გიორგი ცანკაშვილი

– 2006 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შესული – „სახელმწიფო პენსიების შესახებ“ კანონის შესაბამისად მარჩენალის დაკარგვის გამო შვილებს პენსია მართლაც სრულწლოვანების (18 წლისაკ ასაკის მიღწევამდე ეძლევათ, მაგრამ იმ მარჩენალდაკარგულ პირებს, რომელთაც ზემოაღნიშნული კანონის ძალაში შესვლამდე დაენიშნათ სახელმწიფო პენსია მარჩენალის გარდაცვალების გამო და ამ პენსიას იღებენ შემდეგ პერიოდშიც იმის გამო, რომ სწავლობენ და არ მუშაობენ, გაუგრძელდებათ პენსიის გაცემა საგანმანათლებლო დაწესებულებაში სწავლის განმავლობაში, მაგრამ არა უმეტეს 23 წლის ასაკისა.

ირინე ღლონტი.

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-16-90; 93-28-54.

◎ თაობა

პლასტილინით გაფხიერებული სამყარო

ამას წინათ მცხეთის I საშუალო სკოლის V კლასის მოსწავლე, თერთმეტი წლის თეკლა ნოდია გავიცანი. მართალია, მათ მრავალშვილიან და ნიჭით გამორჩეულ ოჯახს კარგა ხანია ვიცნობ, მაგრამ თეკლა, როგორც ხელოვანი, ახლახან აღმოვაჩინე. აქამდე მისი უფროსი დის ანას ნამუშევრები მინახავს გამოფენაზე მცხეთაში, ახლა თეკლას მხატვრულ სამყაროს ვეზიარე და მოვიხიბლე მისი გულწრფელობითა და უშუალობით. თეკლა თავის ნამუშევრებში იყენებს წყლის საღებავებსაც, ფანქარსაც და, თქვენ წარმოიდგინეთ, პლასტელინსაც. სწორედ მათი ერთდროული გამოყენებით ჰქმნის ნაირგვარ კომპოზიციებს, სადაც ერთმანეთს უთავსებს ფერწერულ და ძერწვის ხელოვნებას. აი, რა აზრის არის მის ნამუშევრებზე ხელოვნებათმცოდნე სამსონ ლეჟავა:

მისი ნამუშევრები ნამდვილად ორიგინალურობით გამოირჩევიან. აქ თავისებურად არის შეხამებული ფერწერული ტექნიკისა თუ გრაფიკული ხერხების ჩართვა სპეციფიკურ, „პლასტელინურ“ სახვითობასთან – რაც განხორციელებულია არა ძერწვით, არამედ სიბრტყეზე დატანით. აქ პლასტელინი გამოიყენება კონტურადაც, ლაქადაც, ზოგან კი თავისებურ ტაქტილურობას ანდა სიმკვრივეს იძენს. სხვაგან – პასტოზური ფერწერის შთაბეჭდილებას უახლოვდება, ვინაიდან პლასტელინი აქსწორედ ფერწერულ ხედვას, ფერწერულ მიდგომას ეთანახმიერება.

ცოცხალი ნამუშევარია მაგალითად „ზებრა“. თუმც კი „შემოსილობით“ უფრო ჟირაფს წააგავს. აქ გამომხატველია თავად პლასტელინის „კონტური“, რომელშიც მცდელობაა მდგრადობისა და სილამაზის შეხამებისა.

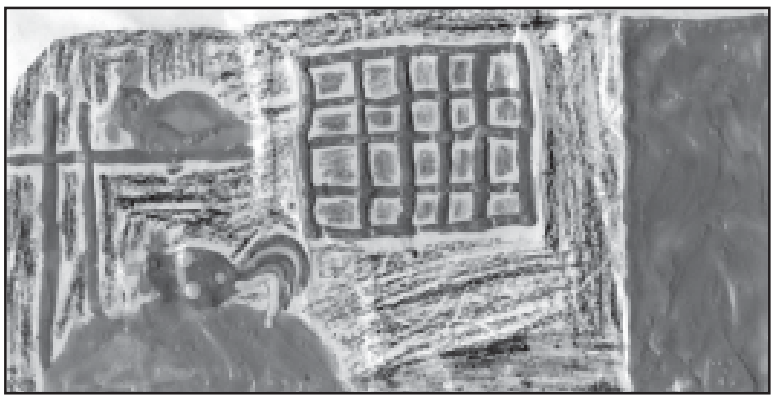

„ფერადოვანი რელიეფის“ განწყობას აჩენს ფრინველები, რომელთა სილუეტებში დაჭერილია მათი ხასიათი. კარგად ეხამება ეს ყოველივე კედლის დაფარვას – ფაქტურული შტრიხით, მუქი ფანქრის მეშვეობით. ნამუშევარს ეწოდება „საქათმე“.

საინტერესოა მცენარე და მზე, რომელშიც ფოთლების ხელშესახებობას აქვს მხატვრული დატვირთვა. მას ეწოდება „წვიმიანი დღე“, სადაც წყლის წვეთებს ლურჯი პლასტელინის „წინწკლები“ აღნიშნავს, ხოლო ცას უფრო გაიშვიათებული დაფერვა.

ფერადოვნად ფაქიზია „მინიატიურები“ და „მზე იზიდავს ყვავილებს“. აქ ფონის სიმსუბუქე და ყვავილთა სადა მგრნობიარობა ერთიან განწყობას ჰქმნის.

თეკლა ნოდია რასაც ჰქმნის, ხალისითა და სიყვარულით ჰქმნის. ახლა იგი იმაზე ოცნებობს, თავის დასთან ანასთან ერთად გამოფინოს თავისი ნახატები, ორთავემ კი საზოგადოებრიობას შეახსენონ, რომ მცხეთაში ცხოვრობს მრავალწევრიანი ოჯახი, რომელშიც ნიჭიერებით გამორჩეული გავშვები იზრდებიან.

რუსუდან მუხაძე.

სურათებზე: თეკლა ნოდია და მისი ნახატები „საქათმე“ და „ზებრა“.

◎ დავით ყიფიანის თასი

...ის უკვე მოსკოვშია

– თუ დაინტერესდით, როდის სრულდება უახლოესი ავიარეისი თბილისი-მოსკოვი? – ჰკითხეს „დინამო“ – „ზესტაფონის“ საპასუხო სათასო მატჩის შემდგომ პრესკონფერენციაზე მასპინძელთა ჯერარც მთავარ მწვრთნელს ანდრეი ჩერნიშოვს.

– ხვალ მივემგზავრები, ოღონდ რამდენიმე დღით – იყო პასუხი. გუნებრივია, ეს დიალოგი კონკრეტულმა მიზეზმა განაპირობა – ქართული საალუმაგო ფეხბურთის ფლაგმანი ისე დაძაბუნდა, რომ აუტსაიდერებთან სამადლოდ მოკოვებული ქულებითლა ინარჩუნებს ეროვნულ ჩემპიონატში მესამე ადგილს, დავით ყიფიანის თასის გათამაშებას კი მეოთხედფინალში გამოეთიშა (0:1, 0:0ძ. არადა, ორიოდე თვის წინათ კაცმა არ იცის, რა დამსახურებების გამო ზარ-ზეიმით ჩამოყვანილი ახალგაზრდა რუსი სპეციალისტი რიხიანად აცხადებდა – ჩვენი წლევანდელი ამოცანა „დუბლის“ შესრულებაა.

მასმედიის წარმომადგენლებთან ზემოთ აღნიშნული შეხვედრის დროს ჩვენმა ჩრდილოელმა თანამოსაუბრემ წარუმატებლობები დინამოელთა ქრონიკულ უიღბლობას დააბრალა – ყოველ თამაშში ორ-სამ სახიფათო მომენტს ვერ ვიყენებთო. დაგვეთანხმებით, 90 წუთის განმავლობაში მხოლოდ ორ-სამჯერ რომ დაემუქრები მეტოქის კარს, ფორტუნაზე კი არ უნდა იწუწუნო, საკუთარი უმწეობა უნდა აღიარო და ასპარეზი შენზე ღირსეულს დაუთმო. ვფიქროთ, ამ შემთხვევაში სტატის სიმცირე გასათვალისწინებელი არაა – ჩერნიშოვი რომ ჟეშმარიტი პროფესიონალი იყოს, შეიძლება ასე უცებ ყველგან ყველაფერი ვერ მოეგო, მაგრამ „დინამო“ გუნდს მაინც დაემსგავსებოდა.

თორემ, ხომ იცით ქართველთა სულსწრაფობის ამბავი – მალე მის ჩამომყვანს დაუწყებენ გინებას.

◎ ფეხბურთი

ევროპის სტადიონებზე

იტალია. XXX ტური. „ლივორნო“ – „იუვენტუსი“ 1:3, „უდინეზე“ – „მილანი“ 0:4, „ინტერი“ – „ლაციო“ 3:1.

ლიდერთა ჯგუფი: „იუვენტუსი“ – 77, „მილანი“ – 67, „ინტერი“ – 65 ქულა.

ბომბარდირი: ტონი („ფიორენტინა“ძ – 24 გოლი.

შემდეგი ტური: „იუვენტუსი“ – „რომა“, „მილანი“ – „ფიორენტინა“, „პარმა“ – „ინტერი“.

ესპანეთი. XXVII ტური. „სოსიედადი“ – „ბარსელონა“ 0:2, „რეალი“ – „ბეტისი“ 0:0, „რასინგი“ – „ვალენსია“ 2:1, „ესპანიოლი“ – „ოსასუნა“ 2:4.

ლიდერთა ჯგუფი: „ბარსელონა“ – 64, „რეალი“ – 53, „ვალენსია“, „ოსასუნა“ – 52-52 ქულა.

ბომბარდირი: ეტოო („ბარსელონა“ – 20 გოლი.

შემდეგი ტური: „ბარსელონა“ – „ხეტაფე“, „სარაგოსა“ – „რეალი“, „ვალენსია“ – „ვილიარეალი“, „ოსასუნა“ – „სოსიედადი“.

ინგლისი. XXX ტური. „ფულჰემი“ – „ჩელსი“ 1:0, „ვესტ ბრომვიჩი“ – „მანჩესტერი“ 1:2, „ნიუკასლი“ – „ლივერპული“ 1:3.

ლიდერთა ჯგუფი: „ჩელსი“ – 75, „მანჩესტერი“ – 63, „ლივერპული“ – 61 ქულა.

ბომბარდირები: ანრი („არსენალი“ძ, ნისტელროი („მანჩესტერი“ძ – 19-19 გოლი.

შემდეგი ტური: „ჩელსი“ – „სიტი“, „მანჩესტერი“ – „ბირმინგემი“, „ლივერპული“ – „ევერტონი“.

გერმანია. XXVI ტური. „ბაიერნი“ – „შალკე“ 3:0, „ვოლფსბურგი“ – „ჰამბურგი“ 0:1.

ლიდერთა ჯგუფი: „ბაიერნი“ – 62, „ჰამბურგი“ – 56, „შალკე“ – 51 ქულა.

ბომბარდირი: კლოზე („ვერდერი“ძ – 17 გოლი.

შემდეგი ტური: „დუისბურგი“ – „ბაიერნი“, „ჰამბურგი“ – „ბორუსია“, „შალკე- – „ვოლფსბურგი“.

საფრანგეთი. XXXI ტური. „სოშო“ – „ლიონი“ 0:4, „ტრუა“ – „ბორდო“ 1:1, „ლილი“ – „მარსელი“ 0:0.

ლიდერთა ჯგუფი: „ლიონი“ – 68, „ბორდო“ – 57, „ლილი“ – 52 ქულა.

ბომბარდირი: პაულეტა („პსუ“ძ – 17 გოლი.

შემდეგი ტური: „ლიონი“ – „ტულუზა“, „ბორდო“ – „ნიცა“, „სტრასბური“ – „ლილი“.

ჰოლანდია. XXIX ტური. „ეინდჰოვენი“ – „ნაიმეგენი“ 1:0, „ალკმაარი“ – „ფეიენოორდი“ 1:0 (შოთა არველაძემ სეზონში 21- ე გოლი გაიტანაძ.

ლიდერთა ჯგუფი: „ეინდჰოვენი“ – 73, „ალკმაარი“ – 64, „ფეიენოორდი“ – 63 ქულა.

რუსეთი. I ტური. „ტორპედო“ – „ტომი“ 1:2, „მოსკოვი“ – „ამკარი“ 1:0, „დინამო“ – „შინიკი“ 1:1, „სპარტაკი“ (ნალჩიკიძ – ცსკა 0:1, „სპარტაკი“ (მოსკოვიძ – „ლუჩი“ 1:1, „რუბინი“ – „როსტოვი“ 2:1, „ზენიტი“ – „სატურნი“ 1:1, „ლოკომოტივი“ – „კრილია“ 0:1.

შოტლანდია. ლიგის თასის ფინალი. „სელტიკი“ – „დანფერმლაინი“ 3:0.

◎ ჭიდაობა

თითო „ოქრო-ვერცხლი“

ჰოლანდიის ქალაქ როტერდამში ძიუდოისტთა მსოფლიო თასი გათამაშდა. საქართველოს ნაკრები ამ შეჯიბრებაზე ახალგაზრდული შემადგენლობით წარსდგა. ამის მიუხედავად, ჩვენებმა თითო „ოქრო-ვერცხლი“ მოიპოვეს.

კარგად იჭიდავა ადამ ოქრუაშვილმა (მძიმე წონაძ, რომელმაც ზედიზედ სძლია გერმანელ ფრედ ფინზელბერგს, უნგრელ ბარნა ბორს, რუს მაქსიმ გრიანოვს, უნგრელ ზოლტან ჩისმადიას და კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ავიდა.

მხოლოდ ფინალური ორთაბრძოლა დათმო ლევან რაზმაძემ (100ძ. გადამწყვეტი პაექრობა მან რუსეთელ აშხაბ კოსტოევთან წააგო და ვერცხლის მედალს დასჯერდა. დანარჩენი ჩვენი ფალავნები (დავით სვიმონიშვილი, გიორგი შოშიაშვილი, ტარიელ მინესაშვილი, გრიგოლ შინჯიკაშვილი, საბა გავაშელიშვილი, ალექსანდრე მაისურაძეძ საპრიზო ადგილებს მიღმა დარჩნენ.

„ოქროს დიდ პრიზს“ ვერ შესწვდნენ

გასულ შაბათ-კვირას სოფიაში გერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავეთა „ოქროს დიდი პრიზის“ გათამაშებაზე საქართველოს წარგზავნილებმა მხოლოდ ორი ბრინჯაოს მედალი დაიმსახურეს. მესამე ადგილებზე ირაკლი ჭოჭუა (55ძ და შალვა გადაბაძე (84ძ გავიდნენ.

◎ ფიგურული სრიალი

ელენე გედევანიშვილი ხვალ იასპარეზებს

ორშაბათს კანადის ქალაქ კალგარიში დაიწყო ფიგურულად მოციგურავეთა მსოფლიო ჩემპიონატი. ქალთა შორის შეჯიბრებაზე ვიხილავთ 16 წლის თბილისელ ელენე გედევანიშვილს, რომელმაც წლეულს ევროპის ჩემპიონატზე მე-5, ხოლო ტურინში ზამთრის ოლიმპიადაზე მე-10 ადგილი დაიკავა, რითაც სპეციალისტთა და გულშემატკივართა ყურადღება მიიპყრო.

კალგარის საციგურაოზეხვალსაპვალიფიკაციოსრიალში 44 ქალი წარმოაჩენს თავის ოსტატობას. მათ შორის იქნებიანამერიკელები – საშა კოენი, ემილი ვიუზი, კიმი მეისნერი, რუსი ელენა სოკოლოვა, იტალიელი კაროლინა კოსტნერი, იაპონელები – იუკარნაკანო, ფუმიესუგურიდასხვები. ჩემპიონატზე არ გამოვლენ იაპონელი ოლიმპიური ჩემპიონი შიკუკაარაკავა და რუსი ბრინჯაოს პრიზიორი ირინა სლუცკაია.

24 მარტს სპორტსმენები მოკლე პროგრამით, ხოლო 25 მარტს თავისუფალი პროგრამით იასპარეზებენ და პრიზიორებიც გამოვლინდებიან.

◎ ჭადრაკი

ფინიშის სწორზე – უჩვენოდ

ეკატერინბურგში მოჭადრაკე ქალთა მსოფლიო ჩემპიონატი ფინიშის სწორზე გავიდა, თუმცა ჩვენთვის იგი, ფაქტობრივად, დასრულდა, რადგან ქართველთაგან შეჯიბრებას ალარავინ შემორჩა. ვიმედროვნებდით კი, ერთი ნახევარფინალი ქართული იქნებოდა. ამაზეა ნათქვამი, კაცი გჭოგდა და ღმერთი იცინოდაო. არადა, ჩვენი ვარაუდი სულაც არ იყო უტოპია, რადგან ორი წლის წინათ სწორედ მეოთხედფინალში ხუთგზის მსოფლიო ჩემპიონმა მაია ჩიბურდანიძემ ლიტველი ვიქტორია ჩმილიტე დაამარცხა. ქართველი დიდოსტატი ახლაც ახლო იყო მიზანთან – პირველ პარტიაში თეთრი ფიგურებით სძლია გალტიისპირელ მეტოქეს. სამწუხაროდ, მეორე ხელი წააგო, მერე ტაი-ბრეიქებში ორივე ოცდახუთწუთიანი პარტია დათმო და ჩემპიონატს გამოეთიშა.

ჩიბურდანიძის გედი გაიზიარა ნინო ხურციძემაც – რუსეთელმა ალისა გალიამოვამ სძლია მას 2:0. ნახევარფინალში გასასვლელად „კლასიკური“ პარტიებიც ეყო რუს სვეტლანა მატვეევას, რომელმაც ფრანგ მარი სეგაგს დაუყრევინა ფარ-ხმალი – 1,5:0,5.

ზედიზედ ორი ყაიმის შემდეგ ტაი-ბრეიქებში გაარკვიეს ურთიერთობა მსოფლიო თასის ორგზის მფლობელმა ჩინელმა იუჰუა სიუმ და რუსმა ეკატერინა კოვალევსკაიამ. ოცდახუთწუთიანებში ჩინელი უფრო ყოჩაღი გამოდგა და გაიმარჯვა 1,5:0,5.

გუშინ ნახევარფინალის პირველი პარტიები ასე დამთავრდა: გალიამოვა-ჩმილიტე 0,5:0,5, მატვეევა – იუჰუა სიუ 0,5:0,5.

◎ მუნდიალი – 2006

განვაგრძობთ მომავალი მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალისტთა წარდგენას

26. სამხრეთ კორეა

სამხრეთ კორეის ნაკრებმა ჰოლანდიელი გუუს ჰიდინკის ხელმძღვანელობით მსოფლიოს წინა ჩემპიონატზე გევრისათვის საოცნებო მეოთხე ადგილი დაიკავა. გუკმეკერების ფსონი დღეისთვის – 301.00.

ბიდინკი მისმა თანამემამულემ დიკ ადვოკაატმა შეცვალა. იგი ენერგიულად შეუდგა საქმიანობას და გამოთქვა აზრი, რომ გედმა გაულიმა – ასეთი ნიჭიერი თაობა კორეულ ფეხბურთს არასოდეს ჰყოლია. ადრე ადვოკაატი არაერთ ცნობილ ევროპულ კლუბს თავკაცობდა და მსოფლიო ჩემპიონატებში მონაწილეობის გამოცდილებაც აქვს – 1994 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში ჰოლანდიის ნაკრების მთავარი მწვრთნელი იყო.

კორეელ ფეხბურთელებს ახლა კარგი საერთაშორისო რეპუტაცია აქვთ და სადაც კი თამაშობენ, ამართლებენ კიდეც ნდობას. მსოფლიოს 2002 წლის ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ აზიელთა ერთ-ერთი საუკეთესო მოთამაშე, ნახევარმცველი პაკ ჯი სუნი ინგლისის მრავალგზის ჩემპიონ „მანჩესტერ იუნაიტედში“ მიიწვიეს და საკმაოდ იოლად მოიპოვა ადგილი ძირითად შემადგენლობაში. სერ ალექს ფერგიუსონის აზრით, იგი წარმატებით უძლებს კონკურენციას და მომზადებული ხვდება მომავალ ფორუმს.

◎ ორგიტაზე

დუბლი სეპანგზე

ეს მალაიზიის დედაქალაქში კუალა-ლუმპურში, ავტოდრომ სეპანგზე მოხდა. ავტორგოლის „ფორმულა-1“ 57-ე მსოფლიო ჩემპიონატის მეორე ეტაპზე, „მალაიზიის გრანპრის“ გამარჯვებულთა პოდიუმის პირველი და მეორე საფეხური დაიკავეს „რენოს“ პილოტებმა – იტალიელმა ჯანკარლო ფიზიკელამ და შარშანდელმა ჩემპიონმა, აგრეთვე წლევანდელ პირველ ეტაპზე გამარჯვებულმა – ესპანელმა ფერნანდო ალონსომ. ასეთი რამ „რენოს“ საჯინიბოს ისტორიაში მხოლოდ 24 წლის წინათ მოხდა. მაშინ, 1982 წლის 25 ივლისს გამარჯვებულთა კვარცხლბეკის მწვერვალზე იდგნენ რენე არნუ და ალენ პროსტი.

ადვილი როდი იყო ავტოდრომ სეპანგზე ასპარეზობა და 56 წრეზე 310,408 კილომეტრის გარბენა, როცა ტემპერატურა ცელსიუსით 33 გრადუს აღემატებოდა, ასფალტი კი 37 გრადუსამდე იყო გახურებული. გამარჯვებულებს ფეხდაფეხ მიჰყვა „ჰონდას“ პილოტი, ბრიტანელი ჯენსონ ბატონი. 7-გზის მსოფლიო ჩემპიონი მიხაელ შუმახერი კი მხოლოდ მეექვსე ადგილზე გადმოვიდა (თუმცა ის გოლიდის ძრავის გამოცვლისთვის 10 სასტარტო ადგილით დაჯარიმეს და მეექვსე ხაზიდან დაიწყო ასპარეზობაძ.

პირველი ეტაპის ერთ-ერთი ტრიუმფატორი, ფინელი კიმი რაიკონენი („მაკლარენ-მერსედესი“ძ კლინთან შეჯახების შემდეგ პირველი წრიდანვე გამოეთიშა რბოლას.

საეჭვო გამარჯვება

ასეთად მიიჩნიეს ამერიკულ ატლანტიკ-სიტიში მოკრივეთა შოუზე WBC სერიით სუპერმძიმე წონის ჩემპიონის ტიტულისთვის ხასიმ რახმანისა და ჯეიმს ტოუნის ორთაბრძოლაში პირველისთვის გამარჯვების მინიჭება.

ასპარეზობა საკმაოდ თანაბარ ბრძოლაში მიმდინარეობდა. თუმცა ტოუნი უფრო მეტ სუფთა დარტყმებს აყენებდა მეტოქეს, მაგრამ ეს მას მაინცდამაინც არ აუფფოთებდა.

თორმეტი რაუნდის შემდეგ ორმა მსაჯმა ორთაბრძოლა საყაიმოდ მიიჩნია – 114-114, ხოლო ერთმა უპირატესობა რახმანს მიანიჭა 117-111, რითაც რახმანმა ჩემპიონობა შეინარჩუნა.

შარაპოვას მორიგი ტრიუმფი

მხოლოდ ერთი საათი და 22 წუთი დასჭირდა მარია შარაპოვას, რათა ინდიანა-უელსის დიდ საჩოგბურთო ტურნირში, რომლის საპრიზო ფონდი 2 მილიონ 100 ათასი დოლარი იყო, გაენადგურებინა თანამემამულე ელენა დემენტიევა – 6:1, 6:2.

მატჩი ძლიერ ქარში მიმდინარეობდა და ორივე მეტოქის უამრავი შეცდომით გამოირჩეოდა. როგორც ჩანს, დემენტიევამ, რომელმაც წინა დღეს უმძიმეს ბრძოლაში დაამარცხა ერთ-ერთი უძლიერესი მეტოქე, ბელგიელი ჟუსტინ ენენ-არდენი, ვეღარ მოასწრო ძალების აღდგენა. მარიამ კი ნახევარფინალში შედარებით იოლად სძლია მარტინა ჰინგისს.

◎ სტრესი

ჩვენ კი გვჭირდებოდა, რომ ცხოველი სასიკვდილო განსაცდელში ყოფილიყო – ისეთში, როგორშიც მძევლები იმყოფებიან ხოლმე. ამიტომაც გადავწყვიტეთ გამოვცადეთ ინა კვლევის უნიკალური მეთოდიკა, რომელიც სანკტ-პეტერბურგის ექსპერიმენტული მედიცინის ინსტიტუტთან ერთად დავამუშავეთ, და იმით დავიწყეთ, რომ... ანაკონდები გავიჩინეთ. მოსკოვის ზოოპარკიდან წამოვიყვანეთ, როდესაც სულ პატარები იყვნენ.

ორივე ანაკონდა ინსტიტუტის მესამე სართულზე ერთ-ერთ ოთახში ცხოვრობს. გევრი თანამშრომელი ერიდება ამ ადგილის სიახლოვეს გავლას, ხოლო ახლახან მომხდარი ამბის შემდეგ სართულზე ამოსვლისაც კი ეშინიათ.

– წარმოგიდგენიათ, ანაკონდები გაგვეპარნენ, – გვიყვება ბალაგანი. დამწყვდეულები იყვნენ და მაინც მოახერხეს, ჯერ შემოლოგილი ნაკვეთურიდან გამოაღწიეს, მერე კი პირდაპირ კარის ქვეშ ცემენტის იატაკში უზარმაზარი ხვრელი „ამოთხარეს“ და დერეფანში გასრიალდნენ. ძლივს დავიჭირეთ. თავად ექსპერიმენტი კი საკმაოდ საზარლად გამოიყურება. გალიაში რამდენიმე ვირთხას „ასახლებენ“. გველები ორ-სამ მათგანს ადვილად უმკლავდებიან, დანარჩენები კი კუთხეში მიყუჟულები შიშით ადევნებენ თვალს ყოველივე ამას.

ამასთან, მეცნიერთა აზრით, მღრღნელები დაახლოებით ისეთივე სტრესს განიცდიან, როგორსაც მძევლები.

– და მაინც, მეცნიერული თვალსაზრისით ამას დისტრესი უფრო ეთქმის, – მიაჩნია ბალაბანს. – სტრესი თავისთავად სასარგებლო რამაა, იგი სიცოცხლის გემოსა და ხალისს გვძენს, გვმატებს სასიცოცხლო ძალებს, ააქტიურებს იმუნურ სისტემას. ადამიანები რეგულარულად აწყდებიან სტრესს, თუნდაც მაშინ, როდესაც უფროსობა შეაფუცხუნებს. მაგრამ თუ სტრესი მეტისმეტად ძლიერია, ის დისტრესში გადადის, რომელიც უაღრესად საზიანოა ორგანიზმისთვის.

ანაკონდებით „წამება“ დაახლოებით 20 წუთი გრძელდება. ამის შემდეგ გადარჩენილი ვირთხები ლაბორატორიაში გადაჰყავთ, სადაც მათ თავის ტვინს ელექტროდებს უერთებენ და რეაქციას აკვირდებიან. ინსტიტუტის სპეციალისტებმა უკვე დაამტკიცეს, რომ იმ ვირთხებს, რომლებმაც დისტრესი ვირთხების ტვინის სილრმეებში, ჰიპოკამპში, რომელიც ხანგრძლივ მეხსიერებაზეა პასუხისმგებელი. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ შეიძლება დისტრესმა მთელ დარჩენილ სიცოცხლეს დაასვას დალი, ის კი არა, მემკვიდრეობითაც გადაეცეს! ის მდედრები, რომლებიც ანაკონდებს შეხვდნენ, იშვიათად იძლეოდნენ შთამომავლობას, ხოლო თუ ვირთხებს უკვე ორსულებს სვამდნენ გველებთან, მათ აშკარად გამოხატული ნევროტული გადახვევების მძონე შვილები უჩნდებოდათ.

საინტერესოა, რომ დისტრესი, ფაქტობრივად, სისხლში რჩება. სასქესო ჰორმონების დონე ვირთხებში ან მკვეთრად ეცემა, ან მკვეთრად მატულობს. მაგრამ ისეთებიც არიან, ვისაც ის ოდნავ ემატება. სწორედ ეს უკანასკნელები ახერხებენ სწრაფად მოეგონ გონს კრიზისული სიტუაციის შემდეგ და ყოველგვარი შედეგის გარეშე განაგრძონ სიცოცხლე. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ასეთი შეუპოვარი ქმნილებები ადამიანებს შორისაც არიან.

ცდების შედეგებით გამხნევებულ მეცნიერებს იმედი აქვთ, რომ შიშის წამალსაც მიაგნებენ. დღეს დისტრესგანცდილ ადამიანებს მხოლოდ დასაწყნარებელ ან ფსიქიკის დასამუხრუჭებელ საშუალებებს სთავაზობენ. მეცნიერები დიდი ყურადღებით აკვირდებიან ვირთხებს, რომლებმაც საშინელების გადატანის შემდეგ გონზე მოსვლა და გამხნევება შეძლეს. შესაძლოა ეს მათი ნერვული სისტემის აგებულების თავისებურებებით აიხსნება. იმის შესამოწმებლად, შვილის თუ არა ეს დისტრესის თავიდან აცილებას, კუდიან წამებულებს ერთდროულად თავის ტვინის ამა თუ იმ მონაკვეთის ელექტროსტიმულირებასაც უტარებენ და სხვადასხვა ქიმიურ ნივთიერებებსაც აძლევენ.

◎ რას არ გაიგებ...

ძაღლს მოკვეთეს გულის ნაწილი, რათა იგი ჯანმრთელი მომკვდარიყო

მოსკოველმა ვეტერინარებმა ავადმყოფ ძაღლს მოკვეთეს... გულის ნაწილი.

როგორც კლინიკის მთავარმა ექიმმა ანდრეი კომოლოვმა თქვა, გერმანულ ნაგაზს საშინელი დიაგნოზი – სიმსივნე გულზე – რამდენიმე თვის წინ დაუდგინეს. ასეთი დაავადებით ძაღლი დიდხანს ვერ იცოცხლებდა. თანაც, იგი მოკვდებოდა იმის გამო, რომ სიმსივნე გულის არეში გამოიწვევდა სითხის დაგროვებას.

ნაგაზის პატრონებს იგი კლინიკაში ყოველ კვირას დაჰყავდათ ორგანიზმიდან წყლის ამოსაღებად. ბოლოს, ექიმებმა მათ შესთავაზეს ოპერაციის გაკეთება – სიმსივნის ამოკვეთა წინაგულის ნაწილთან ერთად.

ოპერაცია წარმატებით დასრულდა. სიმსივნისგან გათავისუფლებულმა ძაღლმა სწრაფად დაიწყო გამოჯანმრთელება, იგი უკვე დამოუკიდებლად ჭამდა საჭმელს და სიარულსაც კი ახერხებდა. მაგრამ, რადგანაგაზი უკვე ბებერი იყო (11 წლის, რაც, ძაღლისთვის საპენსიოასაკია, მისმა ორგანიზმმა ველარ გაუძლო ასეთ დატვირთვას. დაიწყო ანთებითი პროცესი, რის გამო ძაღლი მოკვდა ოპერაციიდან 10 დღის შემდეგ. მაგრამ სიცოცხლის ბოლო წუთებამდე მისი გული ნორმალურად მუშაობდა.

◎ „ცოცხალი წვეთი“

ჩვენი გულის ახალი სიცოცხლე

ათიოდე წლის წინათ ურალელმა მეცნიერებმა გადაწყვიტეს გულის დაცვის გუნებრივი მექანიზმის აღდგენა – კუნელის „ცოცხალი ვიტამინების“ სრული კომპლექსის შემცველი პრეპარატის შექმნა.

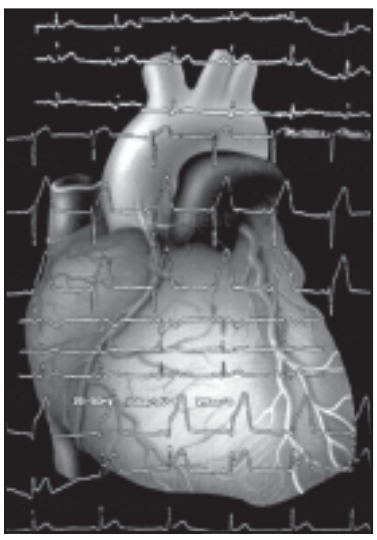

მუშაობის მსვლელობისას მოხერხდა გიოფლავონოიდების კომპლექსის შენარჩუნების ურთულესი პრობლემის გადაწყვეტა. სწავლულებმა შეიმუშავეს „ცოცხალი ვიტამინების“ ექსტრაქციისა და უსპირტოდ და უშაქროდ კონსერვაციის **ახალი გიოტექნოლოგიები.** გარდა ამისა, შეიქმნა წვეთები და სპრეები, რომელთაც პირდაპირ პირის ლორწოვანი გარსიდან მიჰყავთ „ცოცხალი ვიტამინები“ სისხლში, კუჭის მჟავათა დამარღვეველი მოქმედების აცილებით.

პრეპარატის კლინიკური აპრობაცია 1998 წლიდან ტარდებოდა ურალის ფარმაკოლოგიისა და ფარმაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტში, აგრეთვე რუსეთის აღდგენითი მედიცინისა და კურორტოლოგიის სამეცნიერო ცენტრში. უკვე პირველივე შედეგებმა პირდაპირ გააოგნა მეცნიერები. გამოირკვა, რომ „ცოცხალი გიოფლავოიდები“ კუნელის სამკურნალო ნივთიერებებს **ყველა ორგანოსა და სისტემას აწვდიან,** თან იმათ კორექტირებას ისე აკეთებენ, რომ გულის მუშაობა გაუმჯობესდეს. საბოლოო ჯამში პრეპარატი ავადმყოფზე ფართო სპექტრის ზემოქმედებებს ახდენს: ხელს უწყობს სისხლის გაწმენდასა და იმისი შემადგენლობის ნორმალიზებას; აღადგენს გულის კუნთის ტონუსსა და გულის შეკუმშვათა ძალას; აგვაშორებს „გულის ნევროზს“ და მოგვიხსნის ფსიქიკის მოუსვენრობას; ასევე მოგვიხსნის სპაზმებს და გვიფართოებს სისხლძარღვებს – კაპილარებიდან კორონარულამდე; აგვაცილებს სტენოკარდიის ნიშნებს, ახდენს სისხლის ნორმალიზებას; სტიმულს იძლევა სისხლის უანგბადური ტევადობის ასამაღლებლად.

ამ მუშაობის წილ შეიქმნა პრეპარატი „ცოცხალი წვეთი“, რომლის შემადგენლობა დაპატენტებულია. კუნელის „ცოცხალი ვიტამინების“ გარდა იქ ჩართულია ძარვის მჟავა და სხვა სამკურნალო ნივთიერებები. სპეციალისტთა დასკვნებში ხაზგასმულია, რომ უკვე ორ-სამ კვირას პრეპარატის მილებით პაციენტებს უბრუნდებათ სულიერი სიმშვიდე, სიმსუბუქე, მხნეობა, კარგი გუნება. ექიმების აზრით, „ცოცხალი წვეთი“ არის თვისებრივად ახალი საშუალება გულის სნეულებათა „ეპიდემიასთან“ ბრძოლაში.

იკითხეთ თქვენი ქალაქის აფთიაქებში.

ცხელი ხაზი: მოსკოვი (495ძ 101-44-54, რუსეთი 8-800-200-0280 (უფასოდ,
www.mercana.ru

◎ ყოფიერება

ვისაუბრით დეპრესიაზე

ნუ მივიჩნევთ ყოველნაირ უგუნებობას დეპრესიად და ნურც აფთიაქს მივაშურებთ წამლების შესაძენად.

მედიკოსები ანსხვავებენ რამდენიმე მდგომარეობას: დეზაპტაცია, დისტიმია და დეპრესია. დეზაპტაცია – ეს ისეთი სიტუაციაა, როცა ადამიანი ვერ უმკლავდება რომელიმე კონკრეტულ პრობლემას, განცდებსა თუ გადატვირთვებს. დეზაპტაციას აქვს გამოკვეთილი მიზეზი და თუ მოხერხდება იმისი მოშორება, ადამიანი ნორმალურ მდგომარეობას უბრუნდება. მეცნიერული სიტყვა „დისტიმია“ შემდგომ, დეპრესიის შეუდარებლად უფრო მახლობელ სტადიას აღნიშნავს: ყოფიერება თითქოს უფერულდება, ვითომ ნორმალურად ცხოვრობ და მუშაობ, მაგრამ არაფერი გახარებს. ასე ზოგჯერ წლობით ცხოვრობენ, თუმცა უკითესია ფსიქოთერაპევტს მიმართონ დასახმარებლად, რომელსაც გალახეული პრეპარატების დანიშვნა შეუძლია, ოღონდ ასეთ მდგომარეობაშიც საზიანოა ანტიდეპრესანტებით გატაცება.

ნამდვილი დეპრესია სერიოზული ავადმყოფობაა, რომელიც ჩვეულებრივ აუტანელია ფსიქიკისთვის და მწვავე გართულებებს იწვევს. აი რამდენიმე ნიშანი: გუნების გაფუჭება და სევდიანობა რამდენიმე კვირით მაინც. ჭეშმარიტ დეპრესიას ფსიქიკური დამუხრუჭებაც ახასიათებს და ფიზიკურიც. განუწყვეტლივ გიტრიალებთ უსიამოვნო აზრები. ამას, როგორც წესი, ფუნქციური დარღვევებიც ემატება – ორგანიზმი უარს ამბობს ჩვეულებრივ მოღვაწეობაზე. ადამიანს უჩნდება სექსუალური აპათია, უჭირს გულისყურის მოკრება, მალე ეტყობა დაღლილობა, ძნელად ეძინება, მადა ეკარგება.

მთავარი სიმპტომი ანუ ანგედონია კი – სიცოცხლით სიხარულისა და იმისგან სიამოვნების მიღების უნარის დაკარგვაა. თქვენს თავს თუ ასეთი ნიშნების „თაიგულს“ ამჩნევთ, დროა ფსიქოთერაპევტს მიმართოთ. ვიმეორებთ, ანტიდეპრესანტებით დამოუკიდებელი მკურნალობა უკიდურესად საშიშია.

კიდევ რა ვთქვათ? დეპრესიის პროფილაქტიკის უამრავი ხერხი არსებობს და ყველაზე მარტივი გაზაფხულის მზეა, რომელიც უკვე ამობრწყინდა.

◎ ოჯახური ცხოვრება სახიფათოა მანდილოსნებისთვის?

ქალის ტვირთი

ძლიერი ნახევარი ქორწინებაში უფრო მაგარი ხდება და სიცოცხლის საშუალო სტატისტიკურ ხანგრძლივობას წელიწადსა და შვიდ თვეს ამატებს. გათხოვილი ქალების სიცოცხლე კი წლითა და ოთხი თვით მოკლდება. ასეთ დასკვნებამდე მივიდნენ მაგდებურგის უნივერსიტეტის სწავლულები. გამოკვლევაში 100 ათასი (!ძ კაცი მონაწილეობდა.

ირკვევა, რომ ქალი უზარმაზარი სტრესის ქვეშ ექცევა ერთდროულად ორი როლის შესრულებით: კერიის მცველი და მომუშავე ცოლი. მარტოხელა ქალები მეტ ხანს ცოცხლობენ, იმიტომ, რომ „ორ ფრონტზე“ ქანცგაწყვეტა არ სჭირდებათ. გარდა ამისა, რეგულარულმა სექსმა გათხოვილ ქალებს შეიძლება ჰორმონული ცვლილებები განაცდევინოს. მამაკაცათათვის კი იმავე რეგულარულ სექსს მხოლოდ სარგებლობა მოაქვს და სიცოცხლეს უხანგრძლივებს.

ოჯახური ჩვევების გაანალიზებისას მკვლევარებმა დადგინეს, რომ გათხოვილთ უყვართ ქმრების საქციელის გადალება. მაგალითად, თუ მამაკაცი ეწევა, ქალიც ან წევას იწყებს, ან პასიური მწევლის როლშია.

ჩვენი შენიშვნა:

ევროპული გამოკითხვები ყოველთვის როდი მოერგება ქართულ რეალობას: ჩვენთან მაინც ოჯახური ცხოვრების სხვა სქემებია, სხვა მენტალიტეტი, თუ გნებავთ დასავლელი მამაკაცები სათაკილოდ როდი თვლიან საოჯახო სამუშაოს შესრულებას, მაშინ როცა საქართველოში მთლიანად ქალს აწევს მხრებზე. ჩვენს ქალებს უწევთ მთელი დღე სამსახურში ყოფნა, მერე შინ მილაგება და საჭმლის მომზადება, ამასთან ერთად მიმზიდველად დარჩენა. ეს ძნელია და აქ მართლაც შეიძლება ნერვიული, ჯანმრთელობისთვის საშიში მოცურება...

ხსოვნა

გიორგი თუშმალიშვილი

გარდაიცვალა გიორგი თუშმალიშვილი, საქართველოს მევენახეობა-მეღვინეობის პატრიარქი, საქართველოს დამსახურებული მეღვინე, მთავროგის მრავალი ორდენის კავალერი, ქართველ მეღვინეთა თაობების აღმზრდელი, საქართველოს ტექნოლოგიურ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი.

გიორგი თუშმალიშვილი დაიბადა 1921 წლის 1 მაისს, მევენახეობა-მეღვინეობის მრავალსაუკუნოვან ტრადიციათა ჩინებული მცოდნის, ამ დარგის გამოჩენილი სპეციალისტის, ალექსანდრე თუშმალიშვილისა და განათლებული მანდილოსნის, თამარ ნაცვლიშვილის დახვეწილ, ინტელიგენტურ ოჯახში. გატონი გიორგისთვის გუნებრივი იყო მამის, საუფლისწულო მამულების პირველ ქართველ გამგედ, ევროპულ ყაიდაზე აღზრდილი, მაღალი კვალიფიკაციის მქონე სპეციალისტის, ალექსანდრე თუშმალიშვილის გზას რომ გაჰყვა და ღირსეულადაც განაგრძო ოჯახური ტრადიცია.

საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი წარმატებით დაამთავრა. ქართული ვაზის, ქართული ღვინის სპეციფიკაში სიღრმისეული წვდომა, მისი ერთგული მსახურება ცხოვრების ძირითად დანიშნულებად მიიჩნია, დარგის სახელგანთქმული სპეციალისტი და ჭეშმარიტი მემატიანე დადგა. 1937 წელს რეპრესირებული მამის ვაჟიშვილს თავდაპირველად დედაქალაქიდან მოშორებით, ყულარის საბჭოთა მეურნეობაში მოუხდა საქმიანობის დაწყება. შემდეგ კი, სრულიად ახალგაზრდა, ყირიმში, მეღვინეობის სახელგანთქმულ ცენტრში, მასანდრის კომბინატში მთავარ მეღვინედ მიიწვიეს. აქ მისი ცოდნა, ცნობილი სპეციალისტის, მისი მამის მეგობრის, პროფესორ ა.ა. ეგოროვის მეთვალყურეობით კიდევ უფრო დაიხვეწა.

გიორგი თუშმალიშვილის მოღვაწეობის საუკეთესო წლები დაკავშირებული იყო „სამტრესტის“ მთავარი მეღვინის, თბილისის შამპანური ღვინოების ქარხნის დირექტორის, შემდეგ კი „სამტრესტის“ მმართველის პასუხსაგებ თანამდებობებზე მუშაობასთან. წლების განმავლობაში საქართველოს მეგალეობა-მევენახეობის ინსტიტუტში განყოფილების გამგის, საგარეჯოს საექსპორტო ღვინოების ქარხნის დირექტორის, მანავის ღვინის ქარხნის მთავარი ინჟინრის, „საქაგროიმპექსის“ მთავარი სპეციალისტის, „სამტრესტის“ მთავარი მრჩეველ-კონსულტანტის პოსტზე ემსახურა საყვარელ პროფესიას. ამრიგად, გიორგი თუშმალიშვილმა რიგითი სპეციალისტიდან დარგის უმაღლეს თანამდებობამდე სახელოვანი, შემოქმედებითად დაძაბული და უაღრესად ნაყოფიერი გზა განვლო.

გიორგი თუშმალიშვილის უმაღლესი პროფესიული კვალიფიკაცია აღიარებული და დაფასებული იყო საქართველოს საზღვრებს გარეთაც. წლების განმავლობაში იყო საგჭოთა კავშირის მეღვინეობის ცენტრალური სადეგუსტაციო კომისიის უცვლელი წევრი. ერთხელ და ორჯერ როდი ყოფილა მიწვეული საერთაშორისო დეგუსტაციებისა და კონკურსების ჟიურის წევრად, სადაც მისი მთავარი ამოცანა იყო მშობლიური საქმის, ქართული ღვინის საერთაშორისო სარგებელზე ღირსების წარმოჩენა და კუთვნილი დაფასების მოპოვება.

გიორგი თუშმალიშვილის სამივლინებო გეოგრაფიაც ვრცელია – არგენტინა, აშშ, გულგარეთი, იუგოსლავია, გერმანია, რუმინეთი, რუსეთი, საფრანგეთი, უნგრეთი, ჩილე, ჩინეთი – ამ სარგებელზეც ეროვნული ღვინის პროპაგანდის პატრიოტულ საქმეში ხელს უმართავდა ქართულის გარდა უცხო ენების – რუსულის, გერმანულის, ინგლისურის ცოდნა.

გიორგი თუშმალიშვილი ინიციატორი და უშუალო ხელმძღვანელი იყო საქართველოს მეღვინეობის საწარმოთა სიმძლავრეების ზრდისა, ახალი ქარხნების მშენებლობისა, მეცნიერებისა და ტექნიკის უახლესი მიღწევების დანერგვისა, ახალი სამარკო ღვინოების, შამპანურისა და კონიაკის ნირსახეობების შექმნისა. მათ უმალვე მოიპოვეს საერთაშორისო აღიარება და დამკვიდრდნენ მსოფლიო ბაზარზე.

დიდი გულისტკივილით განიცდიდა საქართველოს უკანასკნელი წლების გედუკულმართობას, რომლის შედეგადაც ჩვენში დაკნინების გზას დაადგა ამ დარგის განვითარება. შექმნილ ვითარებას ხშირად განიხილავდა ტელე-რადიო გადაცემებითა და პრესის საშუალებით.

გიორგი, გოგი, ბიჭიკო თუშმალიშვილი, არა მარტო ოჯახის საყვარელი ადამიანი იყო, არამედ კოლეგების, მიმდევრებისა და მოწაფეების სამაგალითო, ძვირფასი ადამიანი.

გატონმა გიორგიმ, ჩინებულმა მეოჯახემ, ორი ღირსეული შვილი და სამი შვილიშვილი ღრმად პატრიოტული სულისკვეთებით აღზარდა.

ქართულ მეღვინეობას დიდი მოჭირნახულე, ინტელიგენციას კი ღირსეული პიროვნება გამოაკლდა. ქართული მიწა მიიბარებს ულამაზეს ვაჟკაცს, ვალმოხდილ მამულიშვილს, ღვაწლმოსილ პროფესიონალს, გამორჩეულ მოქალაქეს.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
ვაზისა და ღვინის დეპარტამენტი „სამტრესტი“.

ყურადღება!

ჟურნალ „ცენტრალნაია აზია ი კავკაზ“-ის (სოციალურ-პოლიტიკურ კვლევათა ცენტრი, შვედეთი) მკითხველებს

ჟურნალ „ცენტრალნაია აზია ი კავკაზ“-ის (სარედაქციო კოლეგიის წევრები არიან პროფესორები გიული ალასანია და ვლადიმერ პაპავა) წარმომადგენელი საქართველოში ჟურნალის ყველა მკითხველს სთხოვს (ვინც აქამდეც უფასოდ იღებდა აღნიშნულ ჟურნალსძ, 2006 წლის 1-ლი ნომრის მისაღებად მოაკითხოს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ ბიბლიოთეკას. ამ ნომერში გამოქვეყნებულია ქართველი ავტორის მალხაზ მაცაბერიძის სტატია „საქართველო ახალი საარჩევნო ციკლის წინ“.

ჟურნალში სათანამშრომლოდ საჰონორარო ანაზღაურებით ვიწვევთ კვალიფიციურ ავტორებს.

ამ წლიდან ჟურნალი ხელმოწერითაც ვრცელდება.

ტელ: 899 53 76 16.

ამა წლის 17 აპრილს გაიმართება სს „საქმეტალკომპანის“ აქციონერთა საერთო კრება: მისამართი: წინამძღვრიშვილის 110, 14 საათზე.

დღის წესრიგი:

1. ცვლილება საზოგადოების საწესდებო კაპიტალში;
2. საწარმოს რეორგანიზაცია;
3. აუდიტის დანიშვნა.

შპს „ბეშტე“ ლიკვიდაციის რეჟიმშია. დაინტერესებულ პირებს გთხოვთ, მოგვმართოთ მისამართზე: ბაქოს ქ. № 2ა, ტელ: 25-33-30.

დედა მედეა, მამა თენგიზი, ძმა თენგიზი, ბებია თინა ჩალიგავა, მამიდები ფეფო, ნაზი, ზოია გოგეჩიები, დეიდები მაია, სვეტა, თამუნა გულუები, ბიძები აირი კვარაცხელია, რამინ ქებურია, თორნიკე გულუა, მამუკა ყალიჩავა, გია ლაგვილავა, თენგიზ შოგირაძე, ბიძაშვილები, მამიდაშვილები და ახლო ნათესავები იუწყებიან, რომ ტრაგიკულად გარდაიცვალა

ვალერი (უტაძ თენგიზის ძე გოგეჩია

პანაშვიდი 21, 22 III, 16 სთ. ატენის ქ. №3, გამოსვენება 23 III, ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიიდან ვაჟა-ფშაველას პროსპ. (სამედიცინო ინსტიტუტთანძ 15 სთ.

დედა სვეტა, მამა თემური, და ნატო, დისწული გიორგი, სიძე თემურ ესართია, ბიძაშვილები, მამიდაშვილები და ახლო ნათესავები იუწყებიან, რომ ტრაგიკულად გარდაიცვალა

ნესტორ (ნიკაძ თემურის ძე ზაქარაია

პანაშვიდი 21, 22 III, 16 სთ. III მასივი, VI კვ. X კორპ. გამოსვენება 23 III ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიიდან ვაჟა-ფშაველას პროსპ. (სამედიცინო ინსტიტუტთანძ 15 სთ.

გიგლა, მერაბ გოგეჩიები, ლენა, მიშა, როინი, რეზო შენგელიები ოჯახებით ულრმესი მწუხარებით იუწყებიან უახლოესი ნათესავების

ნიკა ზაქარაიასა და

უტა გოგეჩიას

ტრაგიკულ გარდაცვალებას და თანაუგრძნობენ განსვენებულთა ოჯახებს.

ლევან, ნათელა, თეა, გიორგი პერტაიები ღრმა მწუხარებაში თანაუგრძნობენ მედეა და თენგიზ გოგეჩიებს შვილის

ვალერი (უტაძ გოგეჩიას

ტრაგიკული გარდაცვალების გამო.

თამარი, კოტე, დამირი გოგეჩიები, ოჯახებით ღრმა მწუხარებით იუწყებიან

უტა გოგეჩიას და ნიკა ზაქარაიას

ტრაგიკულად დაღუპვას და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახებს.

ბაკურ და დავით გულუები ოჯახებით თანაუგრძნობენ მედიკო გულუას და თენგიზ გოგეჩიას ოჯახს, შვილის

ვალერიან (უტაძ გოგეჩიას

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ვაზისა და ღვინის დეპარტამენტი „სამტრესტი“ ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი მეღვინე, „სამტრესტის“ ყოფილი ხელმძღვანელი

გიორგი თუშმალიშვილი

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

მეუღლე ფოთოლა ცეკავა, შვილები ირმა და ლელა ბახტაძეები, სიძე მალხაზ ვარდიძე, შვილიშვილები ანი და ქეთი ვარდიძეები, და მზია, დისწული ხვიჩა კუჭავა ღრმა მწუხარებით იუწყებიან

ტრისტან ხარიტონის ძე ბახტაძის

გარდაცვალებას.

დაკრძალვა 25 III, 15 სთ-ზე. ქ. სენაკი, გორგასლის ქ. 83.

რევაზ და მერაბ კაკულიები, იაკობ მესხია, რევაზ ბასარია, დემურ გადელია თანაგრძნობას უცხადებენ ლელა ბახტაძეს მამის

ტრისტან ბახტაძის

გარდაცვალების გამო.

შვილი მაია, შვილიშვილი ქეთევან გოგლიძე, შვილთაშვილები ნუცა, სალომე, დეიდაშვილები რუსუდან ახობაძე, მერაბ ახობაძე ოჯახით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

გუგული ტაბატაძე

გამოსვენება 21, III, 15 სთ. მისამართი ც. დადიანის №42.

მეუღლე საიდა, შვილი მილედი, და თამარ, ძმა ვაჟა, შვილიშვილები სანდრო, ანი, კობა, რძლები ნესტანი, ირინა, დისწული ნადია, ძმისწული დათო იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

სულიკო ნიკოლოზის ძე წიკლაური

პანაშვიდი 21, 22 III, 16 სთ. მისამართი დიდი დიღომი, გიორგი ბრწყინვალის 15, დაკრძალვა 23 მარტს, 14 სთ. გარდაბნის რაიონი, სოფ. ახალი სამგორი.

ვანო და არჩილ ოქრუაშვილები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

სულიკო ნიკოლოზის ძე წიკლაური

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

განცხადება

სს „თბილმარგარინმრეწვის“ აქციონერთა კრება ნაცვლად 17 მარტისა გადატანილია მიმდინარე წლის 31 მარტისთვის.

სს „თბილმარგარინმრეწვის“ ადმინისტრაცია.

სს „კრედიტინფო საქართველო“ აცნობებს მის აქციონერებს, რომ ამა წლის 26 აპრილს შედგება აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრება.

მისამართი:
ქ. თბილისი, ჯანაშიას ქ. 16.

სს „კრედიტინფო საქართველოს“ დირექცია.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაჟო დეპარტამენტის რეგიონალური საბაჟო „აღმოსავლეთის“ პირადი შემადგენლობა ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ ტრაგიკულად დაიღუპნენ

ალეკო ჩადუნელი და ციცო

მემარნიშვილი-ჩადუნელი

პანაშვიდი 21, 22 III, 17 სთ. გამოსვენება 23 III, 13 სთ. დიდი დიღომი, I მ/რ. გიორგი ბრწყინვალეს 31.

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო იუწყება ისრაელის სახელმწიფოში საქართველოს საელჩოს უფროსი მრჩევლის

თეიმურაზ მოსიაშვილის

გარდაცვალების შესახებ და ღრმა სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ყველას რაიმე აქვს სასწავლარი

მშენებელი ინჟინერი ივანე ნებიერიძე, საწარმოო გაერთიანება „ჭიათურმარგანეცის“ გენერალური დირექტორი ლევან გოშხეთელიანი, ჭიათურის საქალაქო კომიტეტის პირველი მდივანი ზურაბ პატარიძე „ჭიათურმარგანეცის“ გენერალური დირექტორის მოადგილე გიორგი შანიძე და ჭიათურის აღმასკომის თავმჯდომარე უშანგი სხირტლაძე. 1966 წელი.

მოგვაწოდა უშანგი სხირტლაძემ.

◎ ანეკდოტები

პუტინმა არჩევნების დღეს დილაადრიან დაიწყო ლუკაშენკოსთვის გამარჯვების მილოცვა.

* * *

ნუ იფიქრებ, რომ უფროსზე ჭკვიანი ხარ. იფიქრებ ასე? – ვერასოდეს გახდები უფროსი.

* * *

– კაპიტანო, ხმელეთი გამოჩნდა!!

– მეც ვხედავ! კატაპულტირების დროა!

* * *

– საჭმლის მონელების გასაუმჯობესებლად ლუდს ვსვამ, დაგალი წნევისას – წითელ ღვინოს, მაღალი წნევისას – კონიაკს, ხოლო თუ ანგინა შემაწუხებს – არაყს.

– წყალს როდისღა სვამ?

– ასეთი ავადმყოფობა ჯერ არ მძონია...

* * *

– მოგწონს კიპლინგი? – ეკითხება ბიჭი გოგოს საწოლში.

– ასეთი რამ ჯერ არ გამისინჯავს.

* * *

– მაგარი ვინმე ხარ! ბინა წაგართვეს, თხუთმეტი წელიწადია, ხელფასის ნახევარს გიძვითავენ... მაინც რა ჩაიდინე ასეთი საშინელება?

– დავძორწინდი.

* * *

ძალი და კაცი აგანოში მივიდნენ, მაგრამ მათ არ აძლევენ ერთ ნომერს.

– ეს ძალი ჩემი ცოლია და ერთი ნომერი გვინდა, – ჯიუტობს კაცი.

– მართლა? ეს რა სისუფთავის მოყვარული გყოლიათ, დღეს უკვე მეოთხედ შემოდის აგანოში.

◎ ლარის კურსი

21 მარტიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

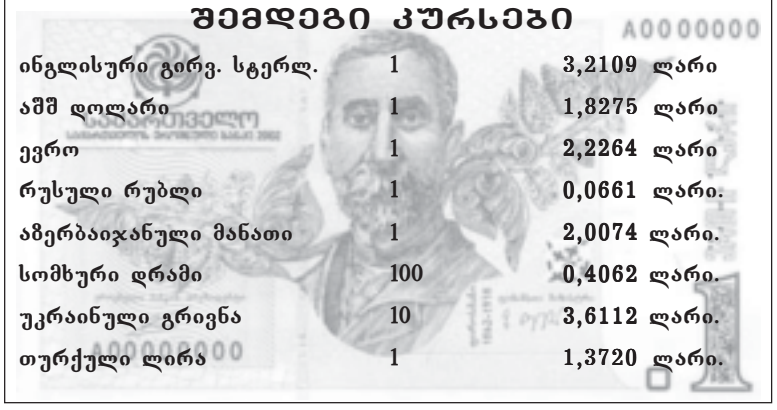

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,2109 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,8275 ლარი
ევრო	1	2,2264 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0661 ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1	2,0074 ლარი.
სომხური დრამი	100	0,4062 ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,6112 ლარი.
თურქული ლირა	1	1,3720 ლარი.

◎ დღის კადრი

კოვგოებად კი არ იბადებიან, არამედ ხდებიან, მაგრამ ნამდვილი მხედარი რომ გახდე და შეძლო უნაგირზე გამართულად ჯდომა, ეს გავშვებიდანვე უნდა ისწავლო. როგორც ჩანს, ასეთი მიზნები ამოძრავებთ ფლორიდაში ნორჩი კოვგოებისთვის (სამიდან ხუთ წლამდე ასაკის გავშვებიძ გამართული ყოველწლიური ასპარეზობის ორგანიზატორებსაც. მერე რა მოხდა, რომ ფიცხი ბედაურების ნაცვლად, მომავალი სუპერმენები მშვიდ ცხვრებზე არიან ამხედრებულნი. ასე ხომ უფრო სახალისო, სასარგებლო და რაც მთავარია, უსაფრთხოც არის.

◎ 21 მარტი მესაზღვრის დღეა

60 მესაზღვრე დაჯილდოვდება

დღეს შს საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის დეპარტამენტში მესაზღვრეების დღისადმი მიძღვნილი საზეიმო ღონისძიება გაიმართება.

მოწვეულ სტუმართა შორის იქნებიან შს მინისტრი **ვანო მერაბიშვილი,** თავდაცვის მინისტრი **ირაკლი ოქრუაშვილი,** უშიშროების საბჭოს მდივანი **კოტე კემულარია,** პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე **გივი თარგამაძე,** საგარეო ურთიერთობების კომიტეტის თავმჯდომარე **კოტე გაბაშვილი,** ასევე, საქართველოში აკრედიტებული საელჩოების, სამხედრო ატაშატის, აშშ-ს „საზღვრის დაცვისა და კანონგანმტკიცების“ პროგრამის, ევროკავშირის, ეუთოს მისიისა და მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის წარმომადგენლები.

დეპარტამენტის პირად შემადგენლობას პროფესიულ დღესასწაულს საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარე, გენერალ-ლეიტენანტი **გადრი გიწაძე** მიულოცავს. საიუბილეო დღეს პროფესიული ვალის პირნათლად შესრულებისათვის 60 მესაზღვრე დაჯილდოვდება.

საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის პრესსამსახური

კინოლოგები ეხმარებიან

საქართველოში კარგ ტრადიციად დამკვიდრდა ქართველ მესაზღვრეთა დღისადმი მიძღვნილი ცნობილ კინოლოგთა საჩვენებელი გამოსვლები საგანგებოდ გაწვრთნილ ძაღლებთან ერთად.

წლეულს ეს ღონისძიება მოაწყო ჯიუშიანი ძაღლების მოყვარულთა საზოგადოებამ „ძენელ კლუბმა“.

მესაზღვრეთა ოთხფეხა მეგობრების პაექრობაში საუკეთესო შედეგი უჩვენეს საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონების თემურ ბროიანის და რამინ მამედოვის გაწვრთნილმა როტვეილერებმა. ამ უნიკალური ჯიშის ძაღლებმა გაიმარჯვეს სადისციპლინო გამოსვლებშიც და საზღვრის „დამრღვევის“ დაკავების ინსცენირებაშიც.

სულ საჩვენებელ გამოსვლაში 12 კინოლოგი მონაწილეობდა.

თეიდო ნიკოლაიშვილი,
საქართველოს საპატიო მსაჯი კინოლოგიურ მრავალჭიდში.
ავტორის ფოტო

◎ დარია თუ ავდარია

ამინდი 21 მარტს:

დასავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +4⁰ – +10⁰, ღამით +2⁰ – +7⁰.

აღმოსავლეთ საქართველოში – მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +2⁰ – +7⁰, ღამით -2⁰ – +6⁰.

თბილისში – ცვალებადი მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დამით +2⁰ დღისით +12⁰.

ბათუმი – ღ. +5⁰, დ. +13⁰; **სოხუმი** – ღ. +4⁰, დ. +14⁰; **ქუთაისი** – ღ. +4⁰, დ. +15⁰; **ოზურგეთი** – ღ. +4⁰, დ. +12⁰, **ზესტაფონი** – ღ. +3⁰, დ. +15⁰; **რუსთავი** – ღ. +2⁰, დ. +12⁰; **ფოთი** – ღ. +6⁰, დ. +15⁰; **მესტია** – ღ. -5⁰, დ. +4⁰; **სტეფანწმინდა** – ღ. -2⁰, დ. +6⁰; **თელავი** – ღ. +1⁰, დ. +13⁰; **გორი** – ღ. +1⁰, დ. +10⁰; **ახალციხე** – ღ. -3⁰, დ. +10⁰; **ბორჯომი** – ღ. +1⁰, დ. +11⁰; **ცხინვალი** – ღ. +2⁰, დ. +10⁰; **სამტრედია** – ღ. +5⁰, დ. +16⁰; **ზუგდიდი** – ღ. +5⁰, დ. +16⁰; **ჭიათურა** – ღ. +1⁰, დ. +12⁰.

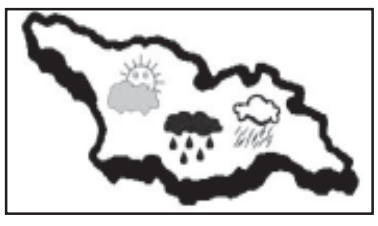

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები

გამომცემელი – შპს „თანადგომა-1“
ქიზიყის ქ. №12, ტ: 71-68-81, 899 797679

მთავარი რედაქტორი **რუსლან რუსია.**
მორიგე რედაქტორი **ოთარ ტურაბელიძე.**

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.